

ЖЕМҚОРЛЫҚ

СЫБАЙЛАСТАР СЫБАҒАСЫН АЛУДА

«АЛАҒАН ҚОЛЫМ, БЕРЕГЕН» ДЕЙТІН ТӘМСІЛДІ ЖЕМҚОРЛАРҒА ҚАРАТЫП АЙТУҒА БОЛАДЫ. ЖҰЛЫНҒА КІРГЕН ЖЕГІ ҚҰРТТАЙ, ҚОҒАМДЫ УЛАП ЖАТҚАНДАР АРАСЫНДА КІМДЕР ЖОҚ ДЕЙСІЗ. ЖОҒАРҒЫ ЭШЕЛОННАН БАСТАП, ЕТЕКТЕГІ ЕПТІЛЕР ДЕ ЕКІ АСАП БИГЕ ШЫҒЫП ЖҰР. ТҰТЫЛЫП ЖАТҚАНДАРДЫҢ АРАСЫНДА КІТІ ДЕ, ШОРТАНЫ ДА, ШАБАҒЫ ДА БАР.

«Жемқорлық – індет, оны жою – міндет» деп білек сыбана кіріскен қаржы полициясы мен қоғам өкілдері жұмылдырылса да, бұл кесел толастар емес. Керісінше, заң қатқылданып, жауапкершілік артқан сайын жемқорлардың араны апандай ашылуда. Мәселен, Алматы облысы бойынша Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Департаментінің бес айғы атқарылған жұмыстарын талдап көрсек, 105 қылмыстық құқық бұзушылық тіркеліп, оның 70%-ы сыбайлас жемқорлыққа қатысты болған. Ауыр және аса ауыр қылмыс ретінде сараланған сыбайлас жемқорлық 65% болса, шырмауықтай шырмалған сыбайластықтың тағы бір түрі парақорлық су төкпеген жоғадай бүлкілдеп тұр.

Қылмыстық кодекстің 366, 367, 368-баптары бойынша әрбір екінші тіркелген қылмыс 56%-ды құрайды екен. Ал, лауазымдық өкілеттігін теріс пайдаланып, мемлекет мүлкін, қаржысын талан-таражға салу 18,7%-ға, сеніп тапсырылған бөтеннің мүлкікті иемдену немесе ысырап ету 6,7%-ға, алаяқтық немесе 5-білікті асыра пайдалану 8%-ға тең.

Есептік кезеңнің бес айында сыбайлас жемқорлықпен қылмыс жасағаны үшін қылмыстық жауапкершілікке 42 адам тартылса,

оның ішінде әртүрлі деңгейдегі мүйізі қарағайдай 18 бірінші басшылар бар.

Қылмыстық жауапкершілікке тартылғандардың 33,3%-ы жергілікті атқарушы органдардың қызметкерлері, 14,3%-ы ҚР Қорғаныс министрлігінің лауазымды тұлғалары, 10%-ы құқық қорғау органдардың қызметкерлері, 11%-ы мемлекеттік мекемелердің қызметкерлері және 4%-ы квазимемлекеттік сектор қызметкерлері болып тұр. «Сенген қойым сен болсаң...» дегендей, сыбайлас жемқорлық фактілерінің ең көп үлесі жергілікті атқарушы және құқық қорғау органдары қызметкерлерінің үлесінде. Мәселен, 2020 жылдың 5 айында құқық қорғау органдарының қызметкерлеріне қатысты 7 сыбайлас жемқорлық қылмысы тіркеліп, 4 лауазымды тұлға қылмыстық жауапкершілікке тартылған. Құқық қорғау органдарының қызметкерлері жасаған қылмыстардың негізгі бөлігі пара алумен байланысты болған.

Жергілікті атқарушы органдар мен оларға ведомстволық бағыныстағы мекемелердің 14 қызметкерлеріне қатысты есептік кезеңде 30 сыбайлас жемқорлық қылмыс тіркелсе, бүгінгі таңда 12 қылмыс аяқталып, сотқа жіберілген. Департамент мемлекеттік

бағдарламаларды жүзеге асыру барысында бюджет қаражатын ұрлаудың жолын кесуге бар ынта-жігерімен кірісуде.

Бес айда атқарылған жұмыстардың нәтижесінде, сотқа дейінгі тергеудің бірыңғай тізілімінде 10 сыбайлас жемқорлық қылмысы тіркелсе, 5 адамға қатысты іс сотқа жолданумен қылмыс аяқталған. Олардың ішінде: «Нұрлы жол» бағдарламасы мен «Өңірлерді дамытудың 2020 жылға дейінгі бағдарламасы» бойынша бір-бірден, «Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы» бойынша 4 қылмыс және «Нұрлы жер» бағдарламасы бойынша 4 қылмыс анықталған.

Қылмыстық істер бойынша жалпы запал 1,9 млрд.теңгені құрала, соның 1,6 млрд. теңгесі өтелген. Сондай-ақ, аяқталған қылмыстық істер бойынша 265,0 млн. теңге мүлікке тыйым салынып, 5 адам сотталған. Оның ішінде екі адамға бас бостандығынан айыруға 2 жылдан 5 жылға дейін мерзім беріліп, 3 адамның мүлкі тәркіленген. Бұған қоса, мемлекеттік қызметте қызмет атқару құқығынан өмір бойына айыра отырып, 21,7 млн. теңге көлемінде айыппұл салынған.

Айтақын МҰХАМАДИ

НЕГЕ?

21 маусымнан бастап еліміздің барлық аймақтарында Ұлттық бірыңғай тестілеу басталды. Білім сынағы 5 шілдеге дейін жалғасақ. Бүкілөлемдік пандемияға байланысты биылғы жылы санитарлық талаптардың сақталуы қатаң бақыланып, тест тапсырушы 5 кезеңдік дезинфекциялаудан өткен соң ғана тестілеу ғимаратына кіргізілді. Мұнда олар арнайы тоннельден өткізіліп, аяқ киімдері мен қолдары тазартылып, дене қызуы өлшенді. Бұдан кейінгі кезекте талапкердің өзі тағып келген медициналық бетпердесі жаңасымен ауыстырылып, арнайы бағдарлама арқылы бет әлпеті тексерілді. Әрі қарай аудиторияға алып кіруге рұқсат етілмейтін заттардың бар-жоғы анықталған соң ғана, арақашықтық сақталған орындарға отырғызылды. Дене қызуы көтерілген түлектер сынақ алаңына кіргізілмеді. Оларға тест тапсыру үшін қайтадан арнайы уақыт берілмек. Сонымен қатар, биыл ата-аналар жылдағыдай ғимарат сыртында күтпей, онлайн бақылауға мүмкіндік алған.

Алайда бақылау қаншалықты күшейтілгенімен, тестілеудің алғашқы күнінен бастап шу шыға бастады. Бірнеше кезеңдік тексерістен өтсе де, тест тапсырамын деушілердің арасында қулығын асырғандар да табылыпты. Кейбірі аудиторияға шпаргалка мен рұқсат етілмеген көмекші құралдарды алып кіргені үшін ҰБТ-дан шығарылған. Ұлттық тестілеу орталығы ондай талапкерлердің

нәтижесі жойылып, бір жыл бойы тест тапсыру құқынан айырылатындығын мәлімдеген болатын. Бірақ тестілеудің үшінші күнінде түлектер үшін жағымды жаңалық жарияланды.

Ұлттық тестілеу орталығы директорының орынбасары Наужан Дидарбекованың мәлімдеуінше, тағмыз айының 25-іне дейін тестілеу кезіндегі барлық бейнежазба талдау жасалып, тексерілмек. Егер тест тапсырушының тыйым салынған заттарды пайдаланғаны анықталса, онда оның нәтижесі жойылады, бұған сәйкес гранттың нәтижесі де жойылуы мүмкін. Бірақ, ҰБТ-ға кіргізілмеген немесе нәтижесі жойылған талапкер ҰБТ-ны 2020 жылдың қаңтарында тапсырған болса, онда сол сертификат арқылы ЖОО-ға ақылы негізде (шекті балл жиналған жағдайда) түсе алады.

Дегенмен, қулығын асырып, аудиторияға шпаргалка немесе түрлі гаджеттерді алып кірмекші болған оқушылардың нәтижесі жойылып, тестілеуге жіберілмеді. Енді оқушылардың ата-аналары балаларын қорғап азар да безер. Тест сұрақтарына өзгертулер енгізіліп, жаңа сұрақтар қосылғанымен, жылдағы ереже де, тәртіп те біреу. 11 жыл бойғы оқушы білімі қосымша құралдардың көмегісіз дәлелденуі қажет. Алайда бұл тәртіптің өзгермейтінін талапкер де, ата-ана да түсінгісі келмейтіндей. Неге?

Лина АЙДЫНҚЫЗЫ

ҚҰЛАҚҚАҒЫС

Құрметті оқырман, «Алатау» қоғамдық-саяси газетіне екінші жарты жылдыққа жазылу басталды. Төрткүл дүниенің назары интернет желілеріне ауғаны ақиқат. Алайда, ондағы ақпараттардың шынайылығынан гөрі шытырмансыз басым. Түрлі сайттардың, блогерлердің жазбаларынан, ала-құла ақпараттардан көз сүрінеді. Шынтуайтына келгенде интернеттегі ақпараттардың ақ-қарасын ажырату да өте қиын. Сондықтан тасқа басқан таңбадай тарихы, тағылымы бар газеттердің қатарында биыл 20 жылдығын атап өтетін «Алатау» қоғамдық-саяси газетіне жазылуды ұмытпаңыз!

16 беттен тұратын басылымда тарихи тұлғалар мен экономика, саясат, мәдениет, денсаулық, білім, заң саласы кеңінен қамтылып, сыни мақалалар жиі жарық көреді. Керегімді интернет желісінен ала саламын деген дүдәмал ойдан аулақ болыңыз. Себебі ондағы жазбалар ауа райындай құбылып тұратынын екінші бірі біле бермейді. Ал қағазға басылып, халыққа жеткен басылымдар қалың оқырманның рухани азығы, әрі сенімді серігі. Ендеше, «Алатауды» айналып өтпеңіз!

БАСПАСӨЗ - 2020

«АЛАТАУ» қоғамдық-саяси газетіне 2020 жылдың 2-ші жартыжылдығына жазылу басталды.

ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ:

редакция арқылы

6 айға – 1820 теңге.

облыстық маңызы бар қалалар үшін

6 айға – 2238,60 теңге.

ауыл тұрғындарына

6 айға – 2350,40 теңге.

Началась подписка на 2-ое полугодие 2020 года на общественно-политическую газету «АЛАТАУ».

ЦЕНА ПОДПИСКИ:

с редакции

на 6 мес. – 1820 тенге.

для города областного значения

на 6 мес. – 2238,60 тенге.

для сельского населения

на 6 мес. – 2350,40 тенге.

БІЗ БІРГЕМІЗ

ЕРІКТІЛЕР МАРАПАТТАЛДЫ

Алматы облыстық партия филиалының мәжіліс залында «Biz birgemiz» республикалық акциясы аясында Алматы облысындағы белсенді еріктілерді Елбасы Н.Назарбаевтың алғысымен марапаттау рәсімі өтті. Шара «Nur Otan» партиясы Алматы облыстық филиалы, облыстық «Jas Otan» жастар қанаты және облыстық жастар саясаты мәселелері басқармасының ұйытқы болуымен ұйымдастырылған.

Іс-шарада облыс әкімінің бірінші орынбасары Л.Тұрлашов құттықтау сөз сөйлеп, осы уақыт аралығында белсенді жұмыс атқарған еріктілерді марапаттап, оларға ақжол тіледі. Бұл жөнінде облыстық партия филиалының баспасөз қызметі хабарлады.

Еске сала кетсек, ағымдағы жылдың наурыз айында еліміздегі төтенше жағдайдың орын алуына байланысты, Елбасы, партия төрағасы Нұрсұлтан Назарбаевтың бастамасымен «Biz Birgemiz» акциясы бастау алған болатын.

Акция аясында Жетісудың ерікті жастары да білек сыбана жұмыс істеп, мұқтаж азаматтарға қажетті азық-түлік, антисепиткалық құралдармен қамтуда көмек қолын созып, сонымен қатар, Мақтаарал ауданына да

барып көмек көрсетті.

«Biz Birgemiz» республикалық акциясы бойынша ағымдағы жылдың 19 наурызы мен 22 маусым аралығында партияның аймақтық және аумақтық филиалдары тарапынан, «Jas Otan» жастар қанатының жастары мен еріктілері партияның «Бақытты отбасы», «Ардагерлерді ардақтайық» және «Кедергісіз келешек» жобалары аясында партия мүшелерінің, әр деңгейдегі мәслихат депутаттарының қолдауымен есептік кезеңде 24 440 адамға 253, 09 млн. тг көлемінде арнайы азық-түлік және жеке гигиена заттары, антисептикалық құралдар, медициналық **маскалар сатып алынып берілді.**

Ш. БАТЫРОВ.

ЖИЫН

КЕЗЕКТІ ОТЫРЫС ӨТКІЗІЛДІ

«Nur Otan» партиясы Ескелді аудандық филиалы Партиялық бақылау комиссиясының кезекті отырысының күн тәртібінде: «Ішкі партиялық тәртіпті күшейту және партия жарғысына сәйкес мүшелік жарнаның төлемдерін уақытылы төлеу туралы» Жетісу, Қоңыр бастауыш партия ұйымдары төрағаларының есептері, сонымен қатар, партиялық жобаларды іске асыру бойынша Ақын Сара, Жалғызаш бастауыш партия ұйымдарының атқарған жұмыстары туралы баяндамалары тыңдалды.

Отырыс соңында бастауыш партия ұйымы төрағаларына бірқатар ұсыныстар берілді. «Nur Otan» партиясы Ескелді аудандық филиалы жанындағы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қоғамдық кеңесінің кезекті отырысы өткізіліп, «Қазақстан Республикасындағы 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет ету жөніндегі салалық бағдарламасын жүзеге асыру туралы» Жалғызаш, Сырымбет, Жетісу БПҰ-ның атқарған жұмыстары туралы баяндамалары тыңдалды.

Отырыс соңында бастауыш партия ұйымы төрағаларына бірқатар ұсыныстар беріліп, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөнінде түрлі іс шаралар ұйымдастырып және әлеуметтік желі, БАҚ беттеріне ақпарат шығару туралы тапсырмалар берілді.

Ш. ХАМИТОВ.

ҚҰЛАҚҚАҒЫС

ЖӨРДЕМАҚЫ МӨЛШЕРІ ӨЗГЕРДІ

2020 жылғы 1 қаңтардан бастап Қазақстанда көпбалалы отбасыларға арналған жеке жәрдемақы енгізілді. Аталмыш жәрдемақы – төрт және одан да көп көмелетке толмаған немесе 23 жасқа дейінгі күндізгі бөлімде оқитын студент балалары бар отбасыларға арналған. Мемлекеттен берілетін көмектің мөлшері бала санына байланысты. Мәселен, төрт және жеті баласы бар отбасылар 44 448 теңгеден 77 784 теңгеге дейін ала алады. Бұл жәрдемақы елімізде 392 мың отбасына төленді.

Алайда, қолданыстағы ережелер жәрдемақы алушылардың белгілі бір санатының мүдделеріне нұқсан келтірді. Себебі, 16 баласы бар отбасы 7 баласы бар отбасы сияқты жәрдемақы мөлшерін алатын.

«Аталмыш олқылықты жою үшін Мемлекет басшысы ағымдағы жылдың 13 мамырында 8 және одан да көп баласы бар отбасыларға арнайы жәрдемақы мөлшерін белгілеген заңға қол қойды. Сонымен, 8 балалы отбасы үшін жәрдемақы – 88 896 теңге, 9 балаға – 100 008 теңге, 10 балаға – 111 120 теңге, 11 балаға – 122 232 теңге, 12 балаға – 133 344 теңге, 13 балаға – 144 456 теңге, 14 балаға – 155 568 теңге, 15 балаға – 166 680 теңге, 16 балаға – 177 792 теңге мөлшерінде белгіленген».

Бүгінде ҚР ЕХӘҚМ Еңбек, әлеуметтік қорғау және көші-қон комитетінің аумақтық департаменттерінің шешімімен жәрдемақы мөлшерін ұлғайту бойынша 1092 істі бекітті. Бала санының өзгеруіне байланысты, оның ішінде жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім нысанының күндізгі бөлімінде оқитын (23 жасқа дейін) балаларды есепке ала отыра жәрдемақы мөлшері қайта есептеледі. 2020 жылғы 1 шілдеден бастап көпбалалы отбасылар мөлшері өзгертілген жәрдемақыны ала бастайды.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»

ТУРИЗМ

Алматы облысында соңғы 5 жылда туристер саны екі есе өсіп, 2 млн. 227 мың адамды құраған. Бұл жөнінде Алматы облысы әкімінің баспасөз қызметі хабарлады.

ОБЛЫСТА ТУРИЗМ САЛАСЫ ҚАРҚЫНДЫ ДАМУДА

Облыстық туризм басқармасының мәліметінше, 2019 жылдың қорытындысы бойынша облыста туристер қабылдайтын 781 нысан жұмыс істеп, олар 2272,3 мың адамға қызмет көрсеткен. 2018 жылдың сәйкес мерзімімен салыстырғанда өсім – 18,7%-ды, ақылы туристік-сауықтыру қызметінің көлемі 15,9 млрд. теңгені құрап, 23,3%-ға ұлғайтылған.

Соңғы 5 жылда облыста жалпы сомасы 40,1 млрд. теңгеге 196 туристік жаңа нысан іске қосылса, оның ішінде өткен жылы облыс картасында сомасы 19,3 млрд. теңге жеке инвестиция есебінен 48 жаңа орналастыру орындары пайда болған. Сол сияқты биылғы жылы облыста 4,2 млрд. теңгеге 27 туристік нысанның құрылысын аяқтау жоспарлануда. 2020 жылдың 1-ші тоқсанында Алакөл ауданындасомасы 110млн. теңгеге 3 нысан іске қосылды.

Тау кластері аумағында Талғар ауданындағы жұмыс істеп тұрған «Ой қарағай» - Апорт» (1-кезең) және «Ақбұлақ» және Еңбекшіқазақ ауданындағы жаңа «Түрген» (1-кезең) тау курорттарының кеңейтуді жүзеге асыруға қатысты ірі инвестициялық жобаларды жүзеге асыру жоспарланған. Бұлардың қатарына Райымбек ауданындағы жалпы құны 542,7 млрд. теңге болатын жеке инвестицияға ашылған «Park Canyon» ойын-сауық кешені де кіреді. Сонымен бірге Алакөл көлінің жағалауында сомасы 4 млрд. теңгеге жазғы амфитеатры бар «Alakol Apartments» коттеджді қалашық жобасын жүзеге асыру қолға алынған.

Сонымен қатар көрсетілетін қызметтің сапасын көтеру жұмыстары тұрақты жүргізілуде. Мәселен, Қазақстан Республикасының туристік саласын дамытудың 2019-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы аясында гидтерге – экскурсоводтарға, орналастыру орындарының, музейлердің, мемлекеттік ұлттық табиғи парктердің, туристік фирмалардың өкілдеріне арналған қызмет көрсету сапасын көтеру жөніндегі 18 курс пен оқыту семинарлары, сол сияқты әуежайлар, темір жол вокзалдары, шекара қызметтері мен полиция қызметкерлеріне арналған біліктілігін арттыру тренингтері ұйымдастырылып, өткізілген. 2019 жылы біліктілікті көтеру, цифрлық сауаттылықты арттыру курстарына облыстағы туристік саланың 700-ден астам қызметкері тартылған.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ.

МАРАПАТ

«ХАЛЫҚ АЛҒЫСЫНА» ИЕ БОЛДЫ

Ел Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың қатысуымен «BIZ BIRGEMIZ» жалпыұлттық онлайн-форум аясында коронавируспен күресте түрлі салада белсенділік танытқан Алматы облысының бірқатар тұрғындары еліміздің өзге де азаматтарымен бірге Мемлекет басшысы тағайындаған «Халық алғысы» арнайы медалімен наградталды.

Форумның онлайн-трансляциясы облыс әкімінің бірінші орынбасары Лаззат Тұрлашовтың қатысуымен «NurOtan» партиясы облыстық филиалының ғимаратында өтті.

Құрметті марапат облыстың 9 тұрғынына берілді. Олардың арасында Кербұлақ аудандық ветеринарлық станция бөлімінің басшысы Бақытжан Бектеміров, «Хабар 24» телеарнасының меншікті тілшісі Гүлнар Жантасова, облыстық патруль полициясының инспекторы Дәулет Ыдырысов, Талғар аудандық ауруханасының бөлім басшысы Қарлығаш Қасымбекова, Талғар аудандық Полиция басқармасының учаскелік инспекторы Қайрат Мұналбаев, жеке кәсіпкер Әсем Нұртуған, Көксу ауданының әлеуметтік қызметтері Несіпхан Оразалиева, «Талдықорған-комфорт» компаниясының директоры Дәурен Талипов, Талдықорған қаласындағы «Сүлейменханова» ЖК иесі Айнұр Сүлейменханова бар.

Алматы облысы әкімінің баспасөз қызметі

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ

АО «ЕНПФ» ОТВЕЧАЕТ НА АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ

1) Здравствуйте! Я установил приложение от ЕНПФ и теперь раз в два-три дня проверяю свою выписку. Заметил, что сумма всё время меняется, но почему-то не только в плюс, но и в минус. Объясните почему так происходит?

В выписке вы видите сумму пенсионных накоплений, которая включает в себя пенсионные взносы и инвестиционный доход от инвестирования поступивших средств. Напомним, что поступающие на индивидуальный пенсионный счёт пенсионные взносы, учет которых ведет ЕНПФ, не просто хранятся, а инвестируются доверительным управляющим пенсионными активами - Национальным Банком Республики Казахстан (НБРК) в различные финансовые инструменты. Нацбанк инвестирует пенсионные активы в соответствии с перечнем финансовых инструментов, разрешённых к приобретению за счёт пенсионных активов, утверждённым Правительством Республики Казахстан, и лимитов инвестирования в соответствии с Инвестиционной декларацией ЕНПФ.

Вы видите ежедневные изменения суммы накоплений потому что она пересчитывается и переоценивается ежедневно в соответствии с результатами инвестирования пенсионных активов.

Отметим, что инвестиционный доход является величиной непостоянной и может быть, как положительным, так и отрицательным в краткосрочном периоде.

Важно помнить, что средства вкладчиков ЕНПФ с целью минимизации рисков диверсифицируются по видам, направлениям инвестирования, в том числе валютам. К примеру, в настоящее время около 2/3 инвестиций номинированы в тенге и около 1/3 - в иностранной валюте, большая часть последних - в долларах США.

Кроме того, в состав инвестиционного дохода входят доходы в виде вознаграждения по ценным бумагам (вкладам и другим операциям), доходы в виде рыночной переоценки финансовых инструментов, доходы в виде валютной переоценки, доходы по активам, находящимся во внешнем управлении и т.д.

Для примера можно рассмотреть начисление инвестиционного дохода на счета вкладчиков и получателей в 2020 году. За январь чистый инвестиционный доход составил +28,15 млрд тенге, за февраль +111,7 млрд тенге, за март +521,8 млрд тенге, за апрель – 125,6 млрд тенге, за период с мая по 2 июня 2020 года – 102,4 млрд тенге.

Как видно, в марте наблюдался большой рост инвестиционного дохода (+521,8 млрд тенге), в апреле, мае – начале июня снижение инвестиционного дохода. Но несмотря на это, общая его сумма за период января по 2 июня 2020 года остается положительной +433,6 млрд тенге.

Если разбираться в том, почему именно март в этом году стал настолько прибыльным, вернёмся на несколько месяцев назад и выяснится, что именно в марте произошло укрепление курса доллара США по отношению к тенге с 381 до 448 тенге за 1 доллар США. И тут же мы увидели результат. Положительная валютная переоценка пенсионных активов, размещенных в валютные инструменты, повлияла на существенное увеличение чистого инвестиционного дохода по пенсионным активам.

В апреле же, наоборот, произошло укрепление курса тенге по отношению к

доллару США с 448 тенге до 424 тенге. Тенденция укрепления национальной валюты продолжилась и в мае 2020 года. Курс тенге поднялся до 411 за доллар США. Первые дни июня также характеризуются ростом курса национальной валюты до 402 тенге за 1 доллар США. Соответственно, сложилась отрицательная переоценка пенсионных активов, размещенных в валютные инструменты, что повлияло на снижение инвестиционного дохода.

Поэтому обращаем ваше внимание на то, что пенсионные накопления – это долгосрочные инвестиции и анализировать размер инвестиционного дохода целесообразно за период не менее одного года.

2) Недавно узнал, что я могу перевести свои пенсионные накопления из ЕНПФ в страховую организацию по договору пенсионного аннуитета. Можно ли узнать какая сумма должна быть у меня и какие буду получать выплаты в случае перевода денег, либо если останусь в ЕНПФ?

Каждый вкладчик Единого накопительного пенсионного фонда может самостоятельно рассчитать свои будущие пенсионные выплаты как из ЕНПФ, так и страховой организации, воспользовавшись одним из самых популярных сервисов на сайте фонда – прогнозным пенсионным калькулятором. В частности, он охватывает все компоненты пенсии в рамках многоуровневой пенсионной системы Казахстана: государственную базовую пенсию и пенсию по возрасту (или солидарную), а также пенсию, сформированную за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ), обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ) и добровольных пенсионных взносов (ДПВ).

При этом, в случае достаточности прогнозного размера пенсионных накоплений (сформированных за счет ОПВ, ОППВ и ДПВ) к достижению пенсионного возраста, появится всплывающее окно с уведомлением пользователя о возможности заключения в будущем договора пенсионного аннуитета со страховой организацией и получения пожизненных пенсионных выплат. Расчёт тут же позволяет узнать прогнозный размер аннуитетной выплаты из страховой организации, тем самым вы сможете самостоятельно её сравнить с выплатами по графику из ЕНПФ.

Отметим, что выполнить расчёты легко и очень просто. Для этого в прогнозном калькуляторе необходимо заполнить все необходимые поля, такие как дата рождения, пол, трудовой стаж, сумма накоплений и т.д. Если вы зарегистрированы в личном кабинете на сайте enpf.kz, то поля в калькуляторе заполняются автоматически и расчёт будущих выплат осуществляется буквально за два-три клика.

Результаты расчёта ваших будущих выплат из ЕНПФ, будут выданы в трёх сценариях: пессимистичном, реалистичном и оптимистичном. Все три варианта учитывают предполагаемый уровень доходности. При этом все прогнозные результаты представляются в реальном стоимостном выражении (за минусом инфляции соответствующего периода прогноза). Кроме того, вы увидите возраст и дату выхода на пенсию, количество лет до исчерпания накоплений и др.

Ко всему прочему, на сайте enpf.kz есть

возможность рассчитать и сумму пенсионных накоплений на текущий год, достаточную для перевода в страховую организацию, для этого вам понадобится пенсионный калькулятор в графе «Перевод накоплений в КСЖ»,

3) Добрый день! Хотела бы уточнить у вас, я дважды за период чрезвычайного положения получила выплату в 42 500 тенге, может ли это отразиться на моём пенсионном счете?

К социальной выплате в 42 500 тенге Единый накопительный пенсионный фонд не имеет никакого отношения. Социальные выплаты гражданам, потерявшим доход в связи с введением чрезвычайного положения, в размере минимальной заработной платы осуществляются из Государственного фонда социального страхования (ГФСС).

Активы ГФСС – средства, аккумулированные из социальных отчислений и предназначенные для социальных выплат при наступлении случаев социального риска, предусмотренных законом «Об обязательном социальном страховании». Случаи социального риска, к примеру, включают потерю работы, утрату трудоспособности, потерю кормильца, потерю дохода в связи с беременностью и родами, потерю дохода в связи с усыновлением (удочерением) новорожденного ребенка (детей), потерю дохода в связи с нахождением в отпуске по уходу за ребенком по достижении им возраста одного года.

А вот пенсионные активы ЕНПФ – это собственные деньги вкладчиков (пенсионные взносы и инвестиционный доход) на их индивидуальных пенсионных счетах, предназначенные для пенсионных выплат в соответствии с законом «О пенсионном обеспечении в Республике Казахстан».

Кроме того, вашим накоплениям в ЕНПФ государство гарантирует сохранность. Так, в соответствии со статьей 5 Закона, государство гарантирует получателям обязательных обязательных пенсионных взносов, обязательных профессиональных пенсионных взносов в ЕНПФ в размере фактически внесенных обязательных пенсионных взносов, обязательных профессиональных пенсионных взносов с учетом уровня инфляции.

4) Хотелось бы узнать, пенсионные выплаты из АО «ЕНПФ» облагаются индивидуальным подоходным налогом? Если да, то в каком размере?

Согласно статьям 320 и 326 Налогового кодекса Республики Казахстан, действующей в редакции, изложенной статьей 33 Закона Республики Казахстан «О введении в действие Кодекса Республики Казахстан «О налогах и других обязательных платежах в бюджет» (далее - Закон) определены выплаты, относимые к доходам в виде пенсионных выплат, подлежащим налогообложению и ставка налога, применяемая к доходу в виде пенсионных выплат.

В частности, согласно статье 320 - доходы налогоплательщика, облагаются налогом по ставке 10 процентов. За исключением доходов в виде дивидендов, полученных из источников в Республике Казахстан, они облагаются по ставке 5 процентов.

Согласно статьи 326 - к доходу в виде пенсионных выплат, подлежащему налогообложению, относятся выплаты, осуществляемые Единым накопительным

пенсионным фондом:

1) из пенсионных накоплений налогоплательщиков, сформированных за счет:

обязательных пенсионных взносов в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

обязательных профессиональных пенсионных взносов в соответствии с законодательством Республики Казахстан;
добровольных пенсионных взносов в соответствии с условиями договора о пенсионном обеспечении за счет добровольных пенсионных взносов;

2) физическим лицам-резидентам Республики Казахстан, достигшим пенсионного возраста и выехавшим на постоянное место жительства за пределы Республики Казахстан в соответствии с Законом Республики Казахстан «О пенсионном обеспечении в Республике Казахстан»;

3) физическим лицам-резидентам Республики Казахстан, не достигшим пенсионного возраста и выехавшим на постоянное место жительства за пределы Республики Казахстан в соответствии с Законом Республики Казахстан «О пенсионном обеспечении в Республике Казахстан»;

4) физическим лицам в виде пенсионных накоплений, унаследованных в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан;

5) физическим лицам в виде единовременной выплаты на погребение умершего лица, имеющего пенсионные накопления, в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

5) Здравствуйте! Недавно прочитал статью о Норвежском пенсионном фонде, как оказалось в их Фонде скопилась колоссальная сумма, которую просто уже некуда потратить, почему наш ЕНПФ имеет меньшие пенсионные активы?

Сравнение некорректное, так как несмотря на своё название, пенсионное обеспечение граждан Норвегии не является первоначальной и приоритетной задачей Государственного Пенсионного Фонда Норвегии. Этот Фонд, который принадлежит государству, является одновременно сберегательным и стабилизационным и предназначен для обеспечения устойчивости бюджетной сферы. Ежегодные транши из принадлежащего парламенту Норвегии Фонда в государственный бюджет не имеют строго целевого назначения на обеспечение пенсионных выплат, это просто один из источников финансирования бюджета Норвегии, а выделяемые им средства могут быть направлены на различные сферы экономики и жизни скандинавской страны.

Ещё одно отличие ГПФ от ЕНПФ, в том, что в отличие от казахстанского Фонда активы норвежского не являются персонифицированными сбережениями граждан, а представляют по своей сути стабилизационный фонд национального благосостояния Норвегии. Таким образом, по принципу формирования накоплений и стратегическим целям ГПФ Норвегии правильнее сравнивать с Национальным Фондом Республики Казахстан (который был в своё время создан именно по норвежской модели), а не с ЕНПФ, где формируются личные пенсионные сбережения казахстанцев.

КАК УЗНАТЬ СВОЮ БУДУЩУЮ ПЕНСИЮ ИЛИ ВЫПЛАТЫ ПО АННУИТЕТУ?

В прогнозный калькулятор на сайте enpf.kz добавлена новая функция

Сегодня каждый вкладчик Единого накопительного пенсионного фонда может самостоятельно рассчитать свои будущие пенсионные выплаты, воспользовавшись одним из самых популярных сервисов на сайте фонда – прогнозным пенсионным калькулятором. Он охватывает все компоненты пенсии в рамках многоуровневой пенсионной системы Казахстана: государственную базовую пенсию и пенсию по возрасту (или солидарную), а также пенсию, сформированную за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ), обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ) и добровольных пенсионных взносов (ДПВ).

Выполнить расчёты легко и очень просто. Для этого в прогнозном калькуляторе необходимо заполнить все необходимые поля, такие как дата рождения, пол, трудовой стаж, сумма на

коплений и т.д. Если вы зарегистрированы в личном кабинете на сайте enpf.kz, то поля в калькуляторе заполняются автоматически и расчёт будущей пенсии осуществляется буквально за два-три клика.

Далее вы увидите результаты расчёта ваших будущих выплат из ЕНПФ, которые выдаются в трёх сценариях: пессимистичном, реалистичном и оптимистичном. Все три варианта учитывают предполагаемый уровень доходности. При этом все прогнозные результаты представляются в реальном стоимостном выражении (за минусом инфляции соответствующего периода прогноза). Кроме того, вы увидите возраст и дату выхода на пенсию, количество лет до исчерпания накоплений и др.

Отметим, что теперь в прогнозный калькулятор добавлена новая функция. В случае достаточности прогнозного размера

пенсионных накоплений (сформированных за счет ОПВ, ОППВ и ДПВ) к достижению пенсионного возраста, появится всплывающее окно с уведомлением пользователя о возможности заключения в будущем договора пенсионного аннуитета со страховой организацией и получения пожизненных пенсионных выплат. Расчёт тут же позволяет узнать прогнозный размер аннуитетной выплаты из страховой организации, тем самым вы сможете самостоятельно её сравнить с выплатами по графику из ЕНПФ.

Напомним, на сайте enpf.kz есть возможность рассчитать и сумму пенсионных накоплений на текущий год, достаточную для перевода в страховую организацию, для этого вам понадобится пенсионный калькулятор в графе «Перевод накоплений в КСЖ».

МƏСЕЛƏ

Өткен жылы еліміздегі автожолдардың сапасын бақылау мақсатында Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі Автомобиль жолдары комитетіне қарасты «Жол активтерінің ұлттық сапа орталығы» республикалық мемлекеттік кәсіпорыны құрылып, барлық облыста оның филиалдары ашылды. Бұл мекемелер құрылған күннен бастап жолдың сапалы болуына аса мән беріп, сапасыздықты жоюға зертханалық тексерістер жүргізу арқылы нақты іске кірісті. Мысалы, былтырғы жылы ашылғаннан бастап жыл соңына дейінгі тоғыз айдың ішінде орталықтың мамандары автожолдарды 8 мың рет тексеріп, 5 мыңға жуық тәртіп бұзшылықты анықтаған.

Ал, биылғы жылы ҚР ИИДМ Автомобиль жолдары комитеті «Жол активтері ұлттық сапа орталығы» үш айда жүргізілген жұмыстардың қорытындысын шығарды. Орталық мамандары еліміздің өңірлеріндегі жолдарға 1398 іс-сапарға шығып, 1522 кемшілікті анықтаған. Олқылықтардың біраз бөлігі автомобиль жолдарын қысқы кезеңде күтіп ұстау сапасының төмендігіне қатысты орын алған.

Оталықтың жылжымалы жол зертханасы республикалық маңызы бар жол учаскелеріне

олқылықтардың барын анықтаған. Оның ішінде Алматы облыстық филиалының мамандары жыл басынан бері аймақтағы күре жолдың 4171 шақырымына тексеру, бақылау жұмыстарын жүргізді.

— Біз тексеру жүргізген жолдардың 3551 шақырымы республикалық болса, 620 шақырымы облыстық деңгейдегі жолдар. Диагностика және сараптама барысында анықталған кемшіліктерді жою үшін, әрі қалпына келтіру мақсатында мердігер компанияларға және тапсырыс беруші кәсіпорынға хат жолданды. Филчал мамандары жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдары мен елді мекендер, қала көшелеріндегі жұмыстар мен материалдар сапасына сараптама жасайды. Халықаралық және республикалық маңызы бар автомобиль жолдарын талапқа сай дайындауды жұмылдыру шараларын жүзеге асырып қана қоймай, жол-

ЖОЛДЫҢ САПАСЫ БАСТЫ НАЗАРДА

диагностикалық зерттеу жүргізді. Үш айдың ішінде республикалық маңызға ие жолдарда 582 нысан тексерілді. Тексеріс жұмыстарының нәтижесінде 1386 кемшілік анықталып, мердігерлерге 579 хат жолданды. Сондай-ақ, 2020 жылдың алғашқы тоқсанында жергілікті автомобиль жолдарының 4500 шақырымы тексерілген болатын. Зертханалар мұндай жолдарға 104 сапар жасап, 136 олқылықты анықтады.

Жуырда Үкімет отырысында ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрі Бейбіт Атамқұлов 2020-2025 жылдарға арналған «Нұрлы жол» мемелекеттік бағдарламасын іске асыру туралы баяндама жасады. Министр өз сөзінде: «Биыл, яғни бағдарламаны іске асырудың алғашқы жылында автожол саласында республикалық және жергілікті маңызы бар 9,5 мың шақырым автожол жөндеу жұмыстарымен қамтылады. Оның ішінде республикалық 4 мың шақырымында құрылыс және қайта жаңарту жұмыстары жүргізіледі. 350 жол жобасы іске асырылып, 30,5 мың адам жұмыспен қамтылады. Бұл мақсатқа 680 миллиард теңге қарастырылды. Оңтүстік өңірлерде жұмыс барысы наурыз айының соңында басталып кетті. Қолданылатын шикізат, материалдардың негізі – Отандық өнімдер. Жыл қорытындысында жалпы

ЖОЛ САЛУ, ЖӨНДЕУ, ҚАЙТА ЖАҢҒЫРТУ ЖҰМЫСТАРЫНЫҢ БАРЛЫҒЫ – ЕҢ БІРІНШІ КЕЗЕКТЕ ЖОЛ ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫН ЖАҚСARTУҒА БАҒЫТТАЛҒАН. ӨТКЕН ЖЫЛДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫНДА РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МАҢЫЗДАҒЫ ЖОЛДАРДЫҢ 88 ПАЙЫЗЫ, АЛ ЖЕРГІЛІКТІДЕҢГЕЙДЕГІ ЖОЛДАРДЫҢ 71 ПАЙЫЗЫ ЖАҚСЫ ЖӘНЕ ҚАНАҒАТТАНАРЛЫҚ ДЕГЕН БАҒАҒА ЖЕТТІ.

ұзындығы 2,6 мың шақырымдық автожол учаскелерінде қозғалыс ашу жоспарланып отыр. Жалпы 2020 жылдың қорытындысында «Нұрлы жол» бағдарламасы аясында республикалық автожолдардың 89 пайызы, облыстық, аудандық жолдардың 71 пайызы жақсы және қанағаттанарлық жағдайға жеткізү», – деп.

Міне, өзіміз байқағандай ел ішінде жол құрылысы кең ауқымда жүзеге асырылуда. Үстіміздегі жылы Алматы облысында жалпы көлемі 491,6 шақырым жолға жөндеу жұмыстары жүргізіледі. Бүгінгі таңда облыстың бес учаскесінде жұмыс барысы қызу жүріп жатыр. Жақында облыс тұрғындары Балқаш көлінің жағалауындағы демалыс орындарына заманауи жаңа жолмен желдей есіп жететін болады. Құдай қаласа, келер жылы «Алматы-Өскемен-Лепсі-Ақтоғай» жолдары пайдалануға

берілмекші. Сонымен қатар, «Сарыөзек-Хоргос-Қоғалы-Көксу-Қарабұлақ» жолдары да назардан тыс қалған жоқ. Оның жұмыстары да жыл соңына дейін аяқталады. Сол сияқты Жамбыл ауданына қарасты «Қаракастек-Сұраншы батыр» жолдарында да жөндеу жұмыстары ойдағыдай жүруде. Алакөл, Ескелді, Жамбыл, Қаратал және Райымбек аудандарында күрделі жөндеуге жататын 11 көпірдің де жұмысы өз мәнінде қолға алынды. Жалпы облыста 300 шақырымды құрайтын 28 учаскесінде орташа жөндеу жұмыстары жүргізілуде.

Жол құрылысымен қатар жолдың сапасын бақылау да күшейе түсті. Бұл істі «Жол активтерінің ұлттық сапа орталығы» нақты қолға алды. Орталық үстіміздегі жылдың аяғына дейін ел өңірлеріндегі жолдарға 1398 рет рейдтер жүргізіп, 1522-ден астам түрлі

көлік инфрақұрылымының қауіпсіздігін де бақылаймыз. Біздің ұранымыз – «Жақсы жолдан – жарқын өмірге!». Сондықтан барлық іс-қимылдарымыз жолдың сапасына бағытталған, - дейді «Жол активтері ұлттық сапа орталығы» РМК Алматы облыстық филиалы директорының міндетін атқарушы Ғапия Асанова

Жол саласында атқарылып жатқан жұмыстар да, кеткен кемшіліктер де халықтың көз алдында. Жолдың сапалы болуына бақылау жүргізу Жол активтері ұлттық сапа орталығының да назарынан тыс қалмайды.

Ақбөпе ЖИЕНҚҰЛОВА,
«Жол активтері ұлттық сапа орталығы»
РМК Алматы облыстық филиалының
баспасөз хатшысы

TƏRTİP

Халықтың бас амандығын қорғап, қоғамның тыныштығын сақтау – құқық қорғау саласы мамандарының басты міндеті. 2020 жылдың алғашқы 5 айында Алматы облысы аумағындағы жалпы қылмыс 36,7 пайызға азайып, оның ішінде аса ауыр қылмыс түрлері 16,5 пайызды, шағын қылмыстық әрекеттер 28,5 пайызды құраған. Бұл бұрынғы жылмен салыстырғанда өңірдегі орта және ауыр санаттағы қылмыс түрлерінің 2,7 есеге төмендегенін аңғартады.

«Аталған 5 айда аймақтағы қылмыс ашу көрсеткіші 64,2 пайызға жетіп, өткен жылдың ұқсас мезгілімен салыстырғанда 10 пайыздан жоғары болған. Сондай-ақ, осы уақыт ішінде бөтеннің мүлкін ұрлау деректерінің ашылуы 6 пайызға өскен. Міне, бұл – же-

ҚЫРАҒЫЛЫҚ - ТЫНЫШТЫҚ

дел қабылданған іс-шаралардың нәтижесі», — дейді мамандар.

Бүгінде Алматы облысы полиция қамтамасыз етудегі патрульдік және учаскелік полиция инспекторлары мен сыртқы қызмет өкілдері үшін үлкен рөлге ие. Мәселен,

КЕПІЛІ

дел қабылданған іс-шаралардың нәтижесі», – дейді мамандар.

Бүгінде Алматы облысы полиция департаментінде 3623 қызметкер еңбек етеді. Жыл басынан бері олардың қатары тағы 115 жас буынмен толыққан. Осыған дейін департаментте өз міндетін мінсіз атқарған 5179 қызметкер түрлі марапатқа ие болыпты.

Облыстық полиция департаменті баспасөз қызметінің мәліметінше, жыл басынан бері қолда бар күштер мен құралдарды ұтымды пайдаланудың арқасында аймақтағы қылмыс деңгейі 36,7 пайызға төмендеген. Қазір ішкі істер саласының материалдық-техникалық базасын жетілдіруге мемлекет тарапынан баса мән беріліп келеді. Ол қылмыспен күресуге, құқық бұзушылықтардың алдын алуға тың серпін беріп, заңдылықты орнатуға және азаматтардың құқығын қорғап, қоғамдық тәртіпті қадағалауға мол мүмкіндік беруде. Сонымен бірге, тәртіп сақшыларына жасалған қолайлылықтар жол қозғалысы кәсіпсіздігін

қамтамасыз етудегі патрульдік және учаскелік полиция инспекторлары мен сыртқы қызмет өкілдері үшін үлкен рөлге ие. Мәселен, бөлінген автокөліктер оқиға орнына шұғыл жетіп, көптеген қылмыстардың (ізін суытпай) ашуға, жол ережесін өрескел бұзу деректерін әшкерелеп, орын алған жол-көлік оқиғасы кезінде жедел әрекет етуге тигізер пайдасы зор.

Мамандардың айтуынша, жергілікті жерлерде де атқарушы орындар ішкі істер органдарының материалдық-техникалық базасын нығайтуға ерекше көңіл бөліп отыр. Атап айтсақ, қазіргі уақытта Алматы облысы полиция департаменті қарамағында 1010 қызметтік көлік бар. Алдағы уақытта арнайы учаскелік полиция инспекторларына тағы 72 көлік құралын алу жоспарда. Сонымен қатар, қызметкерлерді планшеттік компьютерлер және бейнежетондармен, түсіру станцияларымен қамтамасыз ету көрсеткіші 100 пайызды құраған.

Елімізде төтенше жағдай жарияланғаннан

бері Алматы облысы Полиция департаментінің 1949 қызметкері тосқауыл-бекеттерде халық игілігі үшін еңбек етті. Осы орайда олар жұртқа жақын болу мақсатында тікелей байланыс өткізуді қолға алған. Осы орайда департаменттің әлеуметтік желілердегі парақшалары, электрондық үкімет порталы арқылы кез келген азамат көкейіндегі толғандырған сұрақтарын қойып, оған толыққанды жауап алған.

Қырағылық – тыныштық кепілі. Облыстағы тәртіп сақшылары қызметтік борыштарын адал атқарып қана қоймай, «Біз біргеміз» акциясына да белсене атсалысқан. Нақтырақ айтқанда, олар көптеген отбасыларға қиын сәтте көмек қолын созып, қолдау білдірді.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

ЖАНАЙҚАЙ

50 МЫҢ ТЕНГЕНІ

Бүкіл дүниені дүр сілкіндірген індет өз несібесін табан ет, маңдай терімен тапқан қарапайым шаруаны ғана емес, мүйізі қарағайдай ірі кәсіп иелерінің, мемлекеттік қызметкерлердің, сан сала өкілдерінің ұнжырғасын түсірді. Олай деуімізге де себеп бар. Төтенше жағдай бастала салысымен үкімет тарапынан біршама жәрдемақылар тағайындалып, біраз еріктілер жағдайы төмен отбасыларға көмек қолдарын созған еді. 42 500 теңгеден жұмысынан айырылғандарға берілсе, артынша Елбасымыздың бастамасымен «Biz Birgemiz» қоры арқылы 50 мың теңгеден белгілі азаматтарға ақшалай көмек көрсетілді. Әйтсе де, көмекті мұқтаждардың барлығы алмады деп редакциямызға келген жандардың саны азаяр емес. «Әлі күнге дейін дауы басылмай тұрған аталмыш көмекті нақты кімдер алатыны туралы біз де білгіміз келді» - дейді олар.

Коронавирустың пандемиясына байланысты Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың бастамасымен құрылған «Biz Birgemiz» қоғамдық қорынан халықтың әлеуметтік әлсіз санатына жататын жандарға 50 мың теңгеден көмек берілген болатын. Бастапқыда қор қаражатын 100 мың мұқтаж азаматқа тарату жоспарланған. Әйтсе де, өңірлерден түскен өтініштер саны айтарлықтай өсіп, ал партияның онлайн ресурстарына көмек сұрап хабарласушылар саны екі есеге артқан. Сондықтан, Елбасының тапсырмасы бойынша Мемлекет басшысының бастамасымен қолға алынған «Biz Birgemiz» акциясының аясында, бірінші кезеңде қаржылық қолдауды 150 мыңнан аса мұқтаж азаматқа көрсету туралы шешім қабылданған еді. Артынша қорға көптеген кәсіпкерлердің ықпалы тиіп, көмек ары қарай жалғасын тапты. Тіпті, әлі күнге дейін берілуде. Яғни төртінші толқын қазір де басталып, мұқтаж жандар тізімі шығарылуда.

Жалпы бұл көмекті алушылардың тізімін әр өңірдің әкімдігі анықтайды. Жәрдемақы алушылардың Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің ұсынысы негізінде 7 санаты бекітілген. Олар: тұрмысы төмен көпбалалы отбасылар, бірінші топтағы мұқтаж мүгедектер, мүгедек баланы тәрбиелеп отырған отбасылар, ең төменгі зейнетақы алып жүрген зейнеткерлер (38 686 теңге), базалық зейнетақы алатындарға (16 839 теңгеден төмен), жетім балалар (түл жетім және асыраушысының бірінен айрылған балалар), Ұлы Отан соғысына

қатысушылар, ҰОС ардагерлеріне теңестірілгендер, тыл еңбеккерлері делінген. Сонымен қатар, аталған көмек коронавирус инфекциясының таралу қаупі жоғары облыс орталықтары мен ірі қалалардың тұрғындарына көрсетілген. Осыған байланысты тұрғындар саны 100 мыңнан асатын қалаларға ғана берілген.

Алматы облысы бойынша да мұқтаж жандар тізімі шығып осы уақытқа дейін біршама адам бұл көмек түрін алды.

Бүгінгі күні 3-ші толқын аясында 11 аудандағы мұқтаж азаматтарға, 4-ші толқын бойынша 8 ауданда көмекке мұқтаж адамдардың тізімі жасалуда.

Соған байланысты облыстық «Nur Otan» партиясының баспасөз хатшысынан нақты мәлімет сұраған едік. Ғазиз Аманжолұлының берген дерегі бойынша – «Biz Birgemiz» республикалық акциясы бойынша ағымдағы жылдың 19 наурызы мен 22 маусымы аралығында партияның аймақтық және аумақтық филиалдары тарапынан, «Jas Otan» жастар қанатының жастары мен еріктілері партияның «Бақытты отбасы», «Ардагерлерді ардақтайық» және «Кедергісіз келешек» жобалары аясында партия мүшелерінің, әр деңгейдегі мәслихат депутаттарының қолдауымен есептік кезеңде 24 440 адамға 255 млн теңге көлемінде арнайы азық-түлік және жеке гигиена заттары, антисептикалық құралдар, медициналық маскалар сатып алынып, мұқтаж жандарға тегін берілген. «Birgemiz» республикалық қоғамдық қорынан: 1-ші және 2-ші толқындар аясында Талдықорған қаласындағы 9912 мұқтаж жанға 7 санат бойынша 495,6 млн. теңге көлемінде қаржылай көмек көрсетілген. Бүгінгі күні 3-ші толқын аясында 11 аудандағы мұқтаж азаматтарға, 4-ші толқын бойынша 8

ауданда көмекке мұқтаж адамдардың тізімі жасалуда. Тізімді жергілікті әкімдік пен әлеуметтік қамсыздандыру бөлімі әзірлеуде.

– Қазіргі кезде соңғы 4-ші толқын жүргізіліп, соның аясында Ақсу, Алакөл, Балқаш, Кербұлақ, Панфилов, Сарқан, Райымбек, Ұйғыр аудандарының мұқтаж азаматтарына көмек көрсетіледі. Ал, 3-ші толқын аясында бұдан басқа аудандарға да көмек көрсетілді.

Ал, редакциямызға «мен екінші топтағы мүгедекпін, ешқандай көмек ала алмадым» деп хабарласқан Бегәділ Жұмашов бұл көмек шын мұқтаж жанға берілмеді дейді. Ай сайын 70 мың теңге зейнетақы алатын азамат карантиннің отбасылық жағдайына өз әсерін тигізгенін айтуда. «Бастапқыда үлкен қаладағылар алады, кейіннен аудандағылар алады деп әйтеуір әкімдік тізімге мені қоспады» дейді ол.

Жоғарыда айтқандай екінші топтағы мүгедектерге бұл көмек түрі берілмейді. Десек те, өзін Текелі қаласынанмын деген Лиза Абдуллаева асыраушысынан айрылған. Бір қызына 50 мың түседі деп үміттенгенін айтады. «Мен бастапқыда айтылған санатқа кіреді екенмін, маған да түсетін шығар деп ойладым. Бірақ біздің

Қазіргі кезде соңғы 4-ші толқын жүргізіліп, соның аясында Ақсу, Алакөл, Балқаш, Кербұлақ, Панфилов, Сарқан, Райымбек, Ұйғыр аудандарының мұқтаж азаматтарына көмек көрсетіледі. Ал, 3-ші толқын аясында бұдан басқа аудандарға да көмек көрсетілді.

«Biz Birgemiz» республикалық акциясы бойынша ағымдағы жылдың 19 наурызы мен 22 маусым аралығында партияның аймақтық және аумақтық филиалдары тарапынан, «Jas Otan» жастар қанатының жастары мен еріктілері партияның «Бақытты отбасы», «Ардагерлерді ардақтайық» және «Кедергісіз келешек» жобалары аясында партия мүшелерінің, әр деңгейдегі мәслихат депутаттарының қолдауымен есептік кезеңде 24 440 адамға 255 млн теңге көлемінде арнайы азық-түлік және жеке гигиена заттары, антисептикалық құралдар, медициналық маскалар сатып алынып, мұқтаж жандарға тегін берілген. «Birgemiz» республикалық қоғамдық қорынан 1-ші және 2-ші толқындар аясында Талдықорған қаласындағы 9912 мұқтаж жанға 7 санат бойынша 495,6 млн. теңге көлемінде қаржылай көмек көрсетілген.

санатқа кірмейді дейді. Менің ойымша әкімдік тізімді дұрыс жасап жатқан жоқ сияқты» – деп мұңын шақты.

Расымен де, көмек тиісті адамға берілді ме?-деген мақсатпен билік партиясына жүгіндік, Ал, партияның баспасөз хатшысы «Бұл ретте аталған әрбір санатта мұқтаж жандар да, сонымен бірге көмекті қажет етпейтіндер де бар екенін айтты. Сондықтан біз тізімді тікелей жергілікті жағдайды жақсы білетін әкімдіктерден алдық»-дейді.

Төтенше жағдай кезінде бірнеше көмек берілді. 42 500 ден басталған көмек, коммуналдық төлемге 15 мың теңге тағы да «Biz Birgemiz» қорынан 50 мың теңге деп халыққа көмектер көрсетілді. Әйтсе де, редакцияға шағымданғандар айтуылы көмек шын мұқтаждарға толық жетпеді-деп мұңдарын шағуда.

Г. ЕРДАУЛЕТОВА

Дүйсенбі - Понедельник, 29 маусым

ҚАЗАҚСТАН

06.00, 03.00 Әнұран
06.05 «Мәселе»
06.45 Т/х «Шашу»
07.50 «Пәк сезім»
10.00, 18.00 Т/х «Шексіз сезім»
12.00 «Niet»
13.00 «Апта». Ақпараттық-сараптамалық бағдарлама
13.45, 01.55 «100 жапа есім»
14.00, 21.30 Т/х «Ғажайып дәрігер»
15.00, 22.20 Т/х «Әмірші әйел»
16.05 «Ауылдастар»
16.35 ӨЗІЛ ӘЛЕМІ
20.00, 00.30 AQPAPARAT
20.30, 01.00 «Ashyq alan». Қоғамдық-саяси ток-шоу.
02.05 «Көңіл толқыны»

ХАБАР

06.00, 02.00 ҚР Әнұраны
06.00 7 күн повтор
07.00, 10.20 «Вкусное утро»
07.35 «Менің тағдырым»
09.10, 18.25
«ПӨЛЕНШЕЕВТЕР»
10.50 Т/х «ТРАКТОРШЫНЫҢ МАХАББАТЫ»
12.30 «Баспаханаға бағыт»
13.00, 22.25 Т/Х «КӨКЖАЛ»
14.40, 21.40 «Жестокий Стамбул». Сериал
15.25 Сериал «Большая маленькая ложь»
17.10 Т/с «Разия»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.50 «Как боролись с эпидемиями в Казахстане»
21.00 Итоги дня
00.00 «Жұлдыздар айтыса-ды»
01.15 Т/х «СҮЙЕ БІЛСЕҢ»

АСТАНА

06.00 «Өн мен әзіл»
06.30 «Күлдірген»
07.00,17.10 «Үздік әзілдер»
08.00, 14.15 М/ф «Маша и медведь»
10.00, 22.00 Т/х «Кулфи»
11.20, 21.00 Т/с «Сүлеймен сұлтан»
12.30, 23.30 «Ханзада Жумонг» корей телехикаясы
14.00 Специальный репортаж
14.55, 00.50 «Бір болайық» үнді телехикаясы
16.00 «АЙТАРЫМ БАР»
16.55 «Арнайы репортаж»
18.00 «1001 түн» түрік телехикаясы
19.00 Тұсаукесер! «КЕК» түрік телехикаясы
20.00,01.30 ASTANA TIMES
20.30 «Отбасы»
22.45 Т/х «Кекек келін»
02.00 Шіман апаның хикаялары
02.30 «Әзілстан» жасырын камера
02.50 «Біреудің есебінен» деректі драма
03.35 «Домашние войны» ситком

ЕВРАЗИЯ

06.00 Т/х «Қарлығаш ұя салғанда»
07.00 «Той заказ»
07.30 «Басты бағдарлама»
08.00 «Доброе утро»
11.00 «МУЖСКОЕ/ЖЕНСКОЕ»
12.00 «QOSLIKE» бағдарламасы.
15.45 «На самом деле»
16.45 «Пусть говорят»
18.00 «Басты Жаңалықтар»
18.45, 03.30 «Басты прайм»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20.45, 22.50 «Гончие-5»
22.00, 03.30 «П@УТИНА»
00.25 «Легенда о Екатерине»
02.00 ВЕЧЕРНИЙ УРГАНТ

КТК

07.00 ҚР ӘНҰРАНЫ
07.05 «Мерекелік концерт»
07.50 КТК WEB
08.30 Т/х «Саодат»
09.50, 01.30 Х/ф «Бумажные цветы»
11.50 Х/ф «По щучьему валению»
15.30 Т/х «Улы тамшылар»
17.30 Т/с «Аслы-Ферхат»
19.30 Кешкі жаңалықтар
20.00 Астарлы ақиқат
21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21.40 «В чужом кпаю»
23.40 «Высокие ставки»
03.00 Т/х «Сүйікті Дениз»
03.50-04.20 КТК WEB

ЖЕТИСҮ

07.00 Әнұран
07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Апта /қаз/
10.00 Апта /рус/
11.00 «Спорт-тайм»
11.20 «Бағбан»
12.00 Д/ф «Батысқа қарай аққан өзен»
13.00 «Зерделі отбасы»
14.00 «Жетісу адалдық алаңы»
14.30 «Монолог»
15.00 «Әсем әуен»
16.30 Д/ф «Кең ауқымда»
17.00 Жаңалықтар
17.20 Новости
17.35 Д/ф «Әлемнің мәдени қазынасы»
18.00 «Шашу»
19.00 «Әдебиет пен адамзат»
19.30 Д/ф «Батысқа қарай аққан өзен»
20.15 «Абай-175»
20.30 Жаңалықтар
21.00 Д/ф «Кең ауқымда»
21.30 Новости
22.00 «Өн тыңдайық» /онлайн-концерт/
22.30 Д/ф «Ғажайып мәдениет»
23.00 Жаңалықтар
23.30 Новости
23.55 Әнұран

31 КАНАЛ

05.58 ҚР Әнұраны
06.00 «Ризамын»
06.55 Информбюро
07.55 Сериал «Ганга»
10.00 Мультфильм «Лунтик»
11.15 Х/ф «На грани»
13.30 «Келіндер бәйгесі»
14.30 «Кел, татуласайық»
17.00 «Экстрасенсы детективы»
18.00 Сериал «Идеальный враг»
19.00 Сериал «Инквизитор»
20.00 Информбюро
21.05 Сериал «Знахарь»
22.05 Сериал «Махаббатым, кеш мені»
00.15 Сериал «ИНТЕРНЫ»
02.10 Алдараспан, Нысана, Шаншар әзілдері
03.30 «Ризамын»
04.00 Өзіл студио

7 КАНАЛ

06.00, 07.30 «Парижден мені іздеп тап»
07.00, 05.15 «Гу-гулет»
08.30 «Q-елі»
09.00, 10.00 М/ф
10.40, 17.20 Сериал «Вольная грамота»
11.20 «Дизель-шоу»
11.40 Сериал «Куба»
12.40 Сериал «Следователь протасов»
14.40, 02.00 «Келесі кім?»
15.10, 00.50 Т/х «БАК»
15.50, 00.30 Сериал «Побег из аула-2»
16.20 Сериал «Вторая жизнь»
18.20 Сериал «Город особого назначения»
19.15 Сериал «Домик на счастье-2»
20.15 «Жолдамалы қалындық»
21.00 «Зың-зың Күлпәш»
21.50, 03.45 «Элиф»
22.50 Х/ф «Прямой контакт»
02.30 Айнаонлайн»
04.30 «Жеңіп көр»

Сейсенбі - Вторник, 30 маусым

ҚАЗАҚСТАН

06.00, 02.50 Әнұран
06.05 «Ауылдастар»
06.40, 20.00, 00.10 AQPAPARAT
07.10 Т/х «Шашу»
08.15 Концерт
10.00, 18.00 Т/х «Шексіз сезім»
12.00 «Niet»
13.00 «Елбасы түлекткен Талдықорған»
13.15, 02.25 «Konil tolqyny»
14.00, 21.30 Т/х «Ғажайып дәрігер»
15.00, 22.20 Т/х «Әмірші әйел»
17.10 «Қызық екен...»
20.40, 01.00 «Ashyq alan»
01.55 «Аңыздың ізімен»

ХАБАР

06.00, 02.00 ҚР Әнұраны
06.00 Қорытынды жаңалықтар
07.30, 10.00 «Вкусное утро»
08.05 «Менің тағдырым»
09.10, 18.25
«Пәленшеевтер».
10.30, 17.10 Т/с «Разия»
11.45, 01.30 Т/х «Тракторшының махаббаты»
12.30 «Баспаханаға бағыт»
13.00 Т/х «Көкжал»
14.40, 21.40 «Жестокий Стамбул». Сериал
15.25 Сериал «Большая маленькая ложь»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.50 «Новый курс»
21.00 Итоги дня
22.25 «Пауза»
00.00 Жұлдыздар айтысады
01.15 «Сүйе білсең»

АСТАНА

06.00 «Өн мен әзіл»
06.30 «Күлдірген»
07.00,17.50 «Үздік әзілдер»
08.00 М/ф «Маша и медведь»
10.00, 22.00 Т/х «Кулфи»
11.20, 21.00 Т/с «Сүлеймен сұлтан»
12.40, 23.10 «Ханзада Жумонг» корей телехикаясы
14.55, 00.30 «Бір болайық» үнді телехикаясы
16.00 «АЙТАРЫМ БАР»
16.55 «Қош келдіңіз!»
18.00 «Кек» түрік телехикаясы
20.00,01.00 ASTANA TIMES
20.30 «Отбасы»
01.40 «Шімән апаның хикаялары»
02.30 «Әзілстан» жасырын камера
02.30 «KazNet» ғаламторға ошолу
02.50 «Біреудің есебінен» деректі драма
03.35 «Домашние войны»

ЕВРАЗИЯ

06.00 Т/х «Қарлығаш ұя салғанда»
06.45 «Той заказ»
07.15,18.00 «Басты Жаңалықтар»
08.00 «Доброе утро»
11.00 «МУЖСКОЕ/ЖЕНСКОЕ»
12.00 «QOSLIKE» бағдарламасы.
15.45 «Наживка для ангела». Многосерийный фильм
16.45 «Пусть говорят»
18.00, 03.10 «Басты прайм»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20.45, 22.50 «Гончие-3»
22.00, 02.25 «П@УТИНА»
00.25 «Прорыв»
01.50 «ВЕЧЕРНИЙ УР-ГАНТ»
04.10 «Ұшқалақ»

КТК

07.00 ҚР ӘНҰРАНЫ
07.05 «Мерекелік концерт»
07.20, 19.30 Кешкі жаңалықтар

08.30 Т/х «Саодат»
09.50 НОВОСТИ
10.30, 01.30 Х/ф «Путешествие к центру души»
11.30, 23.40 «Высокие ставки»
13.20, 21.40 «В чужом краю»
15.30 Т/х «Улы тамшылар»
17.30 Т/с «Аслы-Ферхат»
20.00 «Астарлы ақиқат»
21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
02.10 Т/х «Сүйікті Дениз»
03.50-04.20 «КТК веб»

ЖЕТИСҮ

07.00 Әнұран
07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 Д/ф «Кең ауқымда»
10.30 «Әдебиет пен адамзат»
11.00 «Өн тыңдайық» /онлайн-концерт/
11.30 Д/ф «Әлемнің мәдени қазынасы»
12.00 Д/ф «Батысқа қарай аққан өзен»
13.00 «Шашу»
14.00 «Фибрат»
14.30 «Монолог»
15.00 «Әсем әуен»
16.00 «Болмыс» ток-шоуы
17.00 Жаңалықтар
17.20 Новости
17.35 Д/ф «Әлемнің мәдени қазынасы»
18.00 «Шашу»
19.00 «Сегодня» /тікелей эфир/
19.30 «Оқырман»
20.15 «Абай-175»
20.30 Жаңалықтар
21.00 «Арнайы репортаж»
21.30 Новости
22.00 «Өн тыңдайық» /онлайн-концерт/
22.30 Д/ф «Таңғажайып табиғат»
23.00 Жаңалықтар
23.30 Новости
23.55 Әнұран

31 КАНАЛ

05.58 ҚР Әнұраны
06.00 «Ризамын»
06.55, 20.00 Информбюро
07.50 Сериал «Ганга»
10.00 Мультфильм «Лунтик»
11.25 Мультфильм «Аладдин»
12.25, 21.05 Сериал «Знахарь»
13.30 «Келіндер бәйгесі»
14.30 «Кел, татуласайық»
17.00 «Экстрасенсы детективы»
18.00 Сериал «Идеальный враг»
19.00 Сериал «Инквизитор»
22.05 Сериал «Махаббатым, кеш мені»
00.15 Сериал «ИНТЕРНЫ»
02.10 Алдараспан, Нысана, Шаншар әзілдері
03.30 «Ризамын»
04.00 Өзіл студио

7 КАНАЛ

06.00 «Парижден мені іздеп тап»
7.00, 05.15 «Гу-гулет»
07.30, 4.40, 02.00 «Келесі кім?»
08.00, 21.50, 03.45 «Элиф»
09.00 «Вокруг света за монетой»
10.00 «О самом главном»
10.40, 17.20 Сериал «Вольная грамота»
11.40, 18.20 Сериал «Город особого назначения»
12.40, 22.50 Сериал «Следователь протасов»
15.10, 01.20 Т/х «БАК»
15.40, 00.50 Сериал «Побег из аула-2»
16.20 «Вторая жизнь»
19.15 Сериал «Домик на счастье-2»
20.15 Сериал «Жолдамалы қалыңдық»
21.00 Сериал «Зың-зың Күлпаш»
02.00 Айнаонлайн»
04.30 «Жеңіп көр»

Сәрсенбі - Среда, 1 шілде

ҚАЗАҚСТАН

06.00, 03.00 Әнұран
06.05 «Ауылдастар»
06.35, 20.00, 00.30 AQPAPARAT
07.05 Т/х «Айналайын»
08.15 Рамзан
Стамғазиевтың концерті
10.00, 18.00 Т/х «Шексіз сезім»
12.00 «Niet»
13.00, 01.55 «Елбасы ша-рапаты»
13.30, 02.25 «Konil tolqyny»
14.00, 21.30 Т/х «Ғажайып дәрігер»
15.00, 22.20 Т/х «Әмірші әйел»
17.10 «Қызық екен»
20.30, 01.00 «Ashyq alan». Қоғамдық-саяси ток-шоу.

ХАБАР

06.00, 02.10 ҚР Әнұраны
06.00, 21.00 Итоги дня
07.30, 10.00 «Вкусное утро»
08.00 «Менің тағдырым»
09.00, 18.25 Т/х «ПӨЛЕНШЕЕВТЕР»
10.30, 17.10 Т/с «Разия»
11.45 Т/х «Тракторшының махаббаты».
12.30 «Баспаханаға бағыт»
13.00, 22.25 Т/х «Пауза»
14.40, 21.40 «Жестокий Стамбул». Сериал
15.25 Сериал «Большая маленькая ложь»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.50 «Індетпен күрескен Қазақстан»
00.05 «Жұлдыздар айтысады»
01.30 Т/х «Сүйе білсең»

АСТАНА

06.00 «Өн мен әзіл»
06.30 «Күлдірген»
07.00,17.10 «Үздік әзілдер»
08.00, 14.45 М/ф «Маша и медведь»
10.00, 22.00 Т/х «Кулфи»
11.30, 21.00 Т/с «Сүлеймен сұлтан»
12.40, 23.30 «Ханзада Жумонг» корей телехикаясы
14.10, 16.55 Специальный репортаж
14.55, 00.50 «Бір болайық» үнді телехикаясы
16.00 «АЙТАРЫМ БАР»
18.00 Тұсаукесер! «КЕК» түрік телехикаясы
20.00, 01.30 ASTANA TIMES
20.30 «Отбасы»
20.55 Loto 6/49. Прямой эфир
02.00 «Шімән апаның хикаялары»
02.30 «Әзілстан» жасырын камера
02.50 «Біреудің есебінен» деректі драма
03.35 «Домашние войны» ситком

ЕВРАЗИЯ

06.00 Т/х «Қарлығаш ұя салғанда»
06.45 «Той заказ»
07.15,18.00 «Басты Жаңалықтар»
08.00 «Доброе утро»
11.00 «МУЖСКОЕ/ЖЕНСКОЕ»
12.00 «QOSLIKE» бағдарламасы.
15.40 «На самом деле»
16.45 «Пусть говорят»
18.45, 03.20 «Басты прайм»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20.45, 22.50 «Гончие-5»
22.00, 02.35 «П@УТИНА»
00.25 «Фурцева. Легенда о Екатерине»
02.00 «Вечерний Ургант»
04.20 «Ұшқалақ»

КТК

07.00 ҚР ӘНҰРАНЫ
07.05 «Өндер мен жылдар»
09.00 Т/х «Туған жер»
10.00 «Елдестірмек»

елшіден» арнайы жоба
10.20 Д/ф «Самый первый день»
10.35, 01.30 «Путешествие к центру души»
11.35, 23.40 «Высокие ставки»
13.30, 21.40 Х/ф «В чужом краю»
15.30 Т/х «Улы тамшылар»
17.30 Т/х «АСЛЫ-ФЕРХАТ»
19.30 Кешкі жаңалықтар
20.00 «Астарлы ақиқат»
21.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
02.15 Т/х «Сүйікті Дениз»
03.20 «Мерекелік концерт»
03.50-04.20 «КТК web»

ЖЕТИСҮ

07.00 Әнұран
07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Арнайы репортаж»
10.30 «Сегодня»
11.00 «Өн тыңдайық» /онлайн-концерт/
11.30 Д/ф «Әлемнің мәдени қазынасы»
12.00 «Оқырман»
12.35 «Абай-175»
13.00 «Шашу»
14.00 «Ел мен жер»
14.30 «Монолог»
15.00 «Әсем әуен»
16.30 «Ауылдағы ағайын»
17.00 Жаңалықтар
17.20 Новости
17.35 Д/ф «Әлемнің мәдени қазынасы»
18.00 «Шашу»
19.00 «Бүгін» /тікелей эфир/
19.30 «Қателік»
20.15 «Абай-175»
20.30 Жаңалықтар
21.00 «Ұлт пен рух»
21.30 Новости
22.00 «Өн тыңдайық» /онлайн-концерт/
22.30 Д/ф «Ғажайып мәдениет»
23.00 Жаңалықтар
23.30 Новости
23.55 Әнұран

31 КАНАЛ

05.58 ҚР Әнұраны
06.00, 03.30 Ризамын
06.55, 20.00 Информбюро
07.55 Сериал «Ганга»
10.00 Мультфильм «Лунтик»
11.25 Мультфильм «Аладдин»
12.25, 21.05 Сериал «ЗНАХАРЬ»
13.30 «Келіндер бәйгесі»
14.30 «Кел, татуласайық»
17.00 «Экстрасенсы детективы»
18.00 Сериал «Идеальный враг»
19.00 Сериал «Инквизитор»
22.05 Сериал «Махаббатым, кеш мені»
00.15 Сериал «ИНТЕРНЫ»
02.10 Алдараспан, Нысана, Шаншар әзілдері
04.00 Өзіл студио

7 КАНАЛ

06.00 «Парижден мені іздеп тап»
07.00, 05.15 «Гу-гулет»
07.30, 14.40, 02.00 «Келесі кім?»
08.00, 21.50, 03.45 «Элиф»
09.00 «Вокруг света за монетой»
10.00 «О самом главном»
10.40, 17.20 «Вольная грамота»
11.40, 18.20 Сериал «Город особого назначения»
12.40, 22.50 Сериал «Следователь протасов»
15.10, 01.20 Т/х «БАК»
15.50, 00.50 Сериал «Побег из аула-2»
16.20 Сериал «Вторая жизнь»
19.15 Сериал «Домик на счастье-2»
20.15 «Жолдамалы қалыңдық»
21.00 «Ұлы дала жанұясы»
02.30 Айнаонлайн»
04.30 «Жеңіп көр»

ТӘЖТАЖАЛ

БҮГІНГІ КҮНГЕ ДЕЙІНГІ ЭПИДЕМИЯЛЫҚ АХУАЛ КӨҢІЛ АЛАҢДАТАРЛЫҚ. КОРОНАВИРУС ЖҰҚТЫРҒАНЫ АНЫҚТАЛҒАН ЖӘНЕ АУЫР ЖАҒДАЙЛАРДЫ АЙТПАҒАННЫҢ ӨЗІНДЕ, ҚАЗІР ЕКІНІҢ БІРІНІҢ ЖАҚЫНЫ МЕН ТАНЫСЫ ЕКІ ӨКПЕДЕН ҚЫСҚАН ТҮСІНІКСІЗ ТҰМАУДАН АРЫЛА АЛМАУДА. ЖАЛПЫ ЕЛ БОЙЫНША АУЫРҒАНДАР САНЫ 19285-КЕ ЖЕТТІ. АЛ, ҚАЙТЫС БОЛҒАНДАР САНЫ 140-ҒА ЖУЫҚТАДЫ. ДЕСЕК ТЕ, АҚ ХАЛАТТЫЛАРДЫҢ КӨМЕГІМЕН БҰЛ ІНДЕТТЕН ЖАЗЫЛЫП, ҮЙЛЕРІНЕ ОРАЛЫП ЖАТҚАН НАУҚАСТАРЫҢ ДА САНЫ АРТУДА. ДЕР КЕЗІНДЕ БЕРІЛГЕН КӨМЕК ПЕН ОҚШАУЛАНУДЫҢ АРҚАСЫНДА САУЫҚҚАН АДАМДАРДЫҢ САНЫ КҮН САЙЫН АРТЫП КЕЛЕДІ. ӨЛЕУМЕТТІК ЖЕЛІЛЕР БОЛСЫН, БАСПАСӨЗ БЕТТЕРІНЕН БОЛСЫН «ТӘЖ АУРУДЫ» ЖҰҚТЫРҒАНДАР МЕН ҚАЙТЫС БОЛҒАНДАР ТУРАЛЫ АҚПАРАТТАН КӨЗ СҮРІНЕДІ. «БҰЛ ҚАУІПТІ АУРУ БОЛҒАНЫМЕН, ӨЗ-ӨЗІН ОҚШАУЛАП, САҚТЫҚ ШАРАЛАРЫН ҰСТАНЫП, ЕМ АЛСА ЖАЗЫЛУҒА БОЛАТЫНЫН АЙТҚЫМЫЗ КЕЛЕДІ» – ДЕЙДІ МАМАН ДӘРІГЕРЛЕР. ЕЛІМІЗДЕ БҰЛ ДЕРТТЕН АЙЫҒЫП ШЫҚҚАНДАР САНЫ БҮГІНДЕ 300-ДЕН АСТЫ.

КОРОНАВИРУС – ҚАУІПТІ ІНДЕТ

24 маусым күнгі ақпарат бойынша облысымызда 620 науқас тіркелген. Ал, 574 адам ауруларынан айығып шыққан. Сол ауруларынан жазылып шыққан адамдарды іздеп, олардың кеңесін сұрауды жөн көрдік. Жоғарыда айтқандай қазіргі кезде осы аурудан қаза болғандар саны 140-қа жақындады. Вирусты асқындырмай, уақытылы емдеудің нәтижесінде жазылып шыққандардың саны артуда.

Алматы облысы Денсаулық Сақтау басқармасының мәліметі бойынша облыста 600-ге жуық адам жазылып шыққан. Бірақ, кей науқастар вирус жұқтырғанын айтқылары келмейтінін жеткізді. Сонда да, осыдан бір апта бұрын емделіп, үйлеріне келген бір отбасынан хабарласып, ой бөлісулерін сұрағанда, аты-жөндерін жасыруымызды өтінді. Үш аптаға жуық ауруханада ем алған отбасының барлығының бүгінде жағдайлары жақсы. Текелі қаласында тұратын олар өздерінің COVID-19 вирусын жұқтырғандарын білмеген. Аяқ астынан тынысы тарылғанда жедел жәрдеммен алып кетіп, бір күнде түгел отбасын оқшаулаған екен.

– Басында мұрным бітіп, тамағым жыбырлап жүрді. Өзімнің бұрыннан аллергиям бар еді. Көктем кезінде қабынатын болғандықтан мән бермедім. Кешке қарай тынысым тарылып, дем алуым қиындап кетті. Ойыма бірден осы вирус келгенімен, қорыққанымнан не істерімді білмей қалдым. Ауруханаға барғым келмеді. Ақыры мүлде тыныс аламай қиналғанымда балаларым жедел жәрдем шақырды. Мен ойлағандай сол вирус екен. Барлығымыздан тез арада тест алды. Жолдасымда, келінім мен кіші немеремде және өзімде оң нәтиже көрсетті. Келінім жақында босануы керек, аяғы ауыр, 9-шы айында. Ең бірінші соны уайымдадым. Бірақ оларда ондай белгілер болмады. Ұлым мен үлкен немерем ғана үйде қалды. Мен бұл ауруға сенбеген едім. Тынысым тарылғанда қатты қорықтым. Дәрігерлердің арқасында үш күн дегенде есімді жинап, өз-өзіме әрең келдім деген емделуші бұл ауруға бей жай қарамуды айтады. Себебі, адамның тыныс алуы нашарлағанда өмір сүруі қиындайды екен. Басында вирустың барына сенбей, көпшілік ортада маскасыз, еш алаңсыз жүргенін айтады. Бәрінен бұрын аяғы ауыр келіні мен, кішкентай немересіне кесірім тиді деп өзін кіналаған емделуші барлық карантин ережелерін сақтап жүруді айтты.

– Барлығынан бұрын немереме қиын болды. Дұрыс сөйлей де алмайды, жылай береді. Өзімді аурудың барына сенбегенім үшін кіналап, қатты қиналдым. Ендігі жағдайымыз жақсы. Бірақ әлі де үй карантиніндеміз.

Осы орайда дәрігерлерге алғысым шексіз. Күн-түн демей науқастардың жанында. Олардың киімдерімен жүруінің өзі бір ерлік. Адамдарға айтарым,

- 24.06.2020 ж
- Облыста 19 аудан мен қалаларда зертханалық расталған 620 жағдай тіркелген:
- Талдықорған қаласы - 178
 - Іле ауданы - 80
 - Қапшағай қаласы - 71
 - Еңбекшіқазақ ауданы - 60
 - Кеген ауданы - 48
 - Талғар ауданы - 37
 - Қарасай ауданы - 28
 - Жамбыл ауланы - 21
 - Ескелді ауданы - 19
 - Көксу ауданы - 12
 - Алакөл ауданы - 11
 - Кербұлақ ауданы - 11
 - Панфилов ауданы - 10
 - Ақсу ауданы - 8
 - Сарқан ауданы - 6
 - Қаратал ауданы - 7
 - Текелі қаласы - 7
 - Ұйғыр ауданы - 3
 - Райымбек ауданы - 1
- Жазылып шыққандар саны - 574 адам.

дәрігерлердің жұмысына аз да болса сыйластықпен қарап, жеке гигиенаны ұстап, маска тағып жүрсе екен деймін.

Ауру белгілері байқалған бойда уақыт өткізбей емделсе деген ақыл айтатын едім. Себебі, өз басымнан өткесін бәрін көрдім, қиналдым. Өзім ғана ауырмай балаларыма да кесірім тиді. Сол себепті, әр адам өзі ғана емес жақындары үшін де жауапты деп ойлаймын.

Иә, қазір ешқандай симптомсыз осы індетті жұқтырғандар саны да азаймай тұр. Бастапқыда ешқандай белгі болмағанымен уақыт өте келе олардың да жағдайы қиындауда. Сол себепті уақытылы ем-дом қабылдап, дәрігерлердің көмегіне жүгінгеніміз дұрыс.

Кез келген ауруды асқынбай тұрып емдеген абзал. Дер кезінде дәрігердің көмегіне жүгінген науқастардың да емделуі оңай болмақ. Өкінішке орай коронавирустың кей белгілерін адамдар ажырата да алмауда. Сол себепті, ең алдымен бұл аурудың ерекше белгілерін жазуды жөн көрдік.

Таяуда Ресей денсаулық сақтау министрлігі шетелдік және өз тәжірибесіне сүйеніп, коронавирустың алғашқы белгілерін атады. Олардың айтуынша коронавирусқа тән инфекцияның алғашқы ықтимал белгісі – терінің зақымдануы. Ресейлік дәрігерлер атаған бұл белгіні бұған дейін Италия және Испанияның меди-циналық қызметкерлері байқаған болатын. Бұған дейін Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы коронавирус бір қарағанда тұмауға ұқсайтынын үйреніп алғанын жазған еді.

Express порталының мәліметінше, коронавирустың мұндай белгілерінде науқасты жөтел қысып, тыныс ала алмай,

дене қызуы көтеріледі.

Алайда ең басында адамның жай ғана мұрны бітеліп, тамағы мен басы ауырады. Сондықтан, көп адам мұны жәй ғана тұмау екен деп дәрігерлерге жүгінбей қалады екен.

Дәрігерлердің айтуынша, вирус әуе-тамшы жолымен тарағандықтан, адам мұрным бітеліп жүр деген науқастан да COVID-19 жұқтыруы ықтимал.

Тағы бір ерекше белгі – иіс жоғалтады. Жақында Гарвард университеті медициналық мектебінің зерттеушілері коронавирустың тағы бір ерекше белгісін тапқан, ол - иіс жоғалту.

Коронавирустың тағы бір ерекше белгісі – конъюнктивит. Америкалық офтальмология академиясы мамандарының айтуынша, коронавирустан конъюнктивиттің жеңіл түрі пайда болуы мүмкін – бұл аурудың шынайы вирус сипатын анықтау процесін қиындатады екен.

Дәрігерлердің айтуынша, бұл симптом вирустың шырышты қабығымен немесе конъюнктивиттік аэрозолімен байланысқан адамдарда байқалады. Яғни вирус адам ағзасына көзі арқылы енеді.

Нәтижесінде вирус жұқтырған адамның көздеріндегі қан тамырлары ұлғайып, қышып, ірің пайда болады, көзге жиі жас жиналады.

Сонымен қатар, коронавирустың тағы бір ерекше белгісі – диарея. Бұл симптом аурудың ерте сатысында байқалады. Коронавирус тыныс алу жолдары мен өкпеге әсер ететіні белгілі, сондықтан көбіне ас қорыта алмай жүрген науқастар COVID-19 жұқтырдым деп ойламаған.

28 МАУСЫМ – БАЙЛАНЫС ЖӘНЕ АҚПАРАТ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ КҮНІ

Менің анам – Журналист

Бота тірсек бойжеткен шақтан журналист болуды армандадым. Оған себеп – анам еді. Үйге газет көтеріп келсе, беттерінен аты-жөнін іздеймін. Жазған мақаланы емес, «Гүлжан Тұрсын «Жетісу»» деген бөлігін қызық көріп, қиып алатынмын. Қолыма ала жүгіріп, достарыма мақтанамын. Олар жан-жақтан қолпаштаған сайын қанаттанамын. Міне, сол сәттен-ақ болашақ мамандығым айқындала бастаған екен. Келе-келе, бала арманым мақсатқа айналды. Тілші қандай болуы керек деген ішкі сұраққа жауапты анамның бо-йынан іздедім.

Менің көз алдымда анамнан асқан жұмысына адал қызметкер жоқ. Әсіресе, бұқараның көкейіндегіні қопарып жазатын шеберлігін үлгі тұтамын. Редакциядан тапсырма түссе демалысты емес, әрқашан халық алдындағы міндетін жоғары қояды. Мереке күндері тілшілік тіршілік тіптен қыза түсетін. Елдегі індет оты өршіп тұрған мына шақта да «қаруын» қолына алып, «жалынның» қақ ортасында жүр. Мұндайда мамандықты осынша қатты сүйге бола ма деп ойланып қалатын сәттерім де кездеседі. Бұл ғана емес, жолсілтерім ара-тұра әңгіме жазып тұрады. Ара-тұра деймін-ау, еңбек жолын бастаған 30 жылдан аса уақыт ішінде бірнеше кітапты толтыратын туындылары жинақталып қалды. Газет бетіне жарияланбаған көркем шығармалары қаншама?! Оқиғаны ешкімге ұқсамайтын ерекше стильде жеткізеді, ал тілі сондай көркем. Әңгімелерін оқып көрсеніз, сізді бірден ұйығына тартып әкеткенде әсерінен бірнеше күн шыға алмай жүресіз. Бұл – менің ғана емес, мықты жазушылардың, ардагер журналистердің, халықтың пікірі.

Қазір шаңғыарымыздың шамшырағы салған сара жолды жалғап, осы салада қызмет атқарамын. Көгілдір экраннан әр эфирімді жібермей тамашалайды. Қателік жіберген жерлерімді түзеп, қамшылап отырады. Қолыма қалам ұстатқан жан «Журналистика – төңірден берілетін сый» дегенді жиі айтады. Бұл ең алдымен, сөздің салмағын сезініп, жауапкершілік пен жігерінді қайрай түседі. Иә, менің Анам осындай: ұлтшыл, ер мінезді, тұрақты, ізденімпаз, қамқор. Аталмыш қасиеттер көз келген журналистің бойынан табылуы керек деп ойлаймын. Сонда ғана халқының қалаулысы атанатын мықты маман шығады. Ал, ендігіде, шабытымды оятып, қызығушылығымды арттырған жан менімен мақтанып, мерейі өскенін қалаймын.

Жансая БИҚҰРМАН,
«Таңжарық» бағдарламасының редактор-жүргізушісі

Менің әкем – Журналист

Маған қарсы қойылған «кімнің баласысың?» деген сауалға 5-6 жасқа келгенімше «әкемнің қызымын, әкем аһ дегенде аузынан түсіп қалыппын» деп өзім сеніп, өзгені де сендіруге тырысып айтып жүретінім әлі күнге есімде. Тіпті, әкемнің кіп-кішкентай мені жанынан бір елі тастамай, жыр мүшәйраларына, ақын-жазушы, әнші-жыршылармен өтетін кештерге ертіп алатыны күні кеше ғана болғандай. Үлкен-кіші жиналатын түрлі отырыстарда, үйге келетін қонақтар болсын әкемнің өз өлеңдерінен бастап танымал ақын-жазушылардың жырларына дейін маған жатқа айтқызуды қызық көретін. 3 жасқа енді толғанымда өзі жаттатқан Мұхтар Шахановтың «Жеңілсең, жігіт емессің» атты өлеңі осы күнге дейін көкейімнен кетпейді. Санамда сақталған өлеңнің тақырыбы менің өмірлік ұраныма айналғандай. Бүгінге дейін ештеңеден жеңілмеуді, тек алға ұмтылуды мақсат етіп келемін.

Бақытты балалық шағымның тәтті естеліктерінде әкемнің қалдырған қолтаңбасы ерекше. Дүниеде әр адам, әр бала үшін «әке» деген ұлы есім қандай биік болса, мен үшін де асқар тау әкемнің орны мүлдем бөлек. Балалықпен «өскенде анам сияқты мұғалім боламын» дегеніммен, іштей әкеме еліктеп, оны әрқашан өзімнің үлгі тұтар тұлғам ретінде бағалайтынмын. Тіпті, бала күнімде өріп танымасам да, оның өлеңдері мен суреті басылған кітап, журналдарды қайталап қараған сайын бойымды мақтаншыл көрнейтін. Тек үлкен өмірге қадам басып, мектеп бітіре тұста әке жолын қуып, журналист атанамын деп шештім. Себебі, менің әкем – журналист.

Әкем – Айдын КӨЛІМХАН қаламы мен қағазын өмірлік серігі еткен ақын, журналист, жазушы, ҚР Журналистер одағының мүшесі. «Беу, дүние» атты өлеңдер жинағының, «Қашқын» романының авторы. Бұл деректі романы оқырман қауымының көңілінен шығып, 2018 жылы «Алтын қалам» әдеби жүлдесінде «Қазақтың үздік романы» атанды. Бүгінде мен қызмет атқаратын «Алатау» газетінде көп жылдар тілші болған ол, қазір «Талдықорған» газетінің журналисі.

Әр адам үшін отбасындағы жанашыры, қос бәйтерегі – ата-анасы туралы көңінен ой толғап, барша асыл қасиетін тізбектеп жазу үшін парақ та, том том кітап та аздық етер. Олар жайлы айтылар ән мен жазылар жыр да ерекше. Әке – тамырын терең жайған ағаш, баланың қорғаны, қорғаушысы, арқасүйер ардақтысы. Әр әкенің арманы – ұрпағының тек биіктен көрініп, атын асқақтатуы. Мен де әке атын асқақтатар, мақтан етер ұрпақ болуға барымды саламын.

Лина АЙДЫНҚЫЗЫ

Қаламы мен қағазын қару етіп, ақпарат айқынында тынымсыз еңбек етіп жүрген журналист қауымының кәсіби мерекесін 28-маусымда атап өту жыл сайынғы дәстүрге айналған. Қызығы мен қиындығы мол осынау салада бірінің ата-анасы, бірінің аға-бауыр, әпке-қарындасы қызмет етуде. Мереке қарсаңында алдыңғы аға буын мен олар салған сара жолда ізін қуып келе жатқан жас журналистер жайлы жылы пікірлер айтылды.

Менің ұлым – Журналист

«Мен әлем жүрегіне жақын жүру үшін журналист болдым». Әйгілі «Time», «Fortune», «Life» журналдарының негізін қалаған американдық белгілі журналист Генри Луст өз ісінің маңыздылығын бір ауыз сөзбен осылай деп жеткізген екен. Жаңалық атаулыға құмарлық мен де бала күнімнен осы салаға жетеледі. Қарапайым шопанның қызымын. Жаз жайлау, қыс қыстаққа сирек те болса жүйелі жеткізілетін газет-журналдарды оқып жүріп өстім. Әр мақаланың астындағы авторлардың аты-жөнін оқып қызығатынмын. Кейін келе-келе өзім де аудандық газетке тырнақалды дүниелерімді жариялай бастадым. О баста, мен үшін газетте жұмыс істеу арман болатын. Есейе келе, ықыласым телеарна саласына ауды. Мектеп бітірісімен, ҚазМУ-дың журналистика факультетіне барғым келді. Үлкендер жағы мұғалімдікті қалап, ырқыманан тыс филология факультетіне құжат өткіздіртті. Тағдырыма ризамын. Айналдырып әкеліп, бәрібір осы телевизия саласымен тоғыстырды. Ұстазым–

тележурналист Наталья Васильевна Борсенко. Жазуға ыңғайым барын сезіп, жетелеп әкелді, үйретті.

Армандар алдамайды. Бала күнгі тілегім еселене орындалды. Ұлым Алматы кішкене күнінен телеарна жұмысын көріп өсті. Есейе келе ойланбастан журналистиканы таңдады. І.Жансүгіров атындағы ЖМУ-дің журналистика факультетінің алғашқы түлектерінің бірі. Бүгінде өзімнің әріптесім. Телеарнаға алғаш келгенде Қазақстанның құрметті журналисі Мейрам Базарұлы ағамыз ақ батасын берді. Кейін Тілеуқабыл Мыңжасар, Бейсен Құранбек, Жұмахмет Жайлаубаев, Серік Әбікенұлы, Досан Қызайбекұлы сынды ағалары бағыт-бағдар беріп, қаламы қалыптасуына игі ықпал етті. Қазір «Жаңалықтар» бөлімінде редактор әрі жүргізуші.

Бұрын ата-аналарының ісін жалғап жатқан әулеттерге қызыға қарайтынмын. Тәуба, біздің де отбасында «журналистер династиясының» іргетасы қаланып жатқандай. Қызым Мадина Әл-Фараби атындағы қазақ

ұлттық университетінің студенті. Журналистика факультетінің 4 курсында оқиды. ЖОО телестудиясының белсенді өкілдерінің бірі. Нұрмахан Оразбек атындағы республикалық байқаудың жеңімпазы. Журналистикада ең алғашқы сұқбатын Бейсен Құранбек сынды отандық тележурналистика тарланынан алып үлгерді. Алғашқы ақ батаны да сол Бейсекең беріп кетіп еді. Қызым үшін бұл – өмірлік мақтаныш, дәтіне қуат берерлік оқиға.

Мен үшін бақытымның бастауы – осы журналистика. Өмірімдегі бар игі – жақсылық атаулы осы қызметім арқылы келді. Мамандығыма ғашықпын. Салада қызмет жасағаным 25 жылдан асты. Әйтсе де, әлі де тілшілік тірлігімнен құмарым қанған жоқ. Мен үшін ең құнды құрал – қалам мен микрофон. Ең қадірлі орын – студия. Ең қасиетті кеңістік – эфир.

Ендігі арманым – Алла қаласа, болашақта немерелерімнің бірін халықаралық деңгейдегі журналистикаға баулу. Айтпақшы, ұлым әлі үйленген жоқ. Таяуда келін түсіргелі жатырмын. Болашақ жары да – журналистика

факультетінің түлегі. Бұйыртыса, қасиетті мамандықтың туын жоғары көтеріп жүрер үлкен бір әулетке айналсақ деген тілегіміз бар. Алла ниетке береді.

Гүлжанат МАҚҰЛЖАНОВА,
ҚР Ақпарат саласының үздігі

Менің әпкем – Журналист

«Арқалағаны – алтын, жегені – жантақ». Шерхан Мұртаза ағамыз қалай дөп басып айтқан. Бүгінгі күні билік пен бұқараға алтын көпір орнатып, мұң-мұқтажды мінбердегілерге жеткізетін – тілшілер қауымы. «Төртінші билік» деп қадір тұтқан, сөзін салмақтап саралайтын жандар қатарында менің әпкем Кәмшат та бар.

Кәмшат МҰХАМЕДЖАН бүгінде «Жетісу» телеарнасының жаңалықтар бөлімінде қызмет атқарады. Бала арманын арқалап, тілшілік тіршілікті мақсат тұтып осы салаға келгеніне 4 жылдан асты. Ең алғаш оны теледидардан көргенде ерекше қуандық. Әкем де, анам да аялап өсірген қыздарының үмітін ақтап жарқырай шыққаны олардың да мерейін өсіргені анық. Кейде үйге кеш келеді, кей кездері жарым түнде түсірілімге кетіп қалады. Мереке күндері жұмысы тіптен қызады. Ел демалып жатқанда журналистер ақпарат беріп, сол оқиғаның бел ортасында жүреді. Менің де әпкемнің саладағы өмірі сондай. Осының бәріне қараймын да мамандығына деген махаббат, адалдықты көрем. Әйтпесе, шын жақсы көріп, сол салаға берілмеген адам болса мұндай қиындықтарға төзбес еді. Бірақ, Кәмшат керісінше жұмысынан рахат алады. Шаршадым деп келген кезін естімеппін. Әр күні эфирге шыққан сюжеті үшін балаша қуанып, ерекше сезіммен айтып келеді. Мен де студенттік өмірге қадам басқалы әпкемнің жанында жүріп осы мамандықтың қыр-сырына қанығып келемін. Қатарластарым да маған қызыға, қызғана қарайды. Көбі «әпкең журналист қой, әпкеңнен үйреніп аласың» деп айтып жатады. Осы сөздің өзі мені қуантады.

Журналистика айтарлықтай оңай сала емес. Айтылған әр сөзінде салмақ, жүк, жауапкершілік жатыр. Сенің халыққа берген ақпаратң қате, жалған болмауы керек. Басты қызметің – осы. Міндетті мінсіз атқару қажет деп білемін. Сюжеттің мәтінін жазу жағы мен үшін қиын әрі қызық жұмыс. Әпкемнен «Қалай жазасыңдар, қалай жазасың» деп сұрай беретінмін. Сондағы оның айтқаны – «Бәрі тәжірибемен келеді. Қорықпа. Үйренесің». Міне сол сөзімен мен өсіп келемін. Алла қаласа, әпкеммен әріптес болып, талай журналистика тарландарын түлеткен «Жетісу» мектебінен өткім келеді. Әзірге оқып-тоқып, білім жетілдіру үстіндемін.

Аяужан МҰХАМЕДЖАН,
ЖМУ-дің 3 курс студенті

Менің ағам – Журналист

Біз – ағамыздың балаларымыз. Кішірек кезімде басқа балаларының бәрінен ағамды қызғанып, тек біреуін ғана мойындайтынмын. Себебі, ол – мен ұқсағым келетін, үлгі тұтып, мақтан ететін жан еді. Ол – Данияр ағам. Қанша жыл өтсе де ойым өзгермеді (кейін жеңгеме ұқсағым келді). «Жігітке жеті өнер де аз» дегендей, ағамның бір бойынан талай өнер табылады. Сымбаты келіскен, өзі ақылды, домбыраны да тегіліп ойнайды, әнді де шырқап жібереді, өлеңді қалай оқиды десенізші?!

4-сыныпты бітірген жылы мені өздері оқитын Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университетінің 5-жатақханасына алып келді. Әлгі жатақханада күнде мейрам болып жататындай. Мен барған кезде бүкіл «жур-фак» жиналып, естен кетпес бір кеш өткізді. Сөйтіп, мені ең алдымен Ұлттық университеттің қалашығы өзіне ғашық етті. Ондағы білім алып жүрген болашақ журналистерді көріп, бала қиялымда ерекше арман пайда болды. Әр күні қолыма микрофonom мен қаламымды ұстап, тілшілік тіршілікпен қызу жұмыс үстінде жүрген кезімді көз алдыма елестететінмін. Осылайша менің журналистикаға деген қызушылығым бірте-бірте мақсатыма айналды. Оған басты себепші тағы да – Данияр ағам.

Данияр БОЛЫСБЕКҰЛЫ студент кезінен әртүрлі басылымдарда еңбек етіп, кейін әр салада қызмет атқарды. Облыстық «Жетісу» арнасында қажырлы жұмыс жасап, қала әкімінің баспасөз хатшысы, «Талдықорған» газетінің бас редакторы болды. Бүгінде облыстық «Жетісу» телеарнасы басшысының орынбасары қызметінде.

Ағамның ақылы мен жол көрсетуің нәтижесінде балалық арманым мен мақсатым бүгінде шындыққа айналды. І. Жансүгіров атындағы Жетісу Мемлекеттік университетінің журналистика мамандығын бітіргеннен кейін, қолыма қалам алып тілші атанбасам да, осы саланың төңірегінде – Алматы облысының Азаматтық Альянсының PR-менеджері болып қызмет атқарып жүрмін. Мамандығымды жақсы көретінім соншалық, басқа ешқандай кәсіпке айырбастамас едім. Менің үлкен өмірге қадам басып, өмірлік кәсібімді таңдауыма ағамның қосқан үлесі зор. Сол үшін де оған айтар алғысым ерекше.

Назәрке СЕЙСЕНБАЕВА,
PR-менеджер

Жүрек қалауы — журналистика

Ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсыновша айтар болсақ, халықтың көзі, құлағы һәм тілі болған, жылдың 365 күнінде жаңалықтың қайнаған қазанына түсіп, халықтың арман-тілегін арқалап, сеніміне селкеу түсірмеу үшін аянбай тер төгетін журналистер қауымының еңбегі орасан зор. Осы саланың ыстығы мен суығына төзіп, аянбай еңбек етіп жүрген жандардың бірі – Данияр Сейсенбаев.

Данияр Болысбекұлы Алматы облысы Ақсу ауданының Қапал ауылында дүниеге келген. 6 жасына дейін ата-әжесінің қолында өсіп, мектепке барар тұста ғана әке-шешесінің жанына келіпті. Жастайынан қағаз бен қаламға әуес болған оны бұл салаға жетелеген бала күнгі арманы екен. – «Педагогтар отбасында ер жеттім. Ата-анамның екеуі де Абай атындағы Қазақ педагогикалық институты физика-математика мамандығының түлектері. Әкем өмірден ерте өтті. Анам болса әлі күнге педагогика саласында қызмет етіп келеді. Бүгінде Алакөл аудандық Тоқжайлау политехникалық колледжінде директордың орынбасары болып жұмыс жасайды. Ата-анам менің де соңдарынан еріп, ұстаз атануымды қалады. Алайда мектеп бітіріп, құжат тапсырар сәтте өз бетімше журналистика мамандығын таңдадым. Себебі, жүрегімнің қалауы – журналистика болатын. Мектепте оқып жүрген кезімнен бастап осы саланың қыр-сырына қызығып, журналист атануды армандайтынмын. Тіпті, «Мен журналист боламын» тақырыбындағы 7-сыныпта жазылған шығармам әлі күнге үйде сақтаулы тұр», – деп есіне алады. Осылайша 2002 жылы мектеп бітіргеннен кейін Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің журналистика факультетіне оқуға түседі. Студенттік қызықтар мен өмірінің жарқын шақтары осы білім ордасында орын

алған. Жұбайы Эльмирамен де осында танысып, шаңырақ көтеріпті. Ол жөнінде өзі «Жеңген екеумізді табыстырған осы журналистика және ҚазГУ-дің 5-жатақханасы еді. Бір жылда оқуға түстік. Отау көтергеннен кейін, 3 курста оқып жүрген шағымызда тұңғышымыз Мадияр дүние есігін ашты» деп, жарқын естеліктерімен бөлісті. Студенттік шақта-ақ «Ақжол Қазақстан», «Үміт» сынды басылымдарда өндірістік практикадан өтіп, «ҚазАқпарат» ұлттық агенттігінің Алматы тілшілер қосынына жұмысқа тұрады. Арада 3 жыл өткеннен соң Бейсен Құранбектен шақырту алып, қызметтік жолын Талдықорған қаласында жалғастырады. Осылайша «Жетісу» телеарнасының қызу тіршілігіне етене араласып, «Шашу», «Тайқазан», «Халық пен нарық» сынды көптеген бағдарламаларда жұмыс атқара жүріп, алдыңғы аға буыннан көрген-білгенін көкейге түйіп, мол тәжірибе жинақтайды. 2012 жылдан бастап бір жылдай уақыт «Қазақстан» ұлттық телеарнасының меншікті тілшісі қызметін атқарып, артынша «Жетісу» телеарнасы жаңалықтар бөлімінің аға редакторы болып тағайындалады. 2016 жылдың қыркүйегінде қала әкімі Бағдат Қарасаевтың шақыртуымен баспасөз хатшысы болып жұмысқа орналасып, бірер жыл қызмет атқарғаннан кейін әкімшіліктің шешімімен «Талдықорған» газетінің бас редакторы лауазымына тағайындалады. Данияр Болысбекұлы «Талдықорған»

газетінің басшысы қызметін атқарған тұста басылымның онлайн дамуына барынша көңіл бөлінді. Газеттің сайты ашылып, ұдайы халықты жедел әрі шынайы ақпаратпен қамтамасыз етіп отырды. Бүгінде ол «Жетісу» телеарнасы директорының орынбасары қызметін атқаруда. – «Әлемде төртінші билік саналатын журналистерге артылатын міндет ауыр. Осы орайда «журналистің арқалағаны алтын, жегені жантақ» деген сөздің шығуы да тегін емес. Журналист көп жүреді, көп көреді, көрген-білгенін еш бояусыз қағазға түсіреді. Билік пен қарапайым халық арасына алтын көпір болып, шынайы ақпараты арқылы халқына қызмет етеді. Өз кәсібіне деген адалдық пен асқан жауапкершілік, шыншылдық пен жаңашылдыққа ұмтылыс, әмбебаптық, міне, осындай қасиеттер қолына микрофоны мен қаламын ұстаған журналист қауымды өзге мамандық иелерінен даралап тұрады», – дейді Данияр Болысбекұлы. Жұбайы Эльмира да бұл саладан алыс адам емес. Алайда, халықаралық журналистика мамандығы бойынша білім алып шыққанымен, журналист атанып, қызмет атқармаған. Отбасы, ошақ қасында, бала тәрбиесімен айналысқан оның өкініші жоқ. Себебі, өмірлік серігіне демеу болып, барынша қолдау көрсетуді адал жар ретіндегі міндеті санайды. – «Оқу бітіргеннен кейін, шынымды айтсам, жұмыс жасауға мұрша болмады. Өйткені, Алматыдан Талдықорғанға қоныс аудардық, артынша балаларымыз дүниеге келіп, бірнеше жыл бала тәрбесімен үйде отырдым. Ер азаматтың алаңсыз жұмыс істеуіне жағдай жасайын дедім. Оған өкінбеймін де. Дәкеңнің ойынша қыз баласы үшін журналистика ауыр кәсіп. Сол себепті де, басқа салада жұмыс атқарып көрсен қайтсін деген ұсынысына қарсы шықпадым. 2014 жылдарға қарай қызметке тұрып, жұмысқа кірістім. Әуеліде С.Сейфуллин атындағы облыстық әмбебап кітапханасында кітапханашы болып қызмет атқардым. Қазіргі таңда «Жетісу» телеарнасының архив редакторымын», – дейді қазір бала тәрбиесімен декреттік демалыста отырған жары Эльмира. Бүгінде Алла берген 5 баланы тәрбиелеп отырған Данияр Болысбекұлы отбасында қамқор әке, сүйікті жар. Ұл-қыздары шетінен өнерпаз. Бірі домбыра, бірі қобыз бен күйсандықта ойнаудың шебері. Бұл тұрғыда

ол бала қай салаға құштар болса, бетін қақпай, қолдау көрсету керек деп есептейді. «Әрбір мықты ер азаматтың артында ақылды әйел тұрады» деген тәмсілдің шығуы тегіннен тегін болмаса керек. Данияр Болысбекұлының ақпарат айдынындағы қызу тіршіліктің арасында алаңсыз қызмет атқарып, мықты журналист, білікті басшы, отбасында ақылшы әке, ардақты жар бола білуінің сыры – ерқашан қолдау көрсетіп, демеу болатын жұбайының ақыл-парасатынан шығар деген ой түйдік.

Журналист өзгенің қамын өзінікінен жоғары қоятындықтан бұл саланың жүгі ауыр, жауапкершілігі зор. Бүгінде журналист – әуелі халық пен билік арасындағы алтын көпір, жаңалықтың жаршысы. Қашан да мазасыз және маңызды қызметін атқара жүріп, қайнаған ортадан табылып, қоғамның ең өткір, ең өзекті сауалдарына жауап табуға тырысып, үнемі ізденіс үстінде тынбай еңбек ететін барша әріптестерімізді кәсіби мерекемен құттықтаймыз!

ӘРІПТЕС ЛЕБІЗІ

Білікті басшы, сенімді әріптес

Қолына билік қамшысы тисе, тасынып, төкаппарланып, қара басының қамын ойлап кететіндер аз ба? Журналистік салада отыз жылға жуық қызмет атқарып, бірқатар адамдармен үзеңгілес болдым. Қуанатыным, ішінде шоқтығы биік, білімді азаматтар көп. Әсіресе, тірі болса халқына әлі де берері мол, нағыз ұлтжанды, қазағымның жұлдызы деуге болар Гүлайым Түстікбай мен күні кеше ғана облыстық «Жетісу» телеарнасына басшының орынбасары болып тағайындалған Данияр Сейсенбаевты атап өтер едім. Данияр Болысбекұлымен әріптес болған үш жыл ғана уақыт отыз жылға татыр еңбегімен есте қалды. Ол жас та болса өзіне сеніп тапсырылған қызметті абыроймен атқара білді. Заман талабын ескеріп, газет жанынан сайт ашып, оған ұжым қызметкерлерін баулып, қыр-сырын үйретті. Өте ұстамды, ой-өрісі кең, білімі терең азамат. Үнемі жайдары жүзімен үлкенге іні, кішіге аға болды. Айтар ойын, газеттің жаңа санында қамтылатын тақырыптарды, қаланың қым-қуыт тіршілігінен өзекті шараларды ақылдасып шешіп отырдық. Ұжымға жақсылық жасасам деп сабылып, қаншама ұйқысыз түндерді өткізді. Өзі басқаратын қалалық газетке ғана емес, аудандық газет редакторларымен тығыз байланыс орнатып, жөнін көрсетіп, ақылын айтып отыратынына талай күй болдым. Данияр Болысбекұлына, өзіне үлкен сенім артып, болашаққа баулыған ағасы Бейсен Құранбектей биіктен көрініп, елге адал қызмет атқарар, халқының қалаулы ұлы болсын дегім келеді. Гүлжанат НҰРШАНОВА, «Талдықорған» газеті бас редакторының орынбасары

Жақсы адамның жанашырлығын сезіну – бір бақыт

Данияр ағамды оқушы кезімнен білемін. Журналист болу арманым еді. Содан да болар телеэкранда жылт еткен журналистерге еліктеп, соларды көріп өстім. Данияр ағаның «Жетісу» арнасындағы «Замана» деген хабарды жүргізгені әлі есімде. Кімге қалай екенін білмеймін, өзім Данияр ағаның дауысын жазбай танытынмын. Кейін арманым бір қадам жақындап журналистика мамандығына оқуға түстім. Студент кезімде өндірістік практикадан «Жетісу» телеарнасынан өтіп, Данияр Болысбекұлының жетекшілігімен мол тәжірибе жинадым. Жаңалықтар қызметінде штаттан тыс жұмыс жасап жүргенімде «Айналайын, Жука, штат болмаса уақытыңды босқа жоғалтпа. Тәжірибе жинадың. Қашанғы тегін істейсің? Басқа жұмыс қарастыра берсеңші» деп жанашырлық танытатын. Әрдайым ағалық ақылын айтып, ұстаз ретінде үйретуден жалыққан емес. Бүгінде өзі талай уақыт еңбек еткен, мені түлетіп ұшырған қара шаңыраққа қайта оралып жаңа қызметке орналасқанына өте қуаныштымын.

Жұлдыз ЖҰМАҚАН, журналист, блогер.

МЕДИЦИНА

Для начало ответим на вопрос: что такое вакцина?

Это препарат из микроорганизмов, которые борются с инфекцией. Принцип его работы очень прост. Ослабленные вирусы или бактерии и их компоненты вводятся в организм человека. Таким образом, иммунная система действует естественным образом, запоминая возбудителя и быстро и легко реагирует в следующий раз, когда заболевание прогрессирует. Иммунизация начинается с рождения. В течение трёх-четырёх дней, новорожденного вакцинируют против туберкулеза и гепатита В. Затем в возрасте двух, трех, четырех месяцев и полутора лет, ему делают прививку от HBV, полиомиелита, гемофилии типа В, пневмококковой инфекции. Вакцины, введенные в возрасте шести лет, эффективны против следующих заболеваний: кори, краснухи, эпидемического паротита. Людям в возрасте 16 лет и каждые 10 лет делают прививки от дифтерии, коклюша и столбняка.

Есть ли вред от вакцинации: что говорит статистика?

В Казахстане вакцинация производится бесплатно. Министерство следит за уровнем охвата вакцинации в стране, а также за реакциями, зарегистрированными в последнем периоде. Каждый случай, когда люди жалуются на своё здоровье, проверяется специальной комиссией, которая выявляет причины отклонений в состоянии здоровья пациента.

По данным Министерства здравоохранения, в стране нет данных о детях, которые стали инвалидами в непосредственном контакте, после вакцинации. Этот вывод подтвердил председатель правления Национального центра экспертизы лекарственных средств и изделий медицинского назначения Арнур Нуртаев. Он сказал, что может гарантировать качество вакцин, используемых в Казахстане:

"Ежегодно вакцинируют 370 тысяч детей. За последние полтора года мы получили 70 «желтых карточек» о побочных эффектах вакцин. Желтая карточка – это карта, которая заполняется при побочном воздействии на здоровье ребенка. Мы изучаем их полностью. Так, из этих

ВАКЦИНАЦИЯ:

ЗА или ПРОТИВ?!

ВОТ УЖЕ НЕ ПЕРВЫЙ ГОД, ВЕДЁТСЯ ДИСКУССИЯ ПРОТИВОРЕЧИЙ ПО ПОВОДУ ТЕМЫ ВАКЦИНАЦИИ. ТАК ЧИСЛО ЛЮДЕЙ, ВЫСТУПАЮЩИХ ПРОТИВ, УВЕЛИЧИЛОСЬ, И НЕ ТОЛЬКО В КАЗАХСТАНЕ, НО И ВО ВСЕМ МИРЕ. К СВЕДЕНИЮ, НАША СТРАНА ЕЖЕГОДНО ТРАТИТ НА ВАКЦИНАЦИЮ 28,5 МЛРД. ТЕНГЕ. ПРИВИВКИ ПРОИЗВОДЯТСЯ ПРОТИВ 20 ИНФЕКЦИОННЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ. И НАРЯДУ С ЭТИМ, ДО СИХ ПОР СТОИТ ВОПРОС: НУЖНА ЛИ ВАКЦИНАЦИЯ?! И ОБЯЗАТЕЛЬНА ЛИ ОНА?..

70-ти, ни одного серьезного случая не выявилось, и не было зарегистрировано".

Как в нашей стране обстоят дела с вакцинацией?

По данным Национального центра экспертизы, 64 вида вакцин зарегистрированы в Государственном реестре Казахстана. Производители являются Бельгия, Франция, Нидерланды, США, Россия, Китай,

Индия, Корея и Израиль. Качество вакцин, поставляемых из этих стран, проверяется в два этапа:

1. Проводится полный документальный анализ вакцины, подлежащей регистрации;
2. Выполняется экспертный анализ;

По словам Арнура Нуртаева, лаборатория по исследованию вакцин в Казахстане зарегистрирована в

Европейском управлении по лабораторному качеству.

А министр здравоохранения Елжан Биртанов, вовсе сообщает: вакцинация в стране не обязательна, а добровольна.

«Вакцинация в Казахстане не является обязательной! У нас есть добровольные и обязательные прививки, как и в остальном мире. Но в каждом случае родители решают,

дать согласие или отказаться! Нет правил, ограничивающих прав человека!»,- говорит министр.

Что касается закона, в соответствии со статьей 156 действующего Кодекса РК о здоровье народа и системе здравоохранения: «Физические лица, находящиеся на территории Республики Казахстан, вправе получать профилактические прививки против инфекционных и паразитарных заболеваний в рамках гарантированного объема бесплатной медицинской помощи.

Перед введением профилактической прививки медицинским работником производится осмотр прививаемого лица. Медицинский работник предоставляет ему либо его законному представителю полную и объективную информацию о профилактической прививке, возможных побочных эффектах, последствиях отказа от них, возможных поствакцинальных осложнениях». Другими словами, население может дать или отказаться от письменного согласия на профилактическую вакцинацию. Но нужно учитывать, что существуют четыре последствия отказа.

1. Ваш ребенок может быть подвержен высокому риску заболеть и заразить членов семьи. Последствия могут быть трагическими, например, после заболевания полиомиелитом он может стать инвалидом;

2. Существует высокий риск столбняка и бешенства при повреждении кожи и слизистых оболочек или при укусе животных. Нет гарантий от таких травм. Это можно предотвратить только путём вакцинации и своевременного введения сыворотки;

3. Запрещено въезжать в страну, которая требует специальных профилактических прививок в соответствии с международными медицинскими и социальными нормами или международными соглашениями;

4. Отказ в приёме на работу из-за высокого риска заражения инфекционными заболеваниями.

Каков вердикт?

... В любом случае, учитывая все "за" и "против", вам и только вам решать, делать вакцину себе, или вашему ребёнку. И какое решение вы бы не приняли, главное – будьте здоровы!

СОБ.КОРР.

● ОБЪЯВЛЕНИЕ

КОНКУРС НА ЗАНЯТИЕ ВАКАНТНЫХ ДОЛЖНОСТЕЙ!

Государственное учреждение «Служба пожаротушения и аварийно-спасательных работ Департамента по чрезвычайным ситуациям Алматинской области (город Талдыкорган) Комитета по чрезвычайным ситуациям Министерства внутренних дел Республики Казахстан» почтовый индекс 040000 г. Талдыкорган с. Еркин, ул. Болашак, 1/2, электронная почта spasr_almob@emer.kz, телефон (факс) для справок 8 (7282) 41-61-12, отдел кадровой политики тел. 8 (7282) 41-61-12, объявляет конкурс на занятие вакантных должностей органов гражданской защиты Республики Казахстан.

1. Водитель-сотрудник пожарных автомобилей пожарной части и пожарного поста– 14 единиц, категория C-SV-13:

Наименование подразделений, количество вакантов: ПЧ №5 города Капшагай- 1 ед., ПЧ №9 города Каскелен Карасайского района– 1 ед., ПЧ №13 села Боролдай Илийского района- 1 ед., ПЧ №14 села Баканас Балхашского района – 2 ед., ПЧ №16 села Жансугуров Аксуского района- 1 ед., ПЧ №20 станции Достык Алакольского района – 4 ед., ПЧ №22 города Саркан Сарканского района- 1 ед., ПП №27 села Лепсы Сарканского района- 1 ед., ПП №30 села Нарынкол Райымбекского района– 2 ед.

Должностные инструкции: Доставка личного состава на пожарном автомобиле к месту пожара. Обеспечение бесперебойной работы закрепленной за ним техники, а

также установленных на ней механизмов. Умение управлять в различных дорожных и метеорологических условиях пожарными автомобилями всех видов, имеющимися на вооружении части. Выполнять техническое обслуживание и ремонт пожарных автомобилей.

Основные требования к участнику конкурса в соответствии с квалификационными требованиями: Возраст не старше 35 лет. Образование среднее, имеющие водительское удостоверение с категориями В,С и более, стаж работы на грузовых автомобилях не менее 3-х лет. Прошедшие воинскую службу или военную подготовку в специализированных организациях МО по подготовке военно-обученного резерва, а также граждане, освобожденные или имеющие отсрочку от призыва на срочную военную службу в соответствии с законодательством РК.

2. Пожарный пожарной части и пожарного поста- 6 единиц, категория C-SV-13.

ПЧ №11 села Кеген Кегенского района- 1 ед., ПЧ №14 села Баканас Балхашского района – 3 ед., ПЧ №17 города Ушарал Алакольского района- 1 ед., ПП №31 села Акши Илийского района- 1 ед.

Должностные инструкции: Несение караульной службы, участие в тушении пожаров, проведении аварийно-спасательных работ по спасению людей и имущества.

Основные требования к участнику конкурса в соответствии с квалификационными требованиями:

Возраст не старше 35 лет. Образование среднее. Прошедшие воинскую службу или военную подготовку в специализированных организациях МО по подготовке военно-обученного резерва, а также граждане, освобожденные или имеющие отсрочку от призыва на срочную военную службу в соответствии с законодательством РК.

3. Пожарный-радиотелефонист пожарной части- 1 единица, категория C-SV-13.

ПЧ №9 города Каскелен Карасайского района- 1 ед.

Должностные инструкции: Несение караульной службы, прием и обработка сообщений о пожарах и иных чрезвычайных ситуациях.

Основные требования к участнику конкурса в соответствии с квалификационными требованиями: Возраст не старше 35 лет. Образование среднее. Для мужчин прошедшие воинскую службу или военную подготовку в специализированных организациях МО по подготовке военно-обученного резерва, а также граждане, освобожденные или имеющие отсрочку от призыва на срочную военную службу в соответствии с законодательством РК.

ИТОГО: 21 вакантных должностей рядового и младшего начальствующего состава.

Для обеспечения прозрачности и объективности работы конкурсной комиссии на ее заседание приглашаются наблюдатели. В качестве наблюдателей на заседании

конкурсной комиссии могут присутствовать депутаты Парламента Республики Казахстан и маслихатов всех уровней, аккредитованные представители средств массовой информации, других государственных органов, общественных объединений (неправительственных организаций), коммерческих организаций и политических партий, сотрудники уполномоченного органа по делам государственной службы.

Для присутствия на заседании конкурсной комиссии в качестве наблюдателя лицо регистрируется в кадровой службе не позднее одного рабочего дня до начала проведения собеседования. Для регистрации лицо предоставляет в кадровую службу копию документа, удостоверяющего личность.

Прием документов участников конкурса осуществляется в течение десяти рабочих дней с момента публикации объявления о проведении конкурса по адресу: город Талдыкорган с. Еркин, ул. Болашак, 1/2, (отдел кадровой политики государственного учреждения «Служба пожаротушения и аварийно-спасательных работ Департамента по чрезвычайным ситуациям Алматинской области (город Талдыкорган) Комитета по чрезвычайным ситуациям Министерства внутренних дел Республики Казахстан») с 09.00 часов до 18.00 часов местного времени, выходные дни (нерабочие дни) суббота, воскресенье и праздничные дни Республики Казахстан.

Бейсенбі - Четверг, 2 шілде

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Ауылдастар»
06.40, 20.00, 00.25 AQPAPAT
07.10 Т/х «Айналайын»
08.20 Асхат Тарғынның концерті
10.00, 18.00 Т/х «Шексіз сезім»
12.00 «Niet»
13.00, 01.55 «Астана тынысы»
13.30, 02.25 «Konil tolqynu»
14.00, 21.25 Т/х «Ғажайып дәрігер»
14.55, 22.15 Т/х «Әмірші әйел»
17.05 «Елбасы түлеткен Талдықорған»
17.15 «Қызық екен»
20.30, 01.00 «Ashyq alan».
Қоғамдық-саяси ток-шоу.

ХАБАР

06.00, 21.00 Итоги дня
07.30, 10.00 «Вкусное утро»
08.00 «Менің тағдырым»
09.00 «Жаңғыру жолы. Ұлы дала өркениеті»
09.35, 18.25 Т/х «ПӨЛЕНШЕЕВТЕР»
10.30, 17.10 Т/с «Разия»
11.45 Т/х «Тракторшының махаббаты».
12.30 «Баспаханаға бағыт»
13.00, 22.25 Т/х «Рауза»
14.40, 21.40 «Жестокый Стам-бул». Т/с
15.25 Т/с «Большая маленькая ложь»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.50 «Как боролись с эпиде-миями в Казахстане»
00.05 «Жұлдыздар айтысады»
01.25 Т/х «Сүйе білсең»

АСТАНА

06.00 «Өн мен әзіл»
06.30 «Күлдірген»
07.00,17.50 «Үздік әзілдер»
08.00, 14.20 М/ф «Маша и медведь»
10.00, 22.00 Т/х «Кулфи»
10.45, 22.45 «Кекеш келін»
11.30, 21.00 Т/с «Сүлеймен сұлтан»
12.40, 23.30 «Ханзада Жумонг» корей телехикаясы
14.10 Специальный репортаж
14.55, 00.50 «Бір болайық» үнді телехикаясы
16.00 «АЙТАРЫМ БАР»
16.55 «Қош келдіңіз!»
18.00 Тұсаукесер! «КЕК» түрік телехикаясы
20.00, 01.30 ASTANA TIMES
20.30 «Отбасы»
02.00 «Шімөн апаның хикая-лары»
02.30 «Әзілстан» жасырын камера
02.50 «Біреудің есебінен» деректі драма
03.35 «Домашние войны» ситком

ЕВРАЗИЯ

06.00 Т/х «Қарлығаш ұя салғанда»
06.45 «Той заказ»
07.15,18.00 «Басты Жаңалықтар»
08.00 «Доброе утро»
11.00 «МУЖСКОЕ/ЖЕНСКОЕ»
12.00 «QOSLIKE» бағдарламасы.
15.40 «На самом деле»
16.45 «Пусть говорят»
18.45, 02.45 «Басты прайм»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20.45, 22.50 «Гончие-6»
22.00, 02.00 «П@УТИНА»
00.25 «Фурцева. Легенда о Екатерине»
03.45 «Той заказ»
04.10 «Ұшқалақ»

КТК

07.05 «Сағындырған әндер-ай»
08.00 Т/х «Туған жер»
09.00 Д/ф «ЭСТАФЕТА

Жұма - Пятница, 3 шілде

ҚАЗАҚСТАН

06.05 Ауылдастар
06.35,20.00 AQPAPAT
07.05 Т/х. Айналайын
08.15 Концерт «Өн мен әнші»
10.00,18.00 Т/х. «Шексіз сезім»
12.00 NIET
13.00.02.20 Д/ф. «Азия барыста-ры: Қазақстандық жол»
13.30 Иман өзепі
14.00,21.25 Т/х. «Ғажайып дәрігер»
15.00,22.15 Т/х. «Әмірші әйел»
17.10 «Қызық екен»
20.30.01.25ASHYQ ALAN
00.25 PARASAT MAIDANY
00.55 AQPAPAT
02.50 Konil tolqyny

ХАБАР

06.00 Қорытынды жаңалықтар
07.30,10.00 «Вкусное утро»
08.05 «Менің тағдырым»
10.40 Кино «Балалық шағымның аспаны»
12.40 Д/ф. «Искусство быть лидером»
13.50 Кино «Путь лидера. Огнен-ная река»
15.25 Сериал «Большая малень-кая ложь»
17.10Сериал «Разия»
18.25 «Қоғамдық талқылау»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.50 Новый курс
21.00 Итоги дня
21.40 Д/ф. «Назарбаев. Итоги еще впереди»
22.25 Т/х. «Рауза»
00.00 «Жұлдыздар айтысады»
01.20 Т/х. «Сүйе білсең»

АСТАНА

06.00 «Өн мен әзіл»
06.30 «Күлдірген» әзіл-сықақ
07.00,17.10 «Үздік әзілдер»
08.00,14.25М/ф. «Маша и мед-ведь»
10.00,22.00 Т/х. «Кулфи»
10.45,22.45 Т/х. «Кекеш келін»
11.30,21.00 Т/х. «Сүлеймен Сұлтан»
12.40,23.30Т/х. «Ханзада Жу-монг»
14.10 Специальный репортаж
14.55,00.50 Т/х. Бір болайық»
16.00 «Қош келдіңіз»
16.55 Арнайы репортаж
18.100 Т/х. «Кек»
20.00,01.30 ASTANA TIMES
20.30 Отбасы»
02.00 «Шын апаның хикаялары»
02.30 «Әзілстан» жасырын камера
02.50 Деректі драма «Біреудің есебінен»
03.35 ситком «Домашние войны»

ЕВРАЗИЯ

06.00 Той базар
07.00 Басты жаңалықтар
07.45 Жұма уағызы
08.00 Доброе утро
11.00 Сериал «Мужское/женское»
12.00 QosLike
15.40«Давай поженимся»
16.35 «Непутевые заметки»
16.50 «Жди меня Казахстан»
18.00 Басты жаңалықтар
18.45,02.55 Заң сөйлесін
20.00 Главные новости
20.45 Поле чудес
22.00,00.00 Кино «Гончие-5»
23.00,02.10П@утина
01.35 Вечерний Ургант
03.55 «Ұшқалақ»

КТК

07.05 «Қазақстаным – Атамекенім» концерт
07.30 Кешкі жаңалықтар
08.00 Т/х. «Туған жер»
09.00 «Алтын діңгек»
09.30 Д/ф. «Лидер эпохи Неза-

13.00, 23.30 «Ханзада Жумонг» корей телехикаясы
14.30 Х/ф «Кино по понятиям»
16.20 «Алдараспан» әзіл-сықақ театры
18.00 Т/х «Кек»түрік телехи-каясы
20.00 «Үздік әндер»
20.45 «Аялы алақан»
00.50 «Ел аузында»
01.30«Той жыры»
01.55Х/ф «Летят журавли»

ЕВРАЗИЯ

05.00 Т/х «Жалғыз жауқазын»
06.40, 03.25 «Тамаша city»
07.25 «Той заказ»
07.50«Сенбілік жаңалықтар»
08.25 «Воскресные беседы»
08.40 Т/с «Зимний вальс»
12.30Многосер.фильм «Поде-лись счастьем своим»
16.00 «Цена измены»
16.10 Т/с «Седьмой гость»
18.00 «Basty bagdarlama»
18.35 Шоу «Dastarhan»
20.00 «Аналитика»
20.55, 23.00Фильм «Чтобы

висимости»
10.00 Фильм «Огненная река»
11.50,01.10 Х/ф «Путешествие к центру души»
12.40 Сериал «Высокие ставки»
15.30 Т/х. «Улы тамшылар»
17.30 Т/х. «Аслы-Ферхат»
19.30 Кешкі жаңалықтар
20.00 «Әйел қырық шырақты»
21.00 Вечерние новости
21.40 Х/ф. «Женщины»
02.00 Х/ф. «Турецкое седло»
03.10 Т/х. «Сүйікті Дениз»
04.10-04.30 Мерекелік концерт

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Жетісу жұмбақтары»
10.30 «Сегодня»
11.00 «Өн тыңдайық» /онлайн-концерт/
11.30 Д/ф «Әлемнің мәдени қазынасы»
12.00 «Білек пен жүрек»
12.35 «Абай-175»
13.00 «Шашу»
14.00 «Арнайы репортаж»
14.30 С.Бахтың шығармалары
15.00 «Әсем әуен»
16.30 Д/ф «Кең ауқымда»
17.00 Жаңалықтар
17.20 Новости
17.35 Д/ф «Әлемнің мәдени қазынасы»
18.00 «Шашу»
19.00 «Бүгін» /тікелей эфир/
19.30 Д/ф «Батысқа қарай аққан өзен»
20.15 «Абай-175»
20.30 Жаңалықтар
21.00 «Жетісу адалдық алаңы»
21.30 Новости
22.00 «Болмыс» ток-шоуы
22.30 Д/ф «Әлемнің мәдени қазынасы»
23.00 Жаңалықтар
23.30 Новости

31 КАНАЛ

06.00 Ризамын
06.55 Информбюро
07.55 Сериал «Ганга»
10.00 М/с. «Лунтик»
11.25 М/с. «Аладдин»
12.25Сериал «Знахарь»
13.30 «Келіндер бәйгесі»
14.30 «Кел татуласайық»
17.00 «Экстрасенсы детективы»
18.00 Сериал «Идеальный враг»
19.00 Сериал «Инквизитор»
20.00 Информбюро
21.05 М/ф. «Алладин и король разбойников»
22.50Whats Up?
00.00 Сериал «Интерны»
01.30 «Алдараспан, Шаншар, Нысана» әзілдері
03.30 Ризамын
04.00 Әзіл студио

7 КАНАЛ

06.00 Т/х. «Парижден мені іздеп тап»
07.00,05.15 Гу-гулет
07.30,14.40,02.00 «Келесі кім?»
08.00,03.45 Т/х. «Элиф»
09.00 «Вокруг света за монетой»
10.00 «О самом главном»
10.30 Сериал «Вольная грамота»
11.40 Сериал «Город особого назначения»
12.40 Субботний вечер
15.10,00.50 Сериал «БАК»
15.50,00.30 Сериал «Побег из аула-2»
16.20 Юморина
19.00 «Дизель-шоу»
20.15 Сериал «Жалдамалы қалыңдық»
21.00 Х/ф. «Аташка на хайпе»
22.50 Х/ф. «Следователь Про-тасов»
02.30 Айнаонлайн
04.30 Жеңіл көр

увидеть радугу, нужно пережить дождь»
22.00,02.40 «П@ytina»
00.50 «Три аккорда»
04.10 «Ұшқалақ»

КТК

07.05«Өн салатын жастар»
08.00, 02.10 Т/х«Туған жер»
09.00 «Аңыздың ізімен»
09.30Д/ф «Искусство быть лидером»
10.40 «Разрывая замкнутый круг»
12.40 Х/ф «Поезд судьбы»
16.30 «Шабдалы»
16.20 Концерт
21.00Х/ф «Сила обстоятельств».»Бизнес по-Казахски в Америке»
03.00 « КТК-да Қабатов»
03.50 «Көріпкел»

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»
09.00 Жаңалықтар

Сенбі - Суббота, 4 шілде

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Ауылдастар»
06.40 Д/ф
07.10 «Aqparat»
07.40 «Азамат»
08.30 Концерт
10.00, 18.00 Т/х «Шексіз сезім»
12.00, 01.40 «Nur Tiley»
12.35 М/ф «Күлтегін»
14.00, 21.30 Т/х «Ғажайып дәрігер»
15.00 «Ұлы дала баласы»
16.30 «Әзіл әлемі»
20.00 «Мәселе»
20.40, 00.50«Бір фотосуреттің тарихы»
21.00 «Ұлттық арнада-ұмытылған әндер»
22.20 К/ф «Берекем сенсің»
00.10 «Мәселе»
01.10 «Parasat maidany»
02.15 «Көңіл толқыны»

ХАБАР

06.00 «Тамаша»
07.15 Концерт
09.00 «Өзін-өзі тану»
09.10«Discovery: Как устроена Вселенная»
10.00 М/с «Малышарики»
10.15 «От всего сердца»
11.15 «Жұлдызды жекпе-жек»
13.00, 20.10 Д/ф
14.10 Кино «Путь лидера. Железная гора»
15.45 Т/х «Тракторшының махаббаты»
18.15 Концерт «Жүрегім ақ»
21.00 «7 күн»
21.30 Мегахит «Ограбление по-итальянский»
23.20 Мегахит «Тень»
01.20 «Әсем әуен»

АСТАНА

06.00, 03.35 «Өн мен әзіл»
06.30, 03.15 «Әзілстан» жасы-рын камера
07.00 «Үздік әзілдер»
08.00 М/ф «Маша и Медведь»
10.00, 22.00 Үнді телехикаясы «Кульфи»
10.45, 22.45 Үнді телехикаясы «Кекеш келін»
11.30, 21.00 «Сүлейман Сұлтан» түрік телехикаясы
12.40, 23.30 «Ханзада Жумонг» корей телехикаясы
14.10 Х/ф «Экипаж»
17.10«Алдараспан» әзіл-сықақ театры
18.00 Т/х «Кек»түрік телехи-каясы
20.00 «Үздік әндер»
20.55 «Loto 6/49»
00.50 «Azil keshi»
02.30 «Той жыры»
02.55 «KazNet» ғаламторға шолу

ЕВРАЗИЯ

06.00Т/х «Жалғыз жауқазын»
06.40, 03.45«Тамаша city»
07.25 «Той заказ»
07.50 «Басты жаңалықтар»
08.30 «Кабы я была царица»
12.15 «Фабрика грез»
12.35 Многосерийный фильм «Сила любви»
16.15 «Лучше всех»
18.00 «Сенбілік жаңалықтар»
18.35 Шоу «Қызық лайв»
20.00 «Главная тема»
20.30 «Сенат online»
20.55, 23.00 Т/с «Поделись счастьем»

09.30 Новости
10.00 «Фибрат»
10.30 «Сильные духом»
11.00 «Өн тыңдайық» /онлайн-концерт/
11.30 Д/ф «Әлемнің мәдени қазынасы»
11.50 «Қазақ хандары»
12.00 «Жүрек сөзі»
12.30 «Ауылдағы ағайын»
13.00 «Зерде»
14.00 «Туржорық»
14.30 Өмірқұл Айниязовтың концерті
17.00 Д/ф «Елбасы түлеткен Талдықорған»
17.35 Д/ф «Әлемнің мәдени қазынасы»
18.00 «Зерделі отбасы»
19.00 «Спорт-тайм»
19.30 «Киноман»
20.30 Апта /қаз/
21.30 Апта /рус/
22.20 Д/ф «Ілияс»

31 КАНАЛ

06.00, 03.30 «Әзіл студио»
07.30, 04.30 «Ризамын»

22.00, 03.00 «П@ytina»
00.50 Ночной кинотеатр «Кра-сивый, плохой, злой»

КТК

07.05Концерт «Өз елім»
08.00, 03.20 Т/х «Туған жер»
07.50 «Күліп алайық»
09.00 «Елбасы шарапаты» арнайы жоба
09.20 «Железная гора»
11.10 Х/ф «Женщины»
14.50 Х/ф «Бизнес по-казахский в Америке»
16.30 «Аталар сөзі»
18.40 «Ақ қанат арман»
20.30 Х/ф «Поезд судьбы»
00.20Х/ф «Пациенты»
01.40 «Спасите нашу семью»

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Жетісу адалдық алаңы»
10.30 «Бүгін»
11.00 «Болмыс» ток-шоуы
12.00 «Балдәурен»
12.35 «Абай-175»
13.00 «Шашу»
14.00 «Ұлт пен рух»
14.30 «Әдебиет пен адамзат»
15.00 «Өн мен күй керуені» концерті
16.30 Д/ф «Кең ауқымда»
17.00 Жаңалықтар
17.20 Новости
17.35 «Сильные духом»
18.00 «Зерде»
19.00 Д/ф «Дін мен діңгек»
19.30 «Жүрек сөзі»
20.00 «Ауылдағы ағайын»
20.30 Жаңалықтар
21.00 «Фибрат»
21.30 Новости
22.00 «Өн тыңдайық» /онлайн-концерт/
22.30 «Әсем әуен»
23.00 Жаңалықтар
23.30 Новости

31 КАНАЛ

06.00, 01.15 «Әзіл студио»
07.00, 03.00 «Ризамын»
08.00 «Бауржан шоу»
09.00 «Готовим с Адель»
09.30 «Битва экстрасенсов»
12.25 «Тамаша лайв»
13.00 «What.s Up?»
14.10М/ф «Аладдин»
16.10 Х/ф «Робо»
18.10 Х/ф «Метро»
21.00 «Неге?»
22.30 Концерт
04.30 «Алдараспан, Нысана, Шаншар әзілдері

7 КАНАЛ

06.00 «Парижден мені іздеп тап»
07.00 «Қуырдақ»
07.30, 05.10 «Гу-гулет»
08.00,02.20 «Айнаонлайн»
09.00 М/с «Фиксики»
09.30 «Субботний вечер»
10.50 Х/ф «Аташка на хайле»
12.30 Т/с «Домик на счастье-2»
16.40 Концерт
17.40 Т/х «Ұлы дала жанұясы»
19.30 Т/с «Зың-зың Күлпәш»
21.00 Х/ф «Отпетые напарни-ки»
23.00Х/ф «Иностранец»
01.00, 04.00 Скетчком «Q-елі»
04.30 «Жеңіл көр»

08.30 «Бауыржан шоу»
10.00 «Готовим с Адель»
10.30 «Неге?»
12.10 «Тамаша лайв»
12.40 «What.sUp?»
13.40Х/ф «Робо»
15.40Х/ф «Метро»
18.40Х/ф «Алиса в зазеркалье»
21.00 «Битва экстрасенсов»
23.40 Х/ф «Бобби»
02.30 «Алдараспан, Нысана, Шаншар әзілдері

7 КАНАЛ

06.00 «Парижден мені іздеп тап»
07.00 «Қуырдақ»
07.30, 05.10 «Гу-гулет»
08.00,02.20 «Айнаонлайн»
09.00М/с «Фиксики»
10.00 Т/с «Вторая жизнь»
13.40 «Юморина»
16.30 Т/с «Жалдамалы қалыңдық»
21.00Х/ф «Доспехи Бога: В по-исках сокровищ»
23.00Х/ф «Миф»
01.10, 04.00 «Q-елі»
04.30 «Жеңіл көр»

Жексенбі - Воскресенье, 5 шілде

ҚАЗАҚСТАН

06.05, 01.25 «Ауылдастар»
06.35 «Толғаай»
07.10 «Азамат»
08.00 «Ұлттық арнада ұмытылмас әндер»
09.00, 18.00 Т/х «Шексіз сезім»
11.00 «Ұлттық домбыра күні»
13.30 «Бір фотосуреттің тарихы»
14.00, 21.30 Т/х «Ғажайып дәрігер»
15.00 «Үздік әндер»
15.30 «Алмас қылыш»
20.00, 00.20«Апта»
20.45, 01.05«Тағдыр таңдауы»
21.40,01.55 «Көңіл толқыны»
22.20 «Әзіл әлемі»

ХАБАР

06.00 «Тамаша»
07.45 «Әсем әуен»
09.00 «Самопознание»
09.10 Концерт
11.00 «Ограбление по-Итальянски»

ҚАЗАҚСТАН

13.00, 15.40, 18.00 Д/ф
14.00 Кино «Путь лидера.Раз-рывая замкнутый круг»
16.00 Мегахит «Тень»
18.45 «Мәжіліс.kz»
19.15 «Жұлдызды жекпе-жек»
21.00 «7 күн»
21.30Концерт
23.30 «Бір туынды тарихы.Үш қоңыр»
00.00 «Хавар boxing»
01.15 «Әсем әуен»

АСТАНА

06.00, 03.35 «Өн мен әзіл»
07.00«KazNet»ғаламторға шолу
07.30, 03.25«Әзілстан» жасырын камера
08.00 М/ф «Маша и Медведь»
10.00 «TeleBingo»
10.25, 22.00 Үнді телехикаясы «Кульфи»
11.10, 22.45 Үнді телехикаясы «Кекеш келін»
11.55, 21.00 «Сүлейман Сұлтан» түрік телехикаясы

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КОНВЕНЦИЯ ТУРАЛЫ

Халықаралық шарт құқықтары туралы Вена конвенциясының 2-бабы 1-бөлігі «а» тармағында халықаралық келісім шарт туралы – бұл мемлекеттер арасында жазбаша түрде жасалған және мұндай келісім бір құжатта ма немесе бір біріне байланысты бірнеше құжаттарда мазмұндалғандығына қарамастан, сондай ақ, оның нақты аталауына қарамастан халықаралық құқықтармен реттелетін халықаралық шарт деп түсіндірілген. ҚР Конституциясының 4-бабы 3-тармағында республика бекіткен халықаралық шарттардың Республика заңдарынан басымдығы болады. Қазақстан қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттардың Қазақстан Республикасының аумағында қолданылу тәртібі мен талаптары Республиканың заңнамасында айқындалады. «Құқықтық актілер туралы» ҚР 2016 жылғы 6 сәуірдегі Заңының 6-бабы 2-тармағында да осыны жариялайды. Осылайша, Қазақстан Республикасы халықаралық шарттардың республиканың ұлттық заңнамасының алдында басымдығы болатынын мойындайды.

ҚР Конституциясының 4-бабы 3-тармағына сілтеме жасай отырып, соттар халықаралық шарттар нормаларын егер халықаралық нормаларда республика заңдарынан басқа қағидалар мазмұндалған жағдайда ғана қолданады. Алайда, халықаралық шарттар нормаларын сондай-ақ, қандай да бір ұғымды ашу үшін де қолдана алады. Азаматтар мен ұйымдардың құқықтарын, бостандықтарын және заңды мүдделерін сотпен қорғауды қамтамасыз етуге шартта елеулі орынға берілген және қажет болған жағдайда Қазақстан Республикасы заңдары шегінде халықаралық құқықтар нормаларын басшылыққа алуға соттарды міндеттейді.

Қазақстандық соттарда президенттік реформаларды жүзеге асыру шеңберінде республика

Жоғарғы Сотының басшылығымен азаматтық және қылмыстық істер және әкімшілік құқықбұзушылық істер жөніндегі сот актілеріне халықаралық шарттар мен конвенция нормаларын имплементациялау бойынша ауқымды жұмыстар атқарылып келеді. Қазақстандық судьялар тәжірибе алмасу үшін шетелдерге тағылымдама алуға жіберіледі. Азаматтық істерді қарау кезінде халықаралық фактілерді қолдану жөнінде ұсыныстар әзірленген. «Төрелік» бағдарламасында халықаралық шарттар нормаларын қолдану нәтижелерін оңай қадағалап отыратын статистикалық есеп үшін графа бағана енгізілген. Бұл қазақстандық соттардың халықаралық рейтингісі өлшемдерінің бірі және ол күн санап өсе түсуде.

Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясының 8-бабының негізіндегі әр адам, конституциямен, немесе заңмен берілген негізгі құқықтары бұзылған жағдайда, құқығын құзыретті ұлттық сот арқылы тиімді түрде қалпына келтіруге құқылы деген қағида кез келген азаматтық істерде қолданудың әмбебап нормалары болып табылады.

Азаматтық және саяси құқықтар туралы халықаралық пактінің 14-бабы 1-тармағындағы сот пен трибунал алдында жұрттың бәрі тең. Әрбір адам өзіне тағылған кез келген қылмыстық айыптауды қарау кезінде немесе қайсыбір азаматтық процесте оның құқықтары мен міндеттерін анықтау кезінде заң негізінде құрылған құзыретті, тәуелсіз және әділ сот арқылы ісі әділетті және ашық қаралуын талап етуге құқылы деген талаптары басқа неғұрлым кеңейтілген әмбебап нормасы болып табылады.

Нұржан ҚАДЫРБЕК,
Алматы облысының қылмыстық істер жөніндегі мамандандырылған ауданаралық сотының судьясы

ОТБАСЫ-ТҰРМЫСТЫҚ ҚАТЫНАСТАР АЯСЫНДА, СОНЫМЕН ҚАТАР ТҰРМЫСТЫҚ ЗОРЛЫҚ-ЗОМБЫЛЫҚ БАРЫСЫНДА ЖАСАЛАТЫН ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАР ПРОФИЛАКТИКАСЫ МӘСЕЛЕЛЕРІ ӘРҚАШАН ӨЗЕКТІ ЖӘНЕ АУЫР ӘЛЕУМЕТТІК ПРОБЛЕМАЛАР ҚАТАРЫНА ЖАТАДЫ.

ҚҰҚЫҚБҰЗУШЫЛЫҚҚА ЕНГІЗІЛГЕН ӨЗГЕРІСТЕР

Ағымдағы заңнамаға сәйкес отбасы-тұрмыстық қатынастарға, ерлі-зайыптылар, бұрынғы ерлі-зайыптылар, бірге тұратын немесе бірге тұрған адамдар, жақын туыстар, ортақ баласы (балалары) бар адамдар арасындағы қатынастар жатады.

Отбасы-тұрмыстық қатынастар аясындағы құқыққа қарсы әрекеттерге, құқық бұзушымен отбасы-тұрмыстық қатынастардағы адамдарға сыйламаушылық көрсетіліп, былапыт сөйлеу, қорлап тиісу, кемсіту, үй тұрмысындағы заттарды бүлдіру және олардың тыныштығын бұзатын, жеке тұрғын үйде, пәтерде немесе өзге де тұрғынжайда жасалған басқа да әрекеттер жатады.

Сотта қаралған істерді талдау тұрмыстық зорлық-зомбылықтың негізгі себептері болып, тұрмыстық алауыздық, материалдық жағдайдың болмауы, қызғаныш, сонымен қатар бұрынғы ерлі-зайыптылардың және басқа адамдардың амалсыз бірге тұруы, олардың арасында бұрыннан жағымсыз қарым-қатынастың орын алуын көрсетті. Көбіне құқық

бұзушылықтар кешкілікте және түнгі уақытта жасалады.

Көп жағдайларда дау спиртті ішімдіктердің кесірінен қиянат жасау салдарынан болады. Және қылмыстық статистика көрсеткендей, бұндай даулардың денсаулыққа зиян келтірумен аяқталған кездері де аз емес.

27 желтоқсан 2019 жылғы № 292-VI ҚР Заңына сәйкес заң нормаларына өзгерістер енгізілді, оған сәйкес отбасында дерекі сөздер, қорлау және ұрып-соғу үшін әкімшілік жазалар өзгертілді.

Енді құқықбұзушы тұлға жанжал үшін үш күнге емес, бес күнге қамауға алынады (Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің 73-бабы). Яғни жауапкершілік күшейтілді. Бұл қылмыстың алдын алу және жәбірленушілерді қорғау үшін жасалды.

Айыппұл ескертумен ауыстырылды, өйткені айыппұл төлеу отбасы бюджетіне әсер етеді.

А. УМБЕТАЙ,
Кербұлақ ауданының № 2 аудандық сотының төрағасы

ҚАЗЫНА

МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛДІ БІЛУ - АСЫЛ ПАРЫЗ

Мемлекеттік тілдің мәртебесін арттыру жолында елімізде елеулі істер тындырылып жатыр. Бұл мәселе мемлекет тарапынан да ұдайы назарда болып, жан-жақты қолдау көрсетілуде.

Мәселен, Қазақстанның Тұңғыш Президенті - Елбасы Н.Ә.Назарбаев «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауында: «Мемлекет өз тарапынан мемлекеттік тілдің позициясын нығайту үшін көп жұмыс атқарып келеді. Қазақ тілін кеңінен қолдану жөніндегі кешенді шараларды жүзеге асыруды жалғастыру керек. Қазақ тілі – біздің рухани негізіміз. Біздің міндетіміз – оны барлық салада белсенді пайдалана отырып дамыту. Біз

ұрпақтарымызға бабаларымыздың сандаған буынының тәжірибесінен өтіп, біздің де үйлесімді үлесімізбен толыға түсетін қазіргі тілді мұраға қалдыруға тиіспіз. Бұл – өзін қадірлейтін әрбір адам дербес шешуге тиіс міндет» деп нақты атап көрсетті.

Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі –қазақ тілі. Мемлекеттік тіл – мемлекеттің бүкіл аумағында қоғамдық қатынастардың барлық саласында қолданылатын мемлекеттік басқару, заң шығару, сот ісін жүргізу және іс қағаздарын жүргізу тілі. Бүгінгі таңда сот жүйесінде де мемлекеттік тілдің деңгейін көтеру мақсатында маңызды мәселелер көтеріліп, көптеген жұмыстар атқарылып келеді. Алайда, бұл тұрғыда сот жүйесін 100 пайыз мемлекеттік тілге көшуге кедергі болып отырған бірталай мәселелер орын алуда. Атап

айтатын болсақ, талап-арыздар, қылмыстық, әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер сотқа, қай тілде рәсімделіп, келіп түссе, сотта сол тілде қаралады. Оның бірден-бір себебі, заң кеңесшілері мен адвокаттар азаматтық істер бойынша орыс тілін жетік білмейтін немесе ойын жеткізе алмайтын қазақ азаматтарының сотқа талап арыздарын орыс тілінде дайындайды. Мемлекеттік тілді қолдану мен дамыту мәселесі төңірегінде мемлекеттік қызметкерлер, заңгерлер, судьялар, прокурорлар мен адвокаттардың қатысуымен дөңгелек үстелдер ұйымдастырылып, сот төрелігін жүзеге асыруға байланысты жекелеген мәселелер үнемі ескеріліп айқындалып отырса нұр үстіне нұр болар еді.

Мемлекеттік тіліміздің мәртебесін өсіріп,

абыройын асқақтатып, беделін биіктету баршамыздың асыл парызымыз болуға тиіс. Сонда тіліміздің қолдану аясы да кеңейе түсері даусыз.

Айнұр МЕДЕЕВА,
Алматы облысының №1 кәмелетке толмағандар істері жөніндегі мамандандырылған ауданарлық сотының бас маманы, сот отырысының хатшысы

«Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Төтенше жағдайлар комитеті Алматы облысы Төтенше жағдайлар департаментінің Өрт сөндіру және авариялық құтқару жұмыстары қызметі (Талдықорған қаласы)» мемлекеттік мекемесі пошта индексі 040000, Талдықорған қаласы, Еркін ауылы Болашақ көшесі №1/2, электрондық пошта ok_spasr_almob@emer.kz, ақпарат үшін телефон (факс) 8 (7282) 41-61-12, кадр саясаты бөлімінің тел. 8(7282) 41-61-12, азаматтық қорғау органдарының бос қызмет орындарына конкурс жариялайды.

1. C-SV-13 санаты бойынша өрт сөндіру бөлімінің және өрт сөндіру бекетінің өрт сөндіру автокөліктерінің жүргізуші-қызметкері лауазымына – 14 бірлік:

Бөліністерінің атаулары, бос лауазымдардың саны: Қапшағай қаласындағы **№5 ӘСБ- 1 бірлік**, Қарасай ауданы Қаскелең қаласындағы **№9 ӘСБ- 1 бірлік**, Іле ауданы Боралдай ауылындағы **№13 ӘСБ-1 бірлік**, Балқаш ауданы Бақанас ауылындағы **№14 ӘСБ- 2 бірлік**, Ақсу ауданы Жансүгіров ауылындағы **№16 ӘСБ- 1 бірлік**, Алакөл ауданы Достық бекетіндегі **№20 ӘСБ- 4 бірлік**, Сарқан ауданы Сарқан қаласындағы **№22 ӘСБ- 1 бірлік**, Сарқан ауданы Лепсі ауылындағы **№27 ӘСБ- 1 бірлік**, Райымбек ауданы Нарынқол ауылындағы **№30 ӘСБ- 2 бірлік**.

Лауазымдық міндеттері: Өрт орнына өрт сөндіру автомобилінен жеке құрамды жеткізу. Бекітілген техниканың сондай-ақ оларға орнатылған механизмдердің үздіксіз

ХАБАРЛАНДЫРУ

жұмысын қамтамасыз ету. Бөлім қарамағындағы өрт сөндіру автомобильдерінің барлық түрлерін әртүрлі жол және метеорологиялық жағдайларда басқару білу. Өрт сөндіру автомобильдеріне техникалық қызмет көрсетіп, жөндеу жұмыстарын жүргізе білуге міндетті.

Конкурсқа қатысушыға қойылатын талаптар: Конкурсқа қатысушының жасы 35 жастан аспауы шарт. Білімі орта. В,С және одан да басқа санатты жүргізуші куәлігі бар. Жүк автокөліктерінде 3 жылғы тәжірибесі болу керек. Қорғаныс министрлігінде әскери-оқу қоры дайындығы бойынша әскери қызмет пен әскери дайындық өткен, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мерзімді әскери қызметке шақырудан босатылған немесе кейінге қалдырған азаматтар қабылданады.

2. C-SV-13 санаты бойынша өрт сөндіру бөлімінің және өрт сөндіру бекетінің өрт сөндіруші лауазымына – 6 бірлік:

Кеген ауданы Кеген ауылындағы **№11 ӘСБ- 1 бірлік**, Балқаш ауданы Бақанас ауылындағы **№14 ӘСБ- 3 бірлік**, Алакөл ауданы Үшарал қаласындағы **№17 ӘСБ- 1 бірлік**, Іле ауданы Ақши ауылындағы **№31 ӘСБ- 1 бірлік**.

Лауазымдық міндеттері: Қарауылдық қызметке қатысу, өртті сөндіруге қатысу, адам өмірі мен мүліктерді құтқару бойынша авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізу.

Конкурсқа қатысушыға қойылатын

талаптар: Конкурсқа қатысушының жасы 35 жастан аспауы шарт. Білімі орта. Қорғаныс министрлігінде әскери-оқу қоры дайындығы бойынша әскери қызмет пен әскери дайындық өткен, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мерзімді әскери қызметке шақырудан босатылған немесе кейінге қалдырған азаматтар қабылданады.

3. C-SV-13 санаты бойынша өрт сөндіру бөлімінің өрт сөндіруші радиотелефонисті лауазымына – 1 бірлік:

Бөліністерінің атаулары, бос лауазымдардың саны: Қарасай ауданы Қаскелең қаласындағы **№9 ӘСБ- 1 бірлік**.

Лауазымдық міндеттері: Қарауылдық қызметке қатысу, өрт және басқа да төтенше жағдайлар жөнінде хабарламаларды қабылдау және өңдеу.

Конкурсқа қатысушыға қойылатын талаптар: Конкурсқа қатысушының жасы 35 жастан аспауы шарт. Білімі орта. Ер азматтар үшін Қорғаныс министрлігінде әскери-оқу қоры дайындығы бойынша әскери қызмет пен әскери дайындық өткен, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мерзімді әскери қызметке шақырудан босатылған немесе кейінге қалдырған азаматтар қабылданады.

Жалпы: 21 бос лауазым қатардағы және кіші басшы құрам.

Конкурстық комиссия жұмысының ашықтығы

мен объективтілігін қамтамасыз ету үшін оның отырысына байқаушылар шақырылады.

Конкурстық комиссияның отырысына байқаушылар ретінде Қазақстан Республикасы Парламентінің және барлық деңгейдегі мәслихаттардың депутаттары, Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген тәртіпте аккредиттелген бұқаралық ақпарат құралдарының, басқа мемлекеттік органдардың, қоғамдық бірлестіктердің (үкіметтік емес ұйымдардың), коммерциялық ұйымдардың және саяси партиялардың өкілдері, мемлекеттік қызмет істері жөніндегі уәкілетті органның қызметкерлері қатыса алды.

Байқаушы ретінде конкурстық комиссияның отырысына қатысу үшін адамдар әңгімелесу басталғанға дейін бір жұмыс күнінен кешіктірмей кадр қызметіне тіркеледі. Тіркелеу үшін адам кадр қызметіне жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесін ұсынады.

Конкурсқа қатысушылардың құжаттары қабылдау хабарландыру жарияланғаннан сәттен бастап он жұмыс күні ішінде Талдықорған қаласы, Еркін ауылы Болашақ көшесі №1/2, мекен-жайында («Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Төтенше жағдайлар комитеті Алматы облысы Төтенше жағдайлар департаментінің Өрт сөндіру және авариялық-құтқару жұмыстары қызметі» мемлекеттік мекемесі кадр саясаты бөлімі) жергілікті сағатпен 09.00- ден бастап 18.00 дейін, демалыс күндері (сенбі, жексенбі) және Қазақстан Республикасының мерекелік күндерінен басқа күндері қабылданады.

ҚАМШЫ ҒҰМЫР

Белгілі журналист, танымал жүргізуші Бейсен Құранбектің бұл өмірден мәңгілік мекеніне аттанғанына да қырық күн толды. Елдің жүрегінде есімі мәңгілік сақталып қалған біртуар азамат жайлы естеліктер ол өмірден озғалы бері бір толастаған емес. Үзгенлес әріптестері, жора-жолдастары мен ақын-жазушылар қаламдарын құрғайтпады. Солардың бірі, Алматы облысының Құрметті азаматы Ахмет Кендірбекұлының естелігін назарларыңызға ұсынып отырмыз.

ХАС АХМЕТ КЕНДІРБЕКҰЛЫ

Мемлекеттік қызмет дегеннің бел-белесі, ой-шұңқыры көп. Аяқ астынан найзағай ойнап, күн күріреді. Өзім іргетасын қалаған Тіл басқармасында басшылықта едім, әкімдік зейнеткерлікке екі жыл уақыт қалғанына қарамай, біресе «Нұр Отанға» орынбасар бол, біресе Талдықорған қалалық білім бөлімін басқар деп, қос өкпемнен қысқаннан кейін, амал жоқ, арызымды жазып, Жетісудан желкенімді көтеруді ұйғардым.

Облыс әкімі қайыра шақырып, облыстық «Жетісу» телеарнасы директоры орынбасары лауазымын ұсынды. Өзіме етене жақындау сала болғандықтан «Бір-екі жылға қоянның терісі де шыдар» деген ниетпен еңбектеніп келісіп, телеарна басшысы Бейсен Құранбекке келдім. Отырған орнынан тұрып, есік алдынан жарқырап қарсы алды. Тонның ішкі бауындай араласып жүрген, бұрыннан бері мені жақсы білетін інім дөңгелек үстелге қатар отырып, шай алдырды. Мен мән-жайды күйректенкіреп айта бастап ем, сөзімді бөліп, тоқтатып:

— Аға, бәрін де білем, Құдай Сізге қарасқаны шығар, отыз жыл мемлекеттік қызметтен кейін шығармашылықпен айналыссын, кеткен жылдардың есесін толтырсын дегені болар, бірақ мен Сізге басқа

Хас Хажиб Баласағұнды бәріңіз білесіздер, ол ханның бас кеңесшісі болған ғой, енді Ахаң да менің Хас Хажибім, яғни бас кеңесшім. Көпті көрген адам, шығармашылығы бар, әкімдікпен арада көпір де бола алады, жастарға үйрететін тәлімі де жоқ емес, ісіне сәттілік тілейік,— деді қашанғыдай маңдайы жарқырап, сәл жымия күле сөйлеп.

Мен де жауап сөзімді арыдан бастап, аңыздағы «Бұл жердің де бір қайыры болар» деген үмітті сөзбен ойымды түйдім.

Әкім уәдесінде тұрып, штатын бөлгізіп, сүліктей қара көліктің кілтін ұстатты. Мен бірден Бейсен ініме кіріп:

— Бейсеке, мына судай жаңа «Тайота Камриді» сен мін. Анау астыңдағы көлігің тұлғаңа олқылау екен,— деп кілтті ұсындым.

— Жоқ, Аха, сізге әкім арнайы берді ғой, мен жалпы өмірімде көлік талғамаймын, өзіңіз мініңіз.

— Қызметтің арқасында талай көлік міндік қой, мүйіз шықса шығатын еді, бұған «Қара айғыр» деп ат қойдым, арқыратып айдап жүр, інім.

Ақыры екеуміз келісіп, мен «Ақ қоян» деп ат қойған судай жаңа, шағын, аппақ қардай «Хундайды» ерттедім.

— Дегенмен, Аха, бұл көлік Сіз

ғой,— деп күліп, жөн-жосығын көрсеттім.

Осы оқиғадан кейін Бейсекеңе кіріп, кеңес сұрайтын адамды күтіп отырмай, мен де ел сияқты бағдарлама жүргізім келетінін айттым. Басшының ақылымен менің өмірлік ұстанымыма, тұлғама сай келетін «Ұлт пен Рух» бағдарламасы өмірге солай келді.

— Аха, бұл телеарнаның бір қасиеті — күні ертең бағдарламаңыз шыққанда көшеде жұрттың бәрі Сізді танитын болады,— деді алдан үміттендіріп.

Бірде кабинетте отыр едім, Бейсекең кіріп келді. Оның ара-тұра осылай ұжымды аралап шығатын әдеті барлығын байқағам. Ауданымының 90 жылдығына байланысты Алакөлден шыққан айтулы азаматтар туралы эссе жазып отырғам. Ақын Сәкен Иманасов туралы жазғанымды асықпай дауыстап оқып шығып, ең соңғы жағына мынандай сәл өзгеріс енгізсек деген емеурін білдірді. Ақылды ұсынысқа ақылсыз ғана келіспес. Мен бірден мақұлдадым.

— Аха, Сіз айып етпесеңіз, Сіздің кейіпкерлеріңіз бүкіл қазаққа ортақ қой. Атақты әнші Зейнеп Қойшыбаеваны, әйгілі композитор Теміржан Базарбаевты, мемлекет және қоғам қайраткері Жұмахан Балапановты кім білмейді? Біздің мекемеміз де Жұмахан ағаның атындағы көшеде тұр. Кім біледі, болашақта осы көшеден ескерткіш те бой көтеріп қалар. Менің айтатыным дегенім, Аха, осы кітабыңызды маған қисаңыз, мен демеуші болып, шығарып берейін, бұл менің Алакөлдің тойына қосқан үлесім болсын.

Туындымның алғашқы атауы «Менің ағаларым» еді, Бейсекең:

— Мен де соовтор болайын,— деп, күлді де, — кітапты «Менің асыл ағаларым» деп атайық. Сонда одан әрі айшықталып, ол кісілердің тұлғасы зорая түсер еді.

Кітап та шықты, ауданның 90 жылдығы аясында осы өңірден шыққан шығармашылық азаматтардың қатарында менің де Ұшарал қаласында жұртшылықпен өткен кездесуімнің тізгінін Бейсекең өз қолына алып, тамаша етіп жүргізіп берді. Жүздесуде «Осы көрермендердің 50 пайызы маған, 50 пайызы Бейсен Құранбектің құрметіне келді» деп, абзал інімнің еңбегін айрықша атап өттім. Аудан әкімі Ә.Жақанбаев та Бейсекеңе деген жылы сөзін білдіріп, ерекше қошамет көрсетті. 2016 жылы менің 60 жылдығыма байланысты облыс орталығында І.Жансүгіров атындағы Мәдениет сарайында өткен «Қарашада өмір тұр» атты шығармашылық кешімді де қыздың жиған жүгіндей етіп, кереметтей өткізіп берген еді.

Бастығымның айтқаны айдай келді, шығармашылығымның

олқылығы толды, «бұл жердің де бір қайыры» болды, өзімдікі бар, құрастырғаным бар, бас-аяғы жеті кітап жұртшылыққа жеткен екен. «Ұлт пен Рухқа» 115 қонақ шақырып, ұлтымыздың жоғын жоқтап, мұңын мұңдап, елді рухтандыруға тырысыппыз. Көріпкелдігі ме кім білсін, Бейсекең айтқан Ж. Балапановтың еңселі ескерткіші телеарна іргесінде бой көтерді.

Жалпы, Бейсекеңмен бұрыннан «бажа» деп қалжыңдасып сөйлесетін едік. Ол үйдегі Гүлмира да, біздің үйдегі Раушан да кіші жүздің қыздары. «Мықтылар жүз аралатып алады» деп, әзілдеуші едім. Біздің үйдегі соңғы бір қонақтыққа жалғыз келді. Қонақтар қайтқан соң, Раушан: «Осы Бейсеннің көзінде бір мұң бар сияқты. Әлденеге алаңдап жүрген жоқ па?» — деп, менен сұрағаны бар. Кім білсін, өткен жылдың көктемінде сырқаттанып жүрсе де, тарландығына салып білдірмеді ме екен?

Қараша айының басында Бейсекеңе көңіл сұрап, кіріп шығып, таяуда зейнетке шығатынымды, 47 жылдық тынымсыз еңбектен кейін демалғым келетінін айтып қалдым. Сәл отырды да:

— Аха, астыңыздан су шықты ма?— деп, сөзін сәл қатқылдау бастады, — әлде Сізге біреу мен жоқта бірдеме деп жүр ме, қыстың көзі қырауда адам көше ме екен, алдымызда жаз, аман-есен жазылып шықсам, шапан жауып, өзім шығарып салам.

Сөз осымен тамам болды. Бейсекеңнің бір ауыз сөзі көшті тоқтатты. Әдетте шапшаң қимылдайтын мен ол кезде пәтерімді сатып та жіберген едім. Бейсекеңе оны айтпадым.

Жадырап мамыр да келді. Біз жадырамадық.

Бізді тастап кеткенің не, ей, серім,

Қаза тұрмақ, назаға қимас, Бейсенім,- деп, аңырадық та қалдық. Жұрт та жылады, жаңбыр да төкті. Көз жасынан көл ақты. Амал не, бірақ Бейсен тірілмеді. Тағдырдың жазуына шара бар ма, қайтпас сапарға қабырғамыз қақырап, омыртқамыз опырылып шығарып салдық. Адам деген пенде ғой, өзіме берілген көлікті қазақтың біртуар азаматына деген құрметімнің белгісі ретінде ұсынғанымды, соңғы жылдары інімнің жаңа көлікпен желдей есіп жүргенін де көңіліме сеп санайтынымды жасырғым келмейді. Алдынан жарылқап, есіл ер мәңгілік жаннаттың төрінде болсын!

...Бейсеннің орнында қалған Серік пен Досан иығыма шапан жауып, ұжымның алдында қошамет көрсетіп, зейнеткерлікке шығарып салды. Кезінде Бейсеннің өзі айтқандай, «қара айғырға» мініп, ұзақ жол жүріп, 17 сағатта астанаға маңдай тіредім.

Ахмет КЕНДІРБЕКҰЛЫ,
облыстық «Жетісу» телеарнасы
директорының кеңесшісі,
Алматы облысының Құрметті
азаматы,
ҚР мәдениет қайраткері.

АРМАНЫ
БИІК ЕР ЕДІ

Аспан жылап, ақ жаңбырын төгіп тұр.
Қаралы үн, қабырғамды сөгіп тұр.
Қазағымның маңдайына симаған,
Қайран, Бейсен, кеттің бе шын,
сөніп бір?

Аңқылдаған ар-намысты ер едің.
Тілін табар қараның да, төренің.
Ерте кеттің елуге де келмей сен,
Әлі талай бар еді ғой берерің.

Жанашыр ең, қолы қысқа жарлының.
Жеткізетін жетім-жесір зарлы үнін.
«Айтуға оңай» көз алдымнан кетпейді,
Баурайтұғын көрерменнің барлығын.

Өзің болдың жаңалықтың жаршысы.
Ез қоғамға болдың намыс қамшысы.
Ақ жаулықты аналардың мейірі,
Жанарыңның мөлдіреген тамшысы.

Жолын қудың рухы биік Алаштың,
Ұрпақ үшін өнегелі жол аштың.
Тасадағы талантытты шығарып,
Ұлт мұратын ұлықтаумен санастың.

Елге нұсқап, әділеттің арнасын.
Көре алмадық «Қаракеттің» жалғасын.
Алланың да ең сүйікті құлысын,
Қадір түні жерге тиді жамбасың.
Өзің үшін құрбандыққа барар ем,
Не шарам бар, Алла өзі алғасын.
Сенің биік асқақтаған арманың,
Ой бауырым енді кімдер жалғасын?

Сабыр берсін от басыңа, еліңе,
Ұрпағыңа қайғы, қасірет бермесін.

ҰРПАҒЫҢ
ӘЛІ САҒЫНАР

Бұл өмірде жақсыларым әлі бар.
Бай-манап та, көсем, шешен бәрі бар.

Орны бөлек Бейсен қайта туа ма?
Өн бойында қазақ деген қаны бар.

Мансап, байлық оған таңсық болмады,
Иманы бар, ұяты бар, ары бар.

Жақсымыз деп жүрген жандар жетеді,
Жақсының да, жаманның да мәні бар.

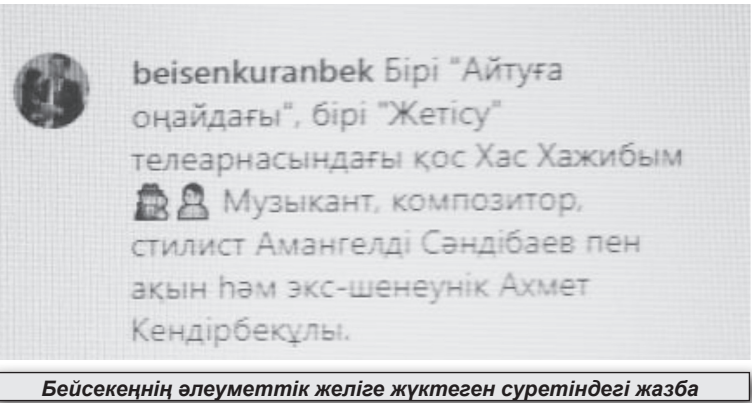
Еңбегімен ел есінде қалатын,
Жақсылардың сапасы жоқ, саны бар.

Қабырғасын қайыстырған елімнің,
Бір туар ұл Бейсенімнің бағы бар.
Бағы деген артта қалған егіліп,
Ел-жұрты бар, ұрпағы бар, жары бар.

Жақсы ай, жақсы күнде өтті өмірден,
Мұндай жандар тек бейіштен табылар.

Өшпес ізі қалды артта марқұмның,
Елі, жері, ұрпақ оны сағынар.

Болат ҚҰРСАҚБАЙ,
Жаркент, Алмалы ауылы

қызмет ұсынайын деп отырмын, орынбасарлықты қайтесіз, өндіріске араласып, одан да маған кеңесші болыңыз. Екі бірдей облыс әкіміне де кеңесші болдыңыз ғой, оның жанында бізде еркіндік. Ұжымның 90 пайызы — жастар. Оларға Сіздің ақылыңыз, тәжірибеңіз керек. Осыған келісіңіз,— деді.

Бұл ұсынысы жанымға майдай жақты. Шынында, өндірісіне араласып, өмірі жұмыс істеп көрмеген саламның ішек-қарнын ақтарып қайтем. Баяғыда облыс әкімі Шалбай Құлмаханов өзінің кеңесшісі Серік Мұқановты «данышпан» деуші еді. Біз де аз уақыт «данышпан» болып көрейік. Облыс әкіміне кіріп, штат, көлік бөлу мәселесін реттеп шықтым, орынбасары Ж.Омар келіп, ұжымға таныстырды. Бейсекең:

— Ұлы ойшыл, данышпан Жүсіп

ПОЛИТИКА

Как сообщила пресс-служба Алматинского областного филиала партии «Nur Otan», общественные деятели, политологи и гражданские активисты страны, среди которых Ерлан Саиров, Эдуард Полетаев, Марат Шибуттов, Жанарбек Ашимжан, Мурат Абенов, Бибигуль Даулеткызы, Яков Федоров и многие другие, создали движение Лига сторонников партии «Nur Otan». Об этом стало известно в ходе прошедшей в столице встречи, организованной Институтом Евразийской интеграции.

ЛИГА СТОРОННИКОВ ПАРТИИ «NUR OTAN»

тика — это не только удел избранных людей. Сейчас нужны креативные люди, с новыми идеями, которые помогут нам дальше развиваться. Праймериз откроют доступ к политическому микрофону для новых голосов: женщин и молодежи», - отметил Эдуард Полетаев.

Политолог, член Национального совета общественного доверия при Президенте РК Марат Шибуттов подчеркнул, что Лига сторонников призвана вовлекать все общество в обсуждение законопроектов.

«По сути праймериз — это внедрение демократических норм в политический процесс. Мы будем собирать активистов и следить за их прохождением. В целом, лига на основе анализа предложений различных групп людей, будет вести диалог с руководством партии на республиканском уровне», - считает Марат Шибуттов.

Президент Национальной палаты образования и инноваций «Серпін», член Национального совета общественного доверия при Президенте Республики Казахстан Мурат Абенов в своем выступлении отметил, что Лига совместно с партией будет способствовать оптимальному решению социальных проблем на основе принципа альтернативности мнений.

«Если партия готова меняться, я готов помогать. Мы будем выезжать в регионы контролировать, чтобы праймериз проходили прозрачно. На местах акимы могут препятствовать праймериз, к примеру, если кто-то хочет участвовать, но ему мешают, он может обратиться к нам. Я буду периодически выходить в прямой эфир в социальных сетях для обсуждения актуальных проблем. В целом мы должны поддержать молодежь на предстоящем внутрипартийном отборе. Хочу подчеркнуть,

что Лига готова взаимодействовать со всеми силами», - сказал Мурат Абенов.

По мнению популярного блогера Якова Федорова, праймериз — важнейший социальный лифт, который позволит перспективным специалистам из регионов выйти на политическую арену страны.

«Мы видим в соцсетях, в разговорах на кухне большой процент упаднических настроений, то есть люди не могут реализовать себя в родном селе, родном городе, родной стране. Я говорю о людях, у которых есть обычные амбиции жить лучше. Я много езжу по регионам, знаю людей, которым уже за 30, ставших профессионалами в своем деле, которые до сих пор считаются молодыми перспективными специалистами. Наша задача — привлечь таких людей из регионов, чтобы они рассказали, как надо развивать конкретно их область, чтобы «агашки» из кабинетов не решали, как развивать аул. Праймериз партии «Nur Otan» — хорошая возможность реализовать свои амбиции, показать свой профессионализм, предложить идеи развития страны. Нам важно не только найти молодых профессионалов, которые готовы стать законодателями, но и собрать идеи для формирования политической повестки дня, чтобы эксперты давали идеи. Депутатами не рождаются, этому не учат в школе, ими становятся», - заключил Яков Федоров.

Спикеры пришли к общему мнению, что создание Лиги сторонников партии «Nur Otan» будет способствовать прозрачности внутрипартийного отбора и консолидации идей, отвечающих современным запросам общества.

СОБ.КОРР.

ПРОДЕЛАННАЯ РАБОТА

БОЛЕЕ ТЫСЯЧИ ЕДИНИЦ «УМНОЙ» СЕЛЬХОЗТЕХНИКИ

КАК СООБЩИЛА ПРЕСС-СЛУЖБА СПК «ЖЕТИСУ», БОЛЕЕ ТЫСЯЧИ ЕДИНИЦ «УМНОЙ» СЕЛЬХОЗТЕХНИКИ РАБОТАЮТ НА ПОЛЯХ АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ. В КАЗАХСТАНЕ СЕРВИСНО-ЗАГОТОВИТЕЛЬНЫЕ ЦЕНТРЫ (СЗЦ) ВПЕРВЫЕ БЫЛИ СОЗДАНЫ И НА СЕГОДНЯШНИЙ ДЕНЬ УСПЕШНО РЕАЛИЗУЮТСЯ В АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ. СЗЦ ПРАКТИЧЕСКИ СТАЛ СОЦИАЛЬНЫМ ПРОЕКТОМ ДЛЯ БИЗНЕСА НА СЕЛЕ: НА ЛЬГОТНЫХ УСЛОВИЯХ ХОЗЯЙСТВАМ ПРЕДОСТАВЛЯЕТСЯ ДОРОГОСТОЯЩАЯ СОВРЕМЕННАЯ ТЕХНИКА.

При поддержке АО «РИР «СПК «Жетісу» создан 51 СЗЦ по сахарной свекле, зерновым культурам, овощам, кукурузе, по выращиванию риса и картофеля, по подготовке кормов. СЗЦ получили в финансовый лизинг 1202 единиц сельхозтехники. Таким образом, был обновлен машинно-тракторный парк. Сегодня сельхозпроизводители пользуются самой суперсовременной и «умной» техникой, которая в несколько раз оптимизировала расходы и снизила убытки аграриев. Спецтехника закупается у таких мировых заводов-изготовителей, как Claas, DEUTZ-FAHR, JohnDeere, FranzKleine, «Ростсельмаш», Минский тракторный завод и другие.

Об эффективности инструмента СЗЦ говорят цифры: в СЗЦ объединены более 200 мелких и средних хозяйств, 900 сельхоз товаропроизводителей на площади 29 тысяч га оказывают услуги по посеву урожая, его обработки и уборки. Создано более 700 постоянных и 12 000 сезонных рабочих мест. Так, создание 29 СЗЦ свекловичного направления позволило увеличить в четыре раза посевные

площади сахарной свеклы с четырех тысяч га в 2015 году до 16,1 тысячи га в 2020 году.

В регионе также ставят цель возродить былую славу картофеля. Два года назад по поручению акима региона Амандыка Баталова в целях создания картофельного кластера СПК «Жетісу» было закуплено 290 тонн элитных семян сорта «Санте» и «Агрия» селекции компании AGRICO B.V. (Нидерланды). Элитные семена картофеля в первый год были посеяны в Райымбекском районе на площади 70 га, в дальнейшем, в специализированном севообороте, семенной материал был размножен и уже в 2020 году высеян на площади более 3 300 га.

В ходе недавнего визита в Алматинскую область Премьер-Министр Казахстана Аскар Мамин положительно оценил проделанную работу руководства области в сфере сельского хозяйства. Премьер отметил, что эффективная работа СПК «Жетісу» должна стать примером для других институтов развития в регионах.

Ш.БАТЫРОВ.

● СЕРВИС «СУДЕБНЫЙ КАБИНЕТ»

В НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМЯ ВО ВСЕХ СУДАХ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН РАБОТАЕТ АВТОМАТИЗИРОВАННАЯ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА «ТӨРЕЛІК», КОТОРАЯ ИНТЕГРИРОВАЛА В СЕБЕ ВСЕ ЭЛЕКТРОННЫЙ АРХИВ СУДЕБНЫХ ДОКУМЕНТОВ, ИНТЕРНЕТ-РЕСУРСЫ СУДОВ И ОДИН ИЗ ГЛАВНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ДЛЯ ДИАЛОГА С СУДАМИ – СЕРВИС «СУДЕБНЫЙ КАБИНЕТ».

РАЗВИТИЕ СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Развитие информационных систем на этом не останавливается, так, в информационно-аналитической системе судебных органов «Төрелік» реализован механизм, согласно которому по вступлению судебного акта в законную силу по делам об административном правонарушении судья в ИАС СО «Төрелік» повторно подписывает постановление, которое в автоматическом режиме направляется в страховую компанию в электронном виде с отметкой о вступлении в законную силу.

Следует отметить, что на сегодняшний день в Судебном кабинете успешно функционирует сервис по направлению в суды дел об административных правонарушениях органами, уполномоченными возбуждать административные дела, все протоколы об административных правонарушениях и дела поступают в электронном виде в специализированные административные суды и в суды, рассматривающие административные дела.

Автоматизирован документооборот между судами и органами исполнительного производства (государственные судебные исполнители, частные судебные исполнители). Введен в эксплуатацию функционал по приему из судов исполнительных документов в электронном формате и электронному

санкционированию судами постановлений судебных исполнителей по всей Республике. Исполнительные документы судами также направляются в электронном формате.

С недавних пор на интернет-ресурсе Верховного Суда открыт новый сервис «Внешняя оценка судов». Это еще один системный инструмент по оценке работы конкретного суда.

Проект «Внешняя оценка судов» реализован как объективный инструмент оценки работы судов и судей с целью определения уровня доверия населения, защищенности прав и законных интересов граждан в суде.

Отличительная особенность анкетирования — проведение его посредством сервиса «Судебный кабинет». Результаты анкетирования и предложения напрямую поступают в главный орган судебной власти — Верховный Суд, что исключает местное влияние на его результаты и итоги.

Развитие современных информационных технологий в процессе отправления правосудия стало приоритетным направлением в деятельности Верховного Суда. Эта работа направлена на достижение доступности, оперативности правосудия, максимальной прозрачности судопроизводства.

Адилет БАКЫТОВ,
судья СМУС Алматинской области.

ПРЕДПРИЯТИЕ

ВОССТАНОВЛЕННЫЙ С НУЛЯ САХАРНЫЙ ЗАВОД

В Алматинской области будет производить до 35 тысяч тонн сахара, сообщает пресс-служба СПК «Жетісу».

Аккусский сахарный завод начал подготовку к новому сезону. На предприятии ведутся восстановительные работы. Здесь планируют запустить линию по глубокому отжиму и пакетированию жома производственной мощностью до 10 тонн в час. За сезон предприятие может перерабатывать 300 000 тонн сахарной свеклы и выпускать до 35 000 тонн сахара-песка.

«Президент поручил в прошлом году обе-

спечить рост экономики на 4%. Этот показатель в области достиг 4,5%, объем валового регионального продукта превысил 3 трлн тенге. В этих достижениях есть вклад и жителей Аккусского района. После почти 10-летнего простоя Аккусский сахарный завод вновь работает благодаря государственной поддержке и слаженной совместной работе акимата области, СПК «Жетісу» и инвесторов. Запуск завода положительно повлиял на экономическое

положение района. Мы создали сервисно-заготовительные центры, про субсидировали сахарную свеклу, приобрели семена, регулярно проводим агротехнические мероприятия», - отметил аким Алматинской области Амандык Баталов.

В истории сахарной отрасли современно-го Казахстана Аккусский сахзавод чуть ли не единственное предприятие, восстановленное с нуля при поддержке государства. Работа завода ТОО «АксуКант» вдохнула новую жизнь в местность и близлежащие районы.

В короткий срок предприятие превратилось

в «якорное» перерабатывающее производство региона. Сырье на предприятие поставляют 17 созданных сервисно-заготовительных центров свекловичного направления и более 200 мелких свеклосеющих хозяйств Аккусского, Саркандского и Алакольского районов. Количество работников в сезон достигает 500-600 человек.

Дальнейшее расширение производства планируется за счет строительства дрожжевого завода и завода по производству комбикормов. У предприятия есть возможность произвести работы по автоматизации процессов и реализацию сырьевой схемы производства, что приведет к круглогодичной работе завода и положительно скажется на обеспечении работой населения региона.

Ш.БАТЫРХАНОВ.

АҚПАРАТТЫҚ ХАБАРЛАМА

«БЖЗҚ» АҚ озық электрондық сервисінің арқасында өз салымшыларына 7 миллионнан аса қызмет көрсетті

2020 жылдың 1 мамырына Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры өз қызметтерінің 90% электрондық форматта орындады. Қазақстанда енгізілген төтенше жағдай мен карантинге қарамастан БЖЗҚ салымшыларына көрсетілген қызметтердің саны азаймақ түгілі 2019 жылдың осы кезеңімен салыстырғанда анағұрлым көбірек болды. Мұндай жетістікке электрондық форматта қызмет көрсетудің орнықты жүйесі арқылы қол жеткізілді.

2020 жылдың алғашқы төрт айында БЖЗҚ-ның салымшылары мен алушыларына 7 миллионнан аса, дәлірек айтсақ, 7 086 954 қызмет көрсетілді. Бұл өткен жылғы көрсеткіштен 15,3% жоғары. 6,4 миллион қызмет электрондық форматта ұсынылды. Қазіргі уақыттағы ең танымал қызмет – жеке зейнетақы шотынан үзінді көшірме алу. Салымшылар осы қызметті 6,5 миллион реттен астам пайдаланып, ол 2019 жылғы 1 мамырдағы көрсеткіштермен салыстырғанда 26% өскен. Жеке зейнетақы шотынан үзінді көшірме шамамен 6,3 миллион рет электрондық нұсқада алынды. Бұл Қор салымшыларының Жеке кабинет қызметінің артықшылығын сайт пен БЖЗҚ ұялы қосымшасында жоғары бағалағандарының білдіреді. Өйткені, кез келген азамат үзінді көшірмені екі-үш саусақ қимылымен-ақ алып, өзінің жинақтарын үнемі бақылауда ұстай алады.

Естеріңізге сала кетейік, Жеке кабинетте тек үзінді көшірмені ғана емес, сонымен қатар БЖЗҚ ұсынатын бірқатар қызметтерді де

алуға болады. Мысалы, өз деректемелеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу, ЖЗШ бар екендігі туралы анықтама алу, мерзімсіз 1 немесе 2 топтағы мүгедектіктің белгіленуіне байланысты зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініш беру, төлем жасау және (немесе) көшу туралы өтініштің мәртебесін бақылау және тағы басқалар.

Бұған қоса бір жыл бұрын БЖЗҚ-да зейнетақы шотын ашу рәсімі жеңілдетілген болатын. Қазақстан Республикасының зейнетақымен қамсыздандыру туралы Заңына енгізілген өзгерістерге сәйкес, өткен жылғы қаңтардан бастап жеке тұлғаға міндетті зейнетақы жарналарын есепке алу жөніндегі ЖЗШ ашу үшін БЖЗҚ-ның қызмет көрсету кеңселеріне ЖЗШ ашу туралы өтінішті ресімдеу мақсатында жүгінудің қажеті жоқ. Егер жеке тұлғаның БЖЗҚ-да ЖЗШ болмаса, онда ол алғашқы жарна түскен кезде автоматты түрде ашылады. Осылайша 2020 жылдың алғашқы төрт айында 1 миллионнан астам ЖЗШ ашылды, бұл өткен жылдың көрсеткіштерінен 12 есе артық.

Төтенше жағдай режимінің тоқтатылғанына қарамастан, Қазақстан қалаларында карантин режимінің сақталатынын атап өту керек. Осыған орай, сондай-ақ коронавирустық инфекцияның (COVID-19) таралуына байланысты қалыптасқан жағдайды ескере отырып, БЖЗҚ бірқатар шектеу шараларын қалдырғанын және азаматтардың өмірі мен денсаулығын қорғау, халықтың қауіпсіздігін

қамтамасыз ету мақсатында Қор бөлімшелері кеңседе жұмыс істеу үшін филиал бөлімшелеріндегі штат санының 50% аспайтын мамандарын тарта отырып, құжаттарды байланыссыз қабылдауды жүзеге асыратынын хабарлайды.

Қордың кезекші қызметкерлері алдын ала жазылу бойынша қатаң санитарлық-эпидемиологиялық шаралар мен әлеуметтік қашықтық қағидаттарын сақтай отырып, электронды форматта алуға болмайтын қызметтер бойынша құжаттарды байланыссыз қабылдауды жүзеге асырады. Онлайн режимде алуға болмайтын қызметтерге мыналар жатады:

- салымшының/алушының қайтыс болуына байланысты зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініштерді ресімдеу (жерлеу);

- салымшының/алушының қайтыс болуына байланысты зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініштерді ресімдеу (мұра);

- Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге тұрақты тұруға кетуіне байланысты зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініштерді ресімдеу (ерекше жағдайларда, Қор қызметін тұтынушының талабы бойынша);
- зейнетақы жинақтарын «БЖЗҚ» АҚ-дан сақтандыру ұйымдарына ауыстыру туралы өтініштерді ресімдеу.

БЖЗҚ 2013 жылғы 22 тамызда «ГНПФ» ЖЗҚ» АҚ негізінде құрылды. БЖЗҚ

құрылтайшысы және акционері – Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің «Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті» ММ арқылы Қазақстан Республикасының Үкіметі. БЖЗҚ зейнетақы активтерін сенімгерлікпен басқаруды Қазақстан Республикасының Ұлттық Банк жүзеге асырады. 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап зейнетақы активтерін басқару тиімділігі арттыру бойынша ұсыныстар жасау қызметі Ұлттық қорды басқару кеңесіне берілді. Зейнетақы заңнамасына сәйкес БЖЗҚ міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын, ерікті зейнетақы жарналарын тартуды, зейнетақы төлемдерін, зейнетақы жинақтары мен төлемдерін жеке есепке алуды жүзеге асырады, салымшыға (алушыға) зейнетақы жинақтарының жай-күйі туралы ақпарат береді (толығырақ www.enprf.kz сайтында).

- салымшының/алушының қайтыс болуына байланысты зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініштерді ресімдеу (мұра);

- Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге тұрақты тұруға кетуіне байланысты зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініштерді ресімдеу (ерекше жағдайларда, Қор қызметін тұтынушының талабы бойынша);

- зейнетақы жинақтарын «БЖЗҚ» АҚ-дан сақтандыру ұйымдарына ауыстыру туралы өтініштерді ресімдеу.

«БЖЗҚ» АҚ филиалдары қазір қалай жұмыс істеуде?

Қазақстанда соңғы аптада осыған дейін енгізілген карантиндік шектеулерді кезек-кезеген алып тастау басталды. Бұл ретте коронавирустық инфекция (COVID-19) таралуының ағымдағы жағдайын және республикамыздың кейбір қалаларында сақталып отырған карантинді ескерудің маңызы зор. Осыған байланысты Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры бес өңірлік филиалы (Ақмола, Ақтөбе, Қостанай, Қызылорда және Солтүстік Қазақстан облыстары) мен Нұр-Сұлтан қаласындағы филиалда Қордың салымшылары мен алушыларына күндізгі қызмет көрсету нысанына біртіндеп көшудің басталғанын хабарлайды.

БЖЗҚ осы филиалдарда бірқатар шектеу іс-шараларын енгізбек, атап айтсақ, азаматтарды қабылдау алдын ала жазылу бойынша жүзеге асырылады. Жазылуды enprf.kz корпоративтік сайтында екі-үш әрекетпен-ақ оп-оңай іске асыруға болады. «Электрондық сервистер» қосымша бетіне өтіп, «Қызмет алу кезегін брондау» баннерін басып, өрі қарай Сіз біздің филиалымызға келуге болатын ыңғайлы уақытты өз бетіңізше таңдай аласыз. Филиалдардың жұмыс тәртібі 9:00-ден 18:00-ге дейін, сенбі және жексенбі – демалыс күндері.

Түскі үзіліс кезінде, яғни 13:00-ден 14:00-ге дейін операциялық зал желдетуге, ылғалды шүберекпен сүртіп алуға және дезинфекциялау/кварцтауға жабьлады. Сонымен қатар жұмыс күнінің бірінші және екінші жартысында жұмыс үстелінің үстін, орындықтарды, есік тұтқаларын және т.б. дезинфекциялауға арналған 15 минуттан екі техникалық үзіліс қарастырылған.

Қалған өңірлерде 15 маусымға дейін «БЖЗҚ» АҚ бірқатар шектеу шараларын күшінде қалдырды. Осылайша азаматтардың өмірі мен денсаулығын қорғау, сондай-ақ халықтың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында Қор бөлімшелері кеңседе жұмыс істеуге филиал бөлімшесінің штаттық санынан 50% - дан аспайтын мамандарды тарта отырып, құжаттарды байланыссыз қабылдауды жүзеге асырады.

Филиалдардың байланыссыз қызмет көрсету бойынша жұмыс тәртібі жұмыс күндері сағат 9:00-ден 18:00-ге дейін, түскі үзіліс 13:00-ден бастап 14:00-ге дейін созылады. Байланыссыз қызмет көрсететін филиалдардың мекенжайлары enprf.kz сайтына орналастырылған.

Қордың кезекші қызметкерлері алдын ала жазылу бойынша қатаң санитарлық-эпидемиологиялық шаралар мен әлеуметтік қашықтық қағидаттарын сақтай отырып, электронды форматта алуға болмайтын

қызметтер бойынша құжаттарды байланыссыз қабылдауды жүзеге асырады. Онлайн режимде алуға болмайтын қызметтерге мыналар жатады:

- салымшының/алушының қайтыс болуына байланысты зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініштерді ресімдеу (жерлеу);

- салымшының/алушының қайтыс болуына байланысты зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініштерді ресімдеу (мұра);

- Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге тұрақты тұруға кетуіне байланысты зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініштерді ресімдеу (ерекше жағдайларда, Қор қызметін тұтынушының талабы бойынша);

- зейнетақы жинақтарын «БЖЗҚ» АҚ-дан сақтандыру ұйымдарына ауыстыру туралы өтініштерді ресімдеу.

БЖЗҚ қызметінің өзге де түрлерін, мысалы, жеке зейнетақы шотынан үзінді көшірме алу, деректемелерді өзгерту, ЕЗЖ есебінен зейнетақымен қамсыздандыру туралы шарттар жасау және т.б. Сіз үйден шықпай-ақ, ENPF ұялы қосымшасы және Қордың www.enprf.kz корпоративтік сайтында орналастырылған Жеке кабинет арқылы онлайн режимінде ала аласыз (электрондық қызметтерді алу тәртібі бойынша нұсқаулықтар тиісті бөлімдерде қоса беріледі).

Сонымен қатар Қор қызметкерлері салымшыларға (алушыларға) жинақтаушы зейнетақы жүйесі мәселелері бойынша кеңес беруге және Қордың электрондық қызметтерін алу үшін қашықтықтан көрсетілетін қызметтерді төмендегі тәсілдер арқылы қамтамасыз етуге әрқашан дайын:

- 1) өңірлік бөлімшелердің кезекші қызметкерлеріне телефон байланысы арқылы өтініш жасау (тізімі enprf.kz сайтында орналастырылған);

- 2) 1418 қысқа нөмірі бойынша Қордың байланыс орталығына жүгіну;

- 3) +7 777 000 14 18 телефон нөмірі бойынша WhatsApp, Viber, Facebook, ВКонтакте чат-боттары;

- 4) Қордың www.enprf.kz корпоративтік сайтындағы онлайн-кеңесші;

- 5) өтініштерді enprf@enprf.kz электрондық поштасы арқылы жіберу;

- 6) Instagram, Facebook, ВКонтакте, twitter Telegram, Одноклассники сияқты әлеуметтік желілердегі аккаунттар.

Бұған қоса БЖЗҚ-да құжаттар топтамасын Қордың корпоративтік сайтында алдын ала онлайн түрде тексеріп, кейіннен пошта байланысы ("Қазпошта" АҚ) арқылы жіберу жолымен қызмет алу да қарастырылған.

Қазақстандықтардың зейнетақы жүйесі туралы сауаттылық деңгейі арта түсті

Халықтың зейнетақымен қамсыздандыру саласындағы қаржылық сауаттылығының деңгейін анықтайтын жыл сайынғы тәуелсіз әлеуметтік зерттеудің қорытындысы шығарылды.

Зерттеулерді «Стратегиялық зерттеулер орталығы» Қазақстанның 14 облысы мен республикалық маңызы бар 3 қаласының тұрғындары арасында жаппай сауалнама жүргізу әдісімен өткізді. Жалпы алғанда 3000 респондент сауалнамаға қатысты, олардың ішінде жалдамалы қызметкерлер, өзін-өзі жұмыспен қамтығандар және жұмыссыз адамдар бар. Респонденттердің басым бөлігі (сауалнамаға қатысқандардың 899-ы немесе 29,97%) коммерциялық бизнес саласында жұмыс істейтіндер. Одан кейінгілер өндірістік бизнесте жұмыспен қамтылғандар – 386 респондент немесе сауалнамаға қатысқандардың жалпы санының 12,87%-ы. Сұралғандардың арасында маңыздылығы жағынан үшінші топ – 368 адам немесе 12,27% болатын ауыл шаруашылығы қызметкерлері болды. Ғылым саласында қызмет ететіндердің саны ең азы болып шықты, 30 респондент немесе сұралғандардың жалпы санының 2,87%-ы өздерін осы қызмет саласына жатқызады.

Зерттеу сауалнамасы сұрақтарының негізгі дені Қазақстан халқының зейнетақымен қамсыздандыру саласындағы қаржылық сауаттылығын анықтауға бағытталған 24 сұрақтан тұрды.

Сауалнаманың нәтижелері халықтың жинақтаушы зейнетақы жүйесі туралы сауаттылық деңгейінің жоғарылағанын көрсетті.

Қаржылық сауаттылықтың базалық деңгейі 63,4% болды (алдыңғы көрсеткіш 2018 жылы 60,2%, 2017 жылы 58,2%).

Қаржылық сауаттылықтың озық деңгейін 26,9% респондент құрады (2018 жылы 25,3%, 2017 жылы 24,7%).

Бұдан халықтың білімі мен қаржылық сауаттылық деңгейінің жылдан жылға біртіндеп өсіп келе жатқанын көруге болады.

Базалық деңгейді растау үшін бірқатар сұрақтарға жауап беру қажет болды. Атап айтқанда, жинақтаушы зейнетақы жүйесінің операторы кім; БЖЗҚ функциялары; зейнетақы жарналары мен зейнетақы төлемдерінің қандай түрлері бар деген тәртізді және т.б. сұрақтар қойылды.

Базалық білім деңгейін бағалау үшін қойылған барлық сұрақтар бойынша дұрыс жауаптар үлесінің көбейгендігі байқалды.

Сонымен зейнетақы төлемдерінің түрлері туралы дұрыс жауаптардың үлесі 37% - дан 45% дейін, зейнетақы жарналарының түрлері туралы дұрыс жауаптардың үлесі 74% - дан 77% дейін, БЖЗҚ қызметтері туралы 52% - дан 79% дейін, жинақтаушы зейнетақы жүйесінің операторы кім болып табылатыны туралы 60% - дан 64% дейін өсті.

Тек зейнет жасына қатысты сауал ғана жылдан жылға респонденттер үшін қиындап бара жатқандай. Мәселен, 2017 жылы – әйелдер үшін зейнетке шығу 58 жас, ерлер үшін – 63 жас болған кезде дұрыс жауаптар үлесі 80% болған еді. Ал 2018 жылдан бастап әйелдер үшін зейнетке шығу 2027 жылы 63

жасқа толғанға дейін жыл сайын 0,5 жылға өсіп отыратын болды. Осы өзгерістерге байланысты 2018 жылы зейнеткерлік жас туралы дұрыс жауаптардың үлесі 78% дейін, 2019 жылы 53% дейін төмендеп кетті.

Жоғары білім деңгейін бағалауға арналған сауалдар күрделірек болды: зейнетақы жинақтарын қандай ұйым инвестициялайды, жинақтаушы зейнетақы жүйесіндегі инвестициялық табыс, зейнетақы аннуитеті, зейнетақы жинақтарының сақталуына кепілдік, салық салу және т. б.

Осылайша зейнетақы жинақтарын инвестициялайтын ұйым туралы сауалға қатысты дұрыс жауаптар үлесі 15% - дан 30% дейін өсті, зейнетақы жинақтарының түрлі қаржы құралдарына инвестицияланатыны және инвестициялық табыс есебінен көбейетіндігі туралы сұраққа берілген дұрыс жауаптар үлесі 35% - дан 38% дейін, зейнетақы төлемдеріне салынатын салық туралы берілген дұрыс жауаптар 22% - дан 28% дейін өсті.

Сауалнама нәтижелері респонденттердің басым бөлігінің БЖЗҚ-ның негізгі функциялары туралы хабардар екенін көрсетті. Бұл БЖЗҚ-ның жинақтаушы зейнетақы жүйесінде атқаратын рөлі туралы жалпы түсініктің бар екенін, сондай-ақ халықтың басым бөлігінің олардың қаржылық әл-ауқатының негізгі көзі БЖЗҚ-дан берілетін зейнетақы жинақтары болады деген пікірді ұстанатындықтарын білдіреді. Сауалнамаға қатысқан респонденттердің 1437-сі немесе жалпы санының 47,9% дәл осылай жауап берді. Респонденттердің 23,63% пікірінше, мемлекет тарапынан берілетін зейнетақы – маңыздылығы жағынан екінші орында, ал басқа жинақтарға сұралғандардың жалпы санының тек 11,57% ғана сенім артады.

Респонденттер үшін жинақтаушы зейнетақы жүйесі туралы ақпараттың негізгі көзі БЖЗҚ-ның ресми сайты және Қордың қызмет көрсету кеңселері болып табылатыны да маңызды мәлімет. Пайыздық қатынаста бірінші әдіс сұралғандардың 29% үшін, екіншісі 23,8% үшін өзекті. Ақпарат көздері арасында таныстардан ақпарат алу 12,6% көрсеткішпен үшінші орынды иеленді. ENPF ұялы қосымшасының ақпарат көзі ретінде танымалдығы да басқа тәсілдерден еш кем емес, оның көмегімен респонденттердің 9,2% Қордың жұмысы туралы әрдайым пайдалы ақпарат алып отырады.

Зерттеу барысында халыққа қосымша түсіндіруді талап ететін тақырыптар да анықталды. Олардың ішінде зейнетақы жинақтарының негізгі мақсаты, оларды инвестициялау және сақтау кепілдігі, өз зейнетақысын болжау мүмкіндігі, ерікті зейнетақы жарналарының мөлшері мен төлеу шарттары, бірыңғай жиынтық төлем шеңберінде міндетті зейнетақы жарналарын төлеу сияқты мәселелер бар.

Зерттеу қорытындылары Қазақстан халқы арасында зейнетақы жүйесі туралы ақпараттық-түсіндіру жұмыстары бойынша стратегиялық міндеттерді жүзеге асыру барысында ескерілетін болады.

БЖЗҚ 2013 жылғы 22 тамызда «ГНПФ» ЖЗҚ» АҚ негізінде құрылды. БЖЗҚ құрылтайшысы және акционері – Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің «Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті» ММ арқылы Қазақстан Республикасының Үкіметі. БЖЗҚ зейнетақы активтерін сенімгерлікпен басқаруды Қазақстан Республикасының Ұлттық Банк жүзеге асырады. 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап зейнетақы активтерін басқару тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар жасау қызметі Ұлттық қорды басқару кеңесіне берілді. Зейнетақы заңнамасына сәйкес БЖЗҚ міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын, ерікті зейнетақы жарналарын тартуды, зейнетақы төлемдерін, зейнетақы жинақтары мен төлемдерін жеке есепке алуды жүзеге асырады, салымшыға (алушыға) зейнетақы жинақтарының жай-күйі туралы ақпарат береді (толығырақ www.enprf.kz сайтында).

175

ОН ТОҒЫЗЫНШЫ СӨЗ

Адам ата-анадан туғанда есті болмайды: естіп, көріп, ұстап, татып ескерсе, дүниедегі жақсы, жаманды таниды дағы, сондайдан білгені, көргені көп болған адам білімді болады. Естілердің айтқан сөздерін ескеріп жүрген кісі өзі де есті болады. Әрбір естілік жеке өзі іске жарамайды. Сол естілерден естіп, білген жақсы нәрселерді ескерсе, жаман дегеннен сақтанса, сонда іске жарайды, сонда адам десе болады. Мұндай сөзді есіткенде шайқақтап, шалықтанып не салбырап, салғырттанып есітсе, не есіткен жерде қайта қайырып сұрап ұғайын деп тұшынбаса, не сол жерде сөздің расына көзі жетсе де, шыға беріп қайта қалпына кетсе, естіп-есітпей не керек? Осындай сөз танымайтұғын елге сөз айтқанша, өзіңді танитұғын шошқаны баққан жақсы деп бір хакім айтқан екен, сол секілді сөз болады.

ӨМІРІҢІЗГЕ КЕРЕК КЕҢЕСТЕР

жылы сумен өсімдікті жуыңыз. Содан соң таза суық сумен шайыңыз. Сабынды көбіктің топыраққа түсуіне жол бермеңіз, өсімдіктердің тамыры сабынды көтере алмайды.

Үйіңізде құмырысқа пайда болса, құмырсқаның шоғырланып кіріп шығып жүрген ұясын табыңыз да, ол жерге вазелин жағып қойыңыз, және құмырсқа жол жасаған жерлерді бормен сызып тастасаңыз құмырсқалар өте алмайды.

Егер серванттың немесе шкафтың жылжымалы әйнегі тұтылып қалса, төменгі қырына вазелин жағыңыз.

Егер үстелдің тартпасын суыру қиындаса, оған сулы сабын жағыңыз.

Сіз бір құты зеленканы немесе сияны жылтыратылған ақшыл үстелге аударып алдыңыз делік. Оны дереу сорғызып алыңыз да, қалып қойған дақты қарындаш өшіретін кәдімгі өшіргішпен өшіріңіз, ол үстелдің жылтырын бүлдірмейді. Сия өшіретін өшіргіш бұған жарамайды, он тек эмальданған заттардан кетіру үшін қолдануға болады.

Егер кермаикалық вазадан су аға бастаса, оның түбіне кез келген лакты аздап құйыңыз да, кисточкамен қабырғаларына жаңығыз. Су өтпейтін тығыз қабыршақ пайда болады.

АНАҒА КЕҢЕС

БАЛАНЫ ҚАЛАЙ ТОСЫП ҮЙРЕТЕМІЗ?

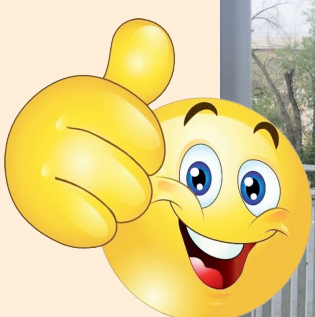
Кішкентай нәрестені горшокқа отырғызуға үйрету міндеті табиғаттан берілетін рефлекс жағдайын қалыптастыру болып табылады. Бұл рефлекс баланың ерік-жігеріне бағынышты болуы тиіс. Бұл процесті жеделдетуге баланың үйде жөргексіз жүруі және құрғақ киімде болуы көмектесіп жатады. Ақыр аяғында горшокта отырмаса, мұндай жағдайдың орын алмасын ол өзі де түсінетіндей дәрежеге жетеді.

Орташа есеппен алғанда, баланың миының қабылдауы бөліп шығару қызметін бақылауын 2,5-3 жасында қолға алуы мүмкін. Әрине, кейбір бала алты айында, ал ендісі бірі бір жарым жасында жетістігін көрсетіп жатады, алайда көбіне екі жасқа дейінгі уақыт аралығында үйретіп, жемісін көру өте қиындау мәселе.

Айта кететін жай, горшокты дұрыс таңдау керек. Жоғарыдағы суреттегідей отыруға ыңғайлы, арқа жағы жабық және шынтағын қоятын жері болу керек. Жануарлардың пішініндегі, музыкасы бар және өте төмен горшоктар болмайды.

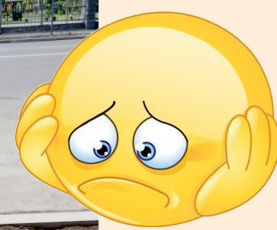
Кішкентай сәбиге горшокқа отыруды қалай үйреткен орынды? Негізгі ережелер:

- ▶ Бала горшокқа үйренбей, одан қорқатын кездері болады. Сондықтан оның үстінде баланы ұзақ уақыт ұстап отыруға болмайды. Бала қарсылық танытқан кезде, әрі қарай қинамай, жібере салу керек. Бұл тек қана горшокқа деген теріс түсініктің қалыптасуына түрткі болады;
- ▶ горшок баланың көз алдында болғаны дұрыс. Балаға міндетті түрде ұйықтағанға дейін және кейін, қыдырардың алдында және одан кейін, тамақ ішердің алдында және кейін горшокқа отыруды ұсынып отырыңыз;
- ▶ егер баланы отырғызғанда, ештеңе болмаса да, оған ұрыспау басты шарт болып табылады. Ең бастысы шыдамдылық екенін ұмытпаңыз;
- ▶ балада бәрі орындалса, оны мақтап қоюды да ұмытпаңыз.
- ▶ баланы горшокқа отырғызған кезде, ваннаның суын ағызып қояды да ұмытпаңыз. Ережеге сәйкес, судың сылдыры баланың кіші дәретке отыруына мүмкіндік беруі ықтимал;
- ▶ кейде бала горшокта ұзақ отырып, дәрет сындырмай, әрі қарай тұрып жүгіріп кетуі мүмкін. Сосын бұтына жіберіп, киімін су қылады. Мұндай кездері, бәрі қарап отырғанда әжетханаға бару оған ұнамайтындығын ескеріңіз. Осы сәттерде оған мәселен жамылғы көрпелерден үйшік жасап беріп, горшокты сол үйшіктің ішіне қойсаңыз болады, бұл әрине мүмкін болса;
- ▶ кейде бала ойынның қызығына түсіп кетіп, горшокқа отырудан мүлде бас тартады. Онымен бірге ойнай бастаңыз. Сосын оның жақсы көретін ойыншығын алып, оның да горшокқа отырғысы келетіндігін айтып, бірге отыруға шақырыңыз. Бала бұдан бас тарта қоймаса;
- ▶ бала үшін горшокта отыру іш пыстырады және ол қызықпайтын жұмыс. Сондай-ақ ол ол жерде не үшін отырғандығын да онша ұқпайтыны белгілі. Мұндай кездері оған ойыншықпен ойнауға немесе кітапты қарауға ұсыныс білдіріп көргеніңіз дұрыс;
- ▶ Санаққа сәйкес үйдегі екінші және одан кейінгі балалар горшокқа тез әрі жеңіл үйреніп кетеді, өйткені өзгелердің осыған дейін оған отырғанын көре жүреді.
- ▶ Баланы горшокқа отырғызудың бастапқы кезі отбасында жақсы көңіл-күй болған кезде басталуы тиіс. Сол кезде бала да осы күйде болатыны белгілі.
- ▶ Горшокпен байланысты мұның барлығын мүмкіндігінше қызықты ойынға айналдыру қажет. Бұған қоса, бала дұрыс істеген әрекеттердің барлығын міндетті түрде ескеріп, қоллаштап отырған жөн. Осынау өтпелі кезең барысында баланың тек қана жағымды көңіл-күй алғаны маңызды.

Н. Назарбаев көшесі

Қабанбай батыр көшесі

Материал интернет желісінен алынды

Суретті түсірген: Л. АЙДЫНҚЫЗЫ.